

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

DIPLOMSKA NALOGA

TURISTIČNE MOŽNOSTI IN RAZVOJ
POTENCIALOV V IZBRANI OBČINI

GAŠPER MODIC

KOPER, 2009

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

Diplomska naloga

TURISTIČNE MOŽNOSTI IN RAZVOJ
POTENCIALOV V IZBRANI OBČINI

Gašper Modic

Koper, 2009

Mentor: prof. dr. Štefan Bojnec

POVZETEK

V diplomski nalogi sem raziskal dosedanjo turistično ponudbo v občini Cerknica z namenom, da se najdejo pomanjkljivosti in prednosti pri razvoju turizma v občini. Ugotovil sem, da je turizem v občini zaenkrat sorazmerno slabo razvit, glede na vse možnosti, ki jih ima. V občini je mnogo kulturnih, zgodovinskih, predvsem pa naravnih danosti, ki so izjemno slabo izkoriščene, zato v diplomski s pomočjo rezultatov ankete podajam rešitve zanje. V diplomski pa sem vključil tudi Notranjski regijski park, ki nenazadnje stoji v celotni občini, obenem pa naj bi s sonaravnim razvojem turizma prispeval k razvoju celotne regije. Ugotovil sem, da obiskovalci poznajo turistične zanimivosti v občini, se pa v njej ne zadržujejo dolgo, saj jim tega ne omogočata pomanjkljiva turistična ponudba in infrastruktura. Povezovanje, sodelovanje in večji posluš med turističnimi ponudniki, občino in Notranjskim regijskim parkom so tista stvar, ki bo v prihodnosti prinesla prave rešitve na področju razvoja turizma v občini.

Ključne besede: razvoj turizma, Cerknica, turizem, ponudba, Notranjski regijski park, trženje, turistična infrastruktura, varovanje naravne dediščine, potenciali

SUMMARY

In my thesis I have investigated the up till now tourist offer in the district of Cerknica, with the intention of finding advantages and disadvantages of the development of tourism in this district. I have ascertained that, at this moment, tourism in the Cerknica district is still rather poorly developed, having in mind all the existing possibilities. In the district there are many cultural, historical and above all natural sights, which are not used sufficiently enough for attracting the tourist's attention. Therefore, in my thesis I offer some ideas of how this be improved, based on the results of a previously made questionnaire. I have also included the Notranjska Regional Park, which is the least visited, but at the same time it should contribute to the development of the entire region with its co-natural development of tourism. I have found that the visitors are familiar with the tourist sights in the district, but they do not spend their time there because it lacks the tourist offer and infrastructure. Connection, collaboration and consensus of opinion between the touristic offers, the district and the Notranjska Regional Park are that which it would bring solutions to the key questions of the Cerknica district's tourism in the future.

Key words: tourism development, Cerknica, tourism, offer, Notranjska Regional Park, marketing, tourist infrastructure, preserving natural heritage, potential

UDK: 338.48(043.2)

ZAHVALA

Zahvaljujem se svoji družini, ki mi je stala ob strani v času celotnega študija in pri pisanju diplomske naloge.

VSEBINA

1	Uvod	1
1.1	Namen in cilji diplomske naloge	2
1.2	Predvidene metode za doseganje ciljev diplomske naloge.....	3
1.3	Predvidene predpostavke in omejitve pri obravnavanju problema	3
2	Predstavitev turizma v občini Cerknica	5
2.1	Prikaz občine Cerknica.....	6
2.2	Naravne, zgodovinske, kulturne in druge danosti v občini	7
2.3	Povezanost turizma z okoljem v občini	10
3	Notranjski regijski park.....	13
3.1	Predstavitev Notranjskega regijskega parka.....	13
3.1.1	Zgodovina Notranjskega regijskega parka.....	14
3.1.2	Fizično-geografske značilnosti	16
3.2	Varovanje in omejitve parka.....	18
3.3	Trženje parka	22
3.4	Domačini in park	22
4	Analiza obstoječe turistične ponudbe v občini	25
4.1	Turistični razvoj.....	25
4.2	Vrste turizma v občini	26
4.3	Konkurenca.....	28
4.4	SWOT analiza.....	29
5	Analiza turističnega prometa v občini	31
5.1	Analiza nočitev in nočitvenih zmogljivosti	31
5.1.1	Nastanitvene zmogljivosti	31
5.1.2	Število nočitev.....	33
5.2	Analiza gostinske ponudbe.....	35
5.3	Delež finančnih sredstev občine, namenjen turizmu	36
6	Zadovoljstvo in pričakovanja obiskovalcev občine Cerknica.....	39
6.1	Analiza anketnega vprašalnika, namenjenega obiskovalcem o mnenju in zadovoljstvu v občini.....	39
6.1.1	Struktura vzorca anketirancev.....	39
6.1.2	Vsebinska vprašanja ankete	42
6.2	Analiza anketnega vprašalnika, namenjenega obiskovalcem o naravni danosti, kjer se je anketa izvajala	48
6.2.1	Struktura anketirancev	48
6.2.2	Vsebinska vprašanja Cerkniško jezero	48
6.2.3	Vsebinska vprašanja Rakov Škocjan	52
6.2.4	Vsebinska vprašanja Križna jama	55
6.2.5	Sugestije anketiranih	58
6.3	Ugotovitve analize anket	60
6.4	Odgovori na hipoteze.....	63

6.5 Podane izboljšave in predlogi glede analize.....	64
7 Sklep.....	67
Literatura	69
Viri	70
Priloge.....	71

SLIKE

Slika 3.1	Logotip Notranjskega regijskega parka.....	13
Slika 3.2	Zemljevid parka in projektnega območja LIFE06 Cerkniško jezero.....	17
Slika 5.1	Razdelitev in število prenočitvenih obratov občine Cerknica v letu 2009	32
Slika 5.2	Nastanitvene zmogljivosti med leti 2003–2007	32
Slika 5.3	Sezonska variacija števila nočitev v letu 2007	33
Slika 5.4	Struktura prihodov turistov v letu 2008.....	34
Slika 5.5	Primerjava nočitev domačih in tujih gostov med leti 2003–2007	35
Slika 5.6	Število obratov, ki ponujajo hrano.....	36
Slika 5.7	Finančna sredstva namenjena turizmu s strani občine.....	36
Slika 6.1	Provenienca anketirancev	40
Slika 6.2	Spol anketirancev.....	40
Slika 6.3	Starostna struktura anketirancev.....	41
Slika 6.4	Dosežena izobrazba	41
Slika 6.5	Ocena turistične ponudbe v občini Cerknica	42
Slika 6.6	Poznavanje naravnih turističnih znamenitosti	43
Slika 6.7	Ocena predstavitve in promocije znamenitosti.....	43
Slika 6.8	Informacije o znamenitostih v občini	44
Slika 6.9	Cestna infrastruktura in dostop do nje	45
Slika 6.10	Označenost s tablamami in smerokazi.....	45
Slika 6.11	Turistična ponudba v prihodnosti	46
Slika 6.12	Vodeni turistični ogledi	47
Slika 6.13	Glavna informacijska točka	47
Slika 6.14	Ponovni obisk katere od znamenitosti	48
Slika 6.15	Pogostost obiska Cerkniškega jezera.....	49
Slika 6.16	Cerkniško jezero kot končna ali vmesna izletniška točka	50
Slika 6.17	Informacije o Cerkniškem jezeru.....	50
Slika 6.18	Ponovni obisk Cerkniškega jezera.....	51
Slika 6.19	Najzanimivejši deli Cerkniškega jezera.....	52
Slika 6.20	Pogostost obiska v Rakovem Škocjanu	52
Slika 6.21	Rakov Škocjan kot končna ali vmesna izletniška točka	53
Slika 6.22	Informacije o Rakovem Škocjanu.....	54
Slika 6.23	Ponovni obisk Rakovega Škocjana.....	54
Slika 6.24	Najzanimivejši deli Rakovega Škocjana	55
Slika 6.25	Pogostost obiska Križne jame.....	56
Slika 6.26	Križna jama kot končna ali vmesna izletniška točka.....	56
Slika 6.27	Informacije o Križni jami	57
Slika 6.28	Ponovni obisk Križne jame.....	57
Slika 6.29	Najzanimivejši deli Križne jame.....	58

TABELE

Tabela 4.1	SWOT analiza.....	30
Tabela 5.1	Primerjava števila nočitev in prihodov turistov med leti 2003–2007.....	34

1 UVOD

Le kdo ne pozna velikega presihajočega Cerkniskega jezera, Križne jame s podzemnimi jezeri in Rakovega Škocjana z Malim in Velikim kamnitim naravnim mostom. Da, vse tri, poleg še veliko drugih naravnih, kulturnih in zgodovinskih danosti se nahajajo v občini Cerknica.

Po mnenju Jeršiča (1987) je osnovna turistična privlačnost odvisna od naravnih in družbenih dobrin ter njihove lege. S tega zadnjega stališča ima Notranjska zelo dobre pogoje za nadaljnji razvoj turizma, saj leži med dvema pomembnima turističnima območjema, tj. vzhodnimi Alpami in severnim Jadranom. Ta lega lahko Notranjski omogoči, da se vključi v močnejši turistični razvoj, predvsem s specifičnimi oblikami turistične ponudbe, naravnane predvsem v izletniški turizem (RRA 2006).

Tudi sam prihajam s tega lepega konca in sem tesno povezan z delovanjem turizma v občini. V okviru tega sem se odločil, da diplomsko delo posvetim možnostim razvoja in potencialov v občini, saj sem mnenja, da lahko danosti bolje izkoristimo in iztržimo. Ob tem pa bi imeli vsi korist. Menim, da ima občina s svojimi bogatimi in raznovrstnimi naravnimi in kulturnimi danostmi velik neizkoriščen potencial, s katerim bi lahko bolj dobrohotno razpolagala in s tem tržila svojo regionalno identiteto v gospodarske namene ter s tem prispevala k boljši gospodarski razvitosti regije in predvsem k njeni razpoznavnosti.

Občina je jasno osredotočena na koriščenje naravnih potencialov, ki pa jih še vedno premalo izkorišča. Prav tako slabo razvita je preostala dopolnilna ponudba. Zato se po podatkih RRA obiskovalci v regiji zadržijo samo 3–6 ur, kar velja tudi za občino Cerknica. Zaradi tega bi bilo treba turistično ponudbo dopolniti in nadgraditi, kar bi omogočilo, da bi regijo obiskalo večje število obiskovalcev, ki bi se v regiji zadržali dalj časa in tudi porabili več denarja (RRA 2006).

Naravne dobrine so glavno sredstvo rekreacije, medtem ko so dobrine sekundarne ponudbe pomožno sredstvo (valorizator) za realizacijo temeljnega turističnega motiva. Ker predstavljajo dobrine primarne turistične ponudbe glavni cilj turističnega povpraševanja, je količina in kakovost turističnega povpraševanja po določenem turističnem kraju v prvi vrsti odvisna od temeljne turistične dobrine turističnega kraja (termalni vrelec, smučišče, morje, zgodovinski spomeniki itd.) (Bunc 1976, 74).

To nam lahko da smernice pri samem razvoju v občini Cerknica. So pa tudi določene omejitve, ki jih je treba pri vseh teh naravnih danostih upoštevati. Sonaravni razvoj turizma temelji na varovanju in razvoju naravnega okolja in kulturne krajine. Tak razvoj zahteva preprečevanje nenačrtnega in nenadzorovanega razvoja turistične ponudbe, ki hlasta zgolj po hitrih in lahkih dobičkih.

Za razvoj turizma na določenem območju pa bi morala določena sredstva investirati tudi občina. Izgraditi bi bilo treba predvsem razno spremno infrastrukturo javnega značaja, kot so razne kolesarske, pohodniške in druge tematske poti ter razno rekreacijsko infrastrukturo. Urediti bi bilo treba tudi dostop do določenih naravnih in kulturnih znamenitosti ter tudi samo infrastrukturo, ki je v državni ali občinski lasti.

Z diplomsko nalogo sem raziskal turistično ponudbo v naši občini, njene prednosti in pomanjkljivosti ter morebitne priložnosti, ki bi pripomogle k boljšemu trženju turizma v občini Cerknica tekom vsega leta. Predstavil sem občino Cerknica kot turistično območje, njeno ponudbo in možnosti za nadaljnji razvoj. Poleg teoretičnih izhodišč sem dodatno utemeljil diplomsko nalogo še z domačo in tujo strokovno literaturo, internetnimi viri ter z znanjem iz predhodnih ugotovitev o pričakovanem uspehu Notranjskega regijskega parka. Teoretična izhodišča so predlagana za empirični del diplomske naloge, v katerem sem predlagal spremembe za izboljšanje stanja na področju razvoja parka in drugih turističnih potencialov v občini.

V zadnjem delu pa sem pripravil tržno raziskavo, s katero sem poizkušal ugotoviti, kakšne so želje in potrebe ter kakšna so mnenja o stanju turizma v občini in o njenem nadaljnjem razvoju. Poleg tega se je s pomočjo anket ugotavljalo tudi zadovoljstvo in pričakovanja obiskovalcev in turistov v občini. Prvi del ankete je sestavljen iz vprašanj povezanih s samim razvojem turizma v občini, drugi del (krajši del) pa se navezuje na naravno danost, kjer se je anketa izvajala. S samo analizo raziskave sem tako ugotovil, kakšna so mnenja in potrebe obiskovalcev. Rezultati pa so mi pomagali pri podajanju predlogov za izboljšanje stanja turizma v občini.

1.1 Namen in cilji diplomske naloge

V diplomski nalogi prikazujem kakšno je sedanje stanje turistične ponudbe v občini. Namen je, da bi se kulturne, zgodovinske in predvsem naravne danosti bolje koristilo, vendar le do mere, ki to še dopušča, saj so naravne danosti pri svojem trženju in koriščenju omejene. Zanima me namreč, kakšni so rezultati anket, ki so se izvajale. Dosedanje analize so se izvajale predvsem izven naše občine, ob bolj obiskanih znamenitostih. Ravno zato je namen diplomske naloge, da pokaže sedanje stanje in stanje turizma v prihodnosti. Rad pa bi, da bi se po končani diplomski nalogi dejansko kaj premaknilo in bi se občina na tem področju bolj razvijala.

Cilji diplomske naloge so:

- na osnovi literature in drugih virov s pomočjo raziskave analizirati dogajanje na področju turizma v občini,
- pokazati, da je mogoče tudi zaradi določenih omejitev naravnih, kulturnih in zgodovinskih danosti razvijati turizem,
- pokazati, kako se lahko neizkoriščene in zapostavljene turistične točke bolje trži,
- ugotoviti, kakšno vlogo pri razvoju turizma igra sama občina, država in EU,
- pokazati, da lahko tako posamezniki kot občina ali država s pomočjo sredstev iz EU bistveno pripomorejo k razvoju turizma,
- dokazati, da bi od razvoja turizma v občini vsi imeli nekaj koristi.

1.2 Predvidene metode za doseganje ciljev diplomske naloge

Sama diplomska naloga je sestavljena iz dveh delov, in sicer iz teoretičnega in praktičnega dela. V prvem, bolj teoretičnem delu, sem na osnovi prebrane literature in dostopnih podatkov, ki so navedeni v seznamu literature, razložil in predstavil značilnosti turizma v občini Cerknica. Z danimi sekundarnimi podatki v notranji raziskavi sem uporabil predvsem literaturo z ustreznega območja, svoje znanje ter pridobljene podatke s strani občine Cerknice ali od katere druge turistične organizacije.

V drugem – empiričnem delu sem s tržno raziskavo poskušal ugotoviti, če so hipoteze pravilno oziroma nepravilno zastavljene. Podatke sem pridobil z anketiranjem trenutnih ali stalnih obiskovalcev v občini Cerknica. Ankete so sestavljene tako za slovenske kot tuje turistične obiskovalce. Anketiranje se je izvajalo v mesecu avgustu, saj je takrat izjemno velik delež obiskovalcev na vseh koncih občine. Anketa se je izvajala na treh različnih koncih, in sicer na strateško najpomembnejših mestih po turistični obiskanosti. To so Križna jama, Cerkniško jezero in Rakov Škocjan. Poleg splošnega dela ankete o zadovoljstvu in njihovem mnenju o turizmu v občini, se drugi del nanašal na posamezno destinacijo, kjer se je anketa izvajala. Z analizo tržne raziskave sem lahko podal predloge in smernice za izboljšanje stanja turizma v občini.

1.3 Predvidene predpostavke in omejitve pri obravnavanju problema

Pri oblikovanju boljše turistične ponudbe mora sodelovati kar največ vključenih v ta sektor in ne le zgolj posamezniki, saj se le tako lahko dosegajo večji učinki pri razvoju turizma. Ugotavljam, da se pristojne organizacije v občini in sama občina ne potrudijo dovolj za izboljšanje in povečanje turistične ponudbe. Poleg slednjega bi se morali turistični ponudniki združiti in skupaj z občino bolje tržiti bisere svoje občine. Ravno zato sem oblikoval nekaj hipotez, ki sem jih poizkušal rešiti s pomočjo tržnih raziskav.

Hipoteze, ki jih postavljam:

- Predvidevam, da bi bilo treba nekatere naravne, kulturne in zgodovinske danosti bolje tržiti.
- Predvidevam, da cerkniška občina premalo stori za promocijo in razvoj turistične dejavnosti.
- Predvidevam, da bi se prebivalci občine bolj aktivno vključevali v razvoj turizma, v kolikor bi v tem videli priložnost.
- Predvidevam, da bi bilo treba izboljšati turistično infrastrukturo in dostopnost do nje.
- Predvidevam, da pristojne organizacije v cerkniški občini premalo vlagajo v promocijo.

V zaključku diplomske naloge so predlagane rešitve za postavljene hipoteze, ki so podane na podlagi pridobljenih rezultatov tržne raziskave, intervjujev in lastnih mnenj.

2 PREDSTAVITEV TURIZMA V OBČINI CERKNICA

Turizem je v krajih prisoten sorazmerno veliko časa. Zasluge za to pa lahko pripišemo slovenskemu polihistorju Janezu Vajkardu Valvasorju. Leta 1689 je v svoji znameniti knjigi Slava vojvodine Kranjske podrobno opisal in predstavil Cerkniško jezero in njegovo okolico. Le dve leti pred tem pa je na podlagi podrobnega opisa in razlage presihanja jezera postal redni član slavne Kraljeve družbe v Londonu. To je Cerkniško jezero z okolico uvrstilo na svetovni zemljevid, s tem pa se je začel že prvi turizem, saj so si ljudje želeli ogledati ta fenomen svetovnega slovesa.

Že od Valvazorja lahko pri raznih piscih zasledimo hvalo naravnih lepot na cerkniškem območju. Seveda je vedno v ospredju Cerkniško presihajoče jezero, opazimo pa lahko tudi, da pravzaprav ni prišlo do bistvenih sprememb v turizmu oziroma turističnemu prometu (Čeplak 1990, 80).

Kot že navedeno, so v teh krajih največ obiskovali Cerkniško jezero, turisti pa so prihajali iz bogatih ljubljanskih in drugih družin. Turizem je že pred vojno imel veliko gostiln in prenočišč, vendar se kljub temu v primerjavi z nekaterimi drugimi kraji ni razvil dovolj.

Omenimo še Križno jamo. Tu so se turistični ogledi začeli leta 1955, ko so v jamo odprli vhod in zgradili lesene stopnice do prve dvorane in s tem omogočili nezavarovano ropanje in ogledovanje jame. Že od začetka si je bilo jamo mogoče ogledati s pomočjo lokalnega vodiča. Od začetka je jamo letno obiskalo le okrog 150 obiskovalcev, medtem ko je bilo leta 1988 v jami prvič nad 1.000 obiskovalcev. Poleg tega pa so domačini takrat že nudili opremo za ogled vodnega dela (čolni, škornji, čelade, obleke). Omenimo pa, da so si jamo že pred odprtjem ogledovali mnogi turisti, saj je najstarejši najden podpis v jami iz leta 1557 (Križna jama 2009).

Znamenitosti Rakovega Škocjana pa so postale bolj obiskane šele v začetku 20. stoletja, predvsem po odprtju bližnje železnice Dunaj–Trst leta 1853, ki je imela postajališče na bližnjem Rakeku. K prepoznavnosti kraja je zelo pripomogel tudi Valvasor, ko je v svoji knjigi opisal ta kraj. Ljudje so si sem prihajali ogledovat predvsem Mali in Veliki naravni most, kasneje pa se je uredila tudi naravoslovna učna pot. Omenimo pa še lovski in gozdni turizem, ki je bil močno razvit že v začetku 18.–19. stoletja.

Izjemno močno so v teh krajih prisotna območja vikend hišic, ki so jih začeli graditi kmalu po obeh vojnah. Posebej izstopajo vasi Goričice, Gornje jezero in Rakov Škocjan. Število vseh postavljenih hišic v vseh treh krajih je že leta 1981 obsegalo 127 hišic, kar je relativno veliko za tolikšno občino (Čeplak 1990, 49).

Turizem se je skozi leta vse bolj razvijal in širil, vendar do kakšnih izjemnih premikov ni prišlo. Predvsem se je razvijal rekreacijski turizem na Cerkniškem jezeru, s kopianjem, čolnarjenjem, deskanjem, drsanjem in lovom v okolici. Omenja pa se tudi kmečki turizem, ki pa zaradi nezainteresiranosti občine in domačinov ne zaživi tako kot bi moral.

Ne pozabimo še na prireditev, ki je turistično še najbolj obiskana. Gre za pustovanje, ki v teh krajih ni ravno etnološko, je pa zato tradicionalno, saj se odvija

skorajda že 30 let. Poleg obstranskih prireditev okoli pusta še najbolj izstopa karneval, v katerem nastopa vsako leto več ljudi. Tako so maske: butalcev, coprnic, povodnega moža, hribcev, jezerkota in še mnoge druge v Cerknico v času pusta privabljuje in privabljajo izjemno število obiskovalcev. Karneval si običajno ogleda okrog 15.000, kar ni zanemarljivo.

2.1 Prikaz občine Cerknica

Cerkniška dolina se nahaja v osrčju same Notranjske. Dolina leži v jugozahodnem delu Slovenije, na notranjskem delu kraškega področja, nekako v sredini med Ljubljansko kotlino, Kvarnerskim in Tržaškim zalivom. V najožjem delu je cerkniška dolina široka 3 km in med najvišje vrhove poglobljena skoraj za 600 m. Po dolgem meri dolina med vasjo Zelše (na zahodnem delu) in vasjo Gorenje jezero (na jugovzhodnem delu) dobrih 10 km. Visok kraški svet jo zapira z južne in severne strani, na južnem obrobju so obsežni Javorniki (1269 m) in Snežnik (1800 m), severovzhodno Slivnica (1114 m) s prehodom v Bloško planoto, severno pa Vidovska planota (Mihevc 1999, 68).

Občina Cerknica meji na občine: Logatec, Postojna, Pivka, Bloke, Loška dolina, Velike Lašče, Vrhnika, Borovnica in Brezovica. Ko z avtoceste zavijemo na Unec, prvo vas na poti skozi »Krpanovo deželo«, nadaljujemo skozi vas Rakek, kjer je tudi železnica, ki je v te kraje prišla že leta 1857, ko je bila dokončana proga Dunaj–Trst. Za tem pridemo do najpomembnejšega kraja v občini – mesta Cerknica. To predstavlja upravno, gospodarsko in kulturno središče občine z zanimivim starim mestnim jedrom, ki ga predstavlja trg s cerkvijo, ki je nastal okrog nekdanjih protiturških taborov. Velja omeniti, da je cerkniški tabor eden največjih in najmočnejše utrjenih taborskih kompleksov na Slovenskem.

Občina Cerknica zavzema osrednje predele Notranjske, svet visokih kraških planot in polj. Na 241 km² živi zdaj že 10.829 prebivalcev. V občini je 65 naselij, ki so porazdeljena v 5 krajevnih skupnosti, in sicer: Cerknica, Rakek, Grahovo, Begunje in Cajnarje – Sveti Vid (Mihevc 1999, 299).

V občini Cerknica je živelo in ustvarjalo mnogo znanih osebnosti, med njimi so najbolj znane: glasbenik in skladatelj Fran Gerbič, pesnik Jože Udovič, akademski slikar Lojze Perko in dramsko-filmski igralec Boris Kralj. Med današnjimi znanimi osebnostmi pa najdemo: akademske slikarje Tomaža Perka, Maksimiljana Rota, Bojana Klančarja ter akademsko kiparko in igralko Mileno Braniselj.

Najrazvitejše panoge v občini so lesna, kovinska, gradbeniška ter gozdarska industrija. Pomembno gospodarska dejavnost pa predstavlja tudi kmetijstvo in ribištvo. Slabše od pričakovanj, kljub naravnim potencialom, je razvit turizem.

Najbolj turistično obremenjeno in številčno obiskano je območje Cerkniškega jezera, ki pa je zaradi velikega nihanja vode precej obsežna. Obiskovalcev je največ ob sončnih zimskih delih prostih dneh, ko je na zamrznjenem jezeru tudi do tisoč drsalcev. Na jezero pridejo le za nekaj ur, medtem ko jih je v poletnih konicah manj, dnevno po nekaj sto, se pa zadržujejo tam več časa (Smrekar 2002, 272).

Ne pozabimo pa omeniti stalnih obiskov Križne jame in Rakovega Škocjana ter pustnega karnevala, ki v občino privabi veliko število ljudi. Z izboljšanjem turistične infrastrukture, boljšim trženjem naravnih danosti ter s sodelovanjem občine in prebivalcev pa bi stanje turizma v občini lahko bistveno izboljšali.

2.2 Naravne, zgodovinske, kulturne in druge danosti v občini

Naravne danosti v občini so izjemnega pomena. Poleg Cerkniškega jezera, ki velja za glavno naravno vrednoto, so tu še naravni spomeniki Rakov Škocjan in Zelške jame, na vzhodu soteski Iška in Zala, na jugovzhodu pa Križna gora in Križna jama. Temu priključimo še posamezne dele Cerknice z objekti kulturne dediščine ter vsa vaška naselja v občini in dobimo vse pojave, ki so značilni za Notranjsko.

Cerkniško polje (70 km²) je del Notranjskega podolja, pas nižjega sveta, ki se razteza od Babnega polja na jugovzhodu do Godoviča na severozahodu. Spada med pritočno-ponorniška polja. Zaradi manj prepustnega triasnega dolomita, ki poteka prek polja, površje prečkajo vodotoki, ki pritekajo od vzhoda (Žerovniščica, Šteberščica). Pas manj prepustnih kamnin se pojavlja tudi na jugovzhodnem robu polja, zaradi katerega pridejo na površje podzemni vodotoki, ki so poniknili na Loškem polju ter vodotoki izpod Snežnika in Javornikov.

Notranjski regijski park lahko razdelimo na več geografskih območij, opisanih v nadaljevanju.

Cerkniško jezero

Cerkniško jezero je presihajoče in leži v južnem delu Cerkniškega polja. Ko je polno, je največje jezero v Sloveniji, saj je dolgo kar 10,5 km in široko 4,7 km, poplavljen površina pa lahko doseže kar neverjetnih 38 km². Največja globina jezera je okoli 10 m. Svetovni sloves mu je s podrobnimi opisi in raziskavami prinesel Janez Vajkard Valvasor v knjigi Slava vojvodine Kranjske, danes pa z jezerom upravlja Notranjski regijski park.

Ko je jezero polno, obsega okrog 2600 ha površine in gladina se dvigne do 553 metrov nadmorske dolžine; ko je gladina le pet metrov nižje, ostane jezera za slabih 30 ha. Maksimalni dotok vode znaša 155 m³/s, odtok pa samo 85 m³/s (Mencinger 2004, 44).

Rakov Škocjan

Rakov Škocjan leži med Cerkniškim in Planinskim poljem ter je 2,5 km dolga in 500 m široka udorna dolina ob severnem vznožju Javornikov med Cerkniškim in Planinskim poljem, po katerem teče reka Rak. Škocjan je dobil ime po cerkvi sv. Kancijana, njene ruševine so danes vidne pri Velikem naravnem mostu. Voda prihaja iz Cerkniškega jezera in pride na površje kot reka Rak v Zelških jamah ter ponikne v Tkalci jami. Dolina je nastala tako, da se je zaradi vodnega raztapljanja apnenca porušil strop nekdanjega podzemeljskega rova in sta od oboka ostala le še Veliki (37 m) in Mali (42 m) naravni most, ki sta danes veliki naravni znamenitosti zavarovani kot krajinski

park in skupaj z Zelškimi jamami in Tkalca jama spadata pod okrilje Notranjskega regijskega parka.

Podzemne jame

Med bolj poznane in raziskane nedvomno sodijo: Križna jama, Zelške jame, Tkalca jama ter Velika in Mala Karlovica.

- *Križna jama* je med najbolj znanimi in je bila prvič opisana že leta 1832, nahaja pa se na samem jugovzhodu občine na meji z Loško dolino. Posebnost jame pa je 22 podzemnih jezer s sigastimi pregradami, čez katere se preliva voda, ki prihaja iz Bloške planote ter kosti jamskega medveda, čigar ostanke si je možno ogledati v jami.
- *Zelške jame* se nahajajo na vzhodni strani Rakovega Škocjana. Gre za 8 do 50 metrov globoke udore, skozi katere izvira reka Rak in teče v podzemlju kar 3 km.
- *Tkalca jama* se nahaja na zahodni strani Rakovega Škocjana. Ime je dobila po oblikah kapnikov, ki so v obliki tkalca. Sama jama je dolga 2845 m, ima dva vhoda, tu pa tudi ponikne reka Rak.
- *Velika in Mala Karlovica* sta požiralnika – jami na zahodnem obrobju Cerkniškega jezera. Vanjo se stekajo vode iz potokov Cerkniščica in Stržen. Velika Karlovica je dolga 7 km, Mala Karlovica pa je v celoti zazidana.

Planota Menišija

Še v pradavnini je na predelu današnjih Begunj stalo jezero, čigar dokaz so ponorne jame in brezna na tem koncu. Sama planota pa se vleče od Blok na jugovzhodu proti Rovtarskemu hribovju na severovzhodu.

Iška in Zala

Iška je manjša reka na severni strani Bloške planote, Zala pa na zahodnem delu Vidovske planote. Medtem, ko Zala predstavlja le enega večjih pritokov reki Iška, je slednja dolga 30 km in poteka večino svoje poti po soteski, izlije pa se v Ljubljano. Del soteske, po kateri teče reka Iška – Iški Vintgar, velja za naravno razmejitve med Notranjsko in Dolenjsko.

Otavska in Vidovska planota

Sleme Vidovske planote ima nadmorsko višino med 800 in 870 m in je ujeta med dolino vodotokov Cerkniščice na jugu in Iške na severu. V planoto se zajedajo doline vodotokov Opečnik, Jazbine in Štrukljevski potok na jugu. Otavska planota leži na prehodu med Menišijo in Vidovsko planoto in ima okrog 800 m nadmorske višine. V planoto sta potoka Otavščica na severni in Mrzlek na južni strani urezala globoki dolini. Zaradi dolomitne kamninske osnove je na tem območju manj jam.

Dolina Cerknjščice s pritoki

Edini daljši površinski dotok Cerknjškega jezera je več kot 30 km dolga Cerknjščica, v katero se zbirajo vode z roba Otavske, Vidovske in Bloške planote. Cerknjščica izvira v hribovitem področju Svetega Vida in Cajnarjev, izliva pa se v Rešeto. Zgornji del doline je ozek in globok, od Cajnarjev do Begunj je dno doline širše, bolj ravno in prekrito z rečnimi naplavinami. Na tem delu Cerknjščica pogosto poplavlja.

Hribi in razgledne točke:

- *Slivnica* leži nad Cerknico, na severno-vzhodni strani Cerknjškega jezera. Oblo sleme se dviga od Gradišča (858 m) na zahodu do najvišjega vrha Slivnice (1.114 m) na vzhodu. Hrib sestavljajo jurski dolomiti in deloma zakraseli apnenci.
- *Javorniki* so gozdnata kraška planota, ki v sklenjenem pasu poteka od Postojnskih vrat in Malega Javornika do Mašuna in Leskove doline. Na severu ga obrobajo Unško polje, dolina reke Rak, Cerknjško polje in Loška dolina, na jugozahodu pa Pivška kotlina. Zgrajeni so pretežno iz krednih apnencev in prepleteni z globokimi doli, uvalami, brezni in jamami. Ležijo na nadmorski višini med 600 in 1.200 m.
- *Križna gora* se nahaja na vzhodnem robu občine Cerknica ter z 857 m nadmorske višine predstavlja lepo razgledno točko, od koder je možno videti Cerknjško polje in Loško dolino vse tja do Snežnika. Poleg razgleda je na hribu tudi romarska cerkev sv. Križa, ki jo obiše veliko romarjev. Na vrhu pa se še vidi obzidje, kar nakazuje, da je bilo tu v času antike gradbišče z utrdbo.

Cerkve

Med zgodovinsko najpomembnejše gotovo spada cerkev v Cerknici. Znana je po tem, da je bil ob koncu 15. stoletja in v začetku 16. stoletja tu eden največjih protiturških taborov na Slovenskem, od katerega sta se še ohranila dva obrambna stolpa in del obzidja. Poleg slednje omenimo še cerkev v Zelšah, ki slovi po izjemni akustiki, zato se v njej odvijajo različni koncerti. Cerkev sv. Štefana na Lipsenju pa je znana, da se na dan, ko zavetnik goduje, zberejo konji, ki se jih blagoslovi. So pa tudi ostale cerkve v občini vredne ogleda.

Mlini in žage

Mlini in žage na Notranjskem so bili in so še predvsem na vodni pogon. Nekateri mlini in žage so izjemno stari, saj jih je omenjal že Valvasor. Nekaj jih še dandanes deluje na star način, le s pridnim delom rok in na vodnem pogonu, tako da je užitek gledati star mlin ali žago, kako delujeta. Žage se je uporabljalo predvsem za razrez lesa iz okolice, mline pa za mletje in drobljenje pšenice, ječmena, ovsa, prosa in ajde.

Ruševine

V občini Cerknica žal ni možno videti gradu ali dvorca, ki bi bil ohranjen do te mere, da bi bil primeren za ogled. Je pa na tem koncu kar precej razvalin, ki so ostale za porušeni gradovi. Omenimo le najpomembnejše, in sicer razvaline: gradu in dvorca Šteberk v Lipsenju, gradu Loško iz Cerknice ter gradu Karlovec nad jamo Velika Karlovica na obrobju Cerkniškega jezera. V času 12.–15. stoletja je predvsem grad Šteberk igral eno pomembnejših vlog na Notranjskem. Omenimo le še legendo o nastanku Cerkniškega jezera, v katero sta bila vpletena princ iz gradu Šteberk in princesa iz gradu Karlovec.

Bunkerji

Še za časa 2. svetovne vojne, ko je po sredini Javornikov potekala meja med Jugoslavijo in Italijo, so tu ostali bunkerji in utrdbe od tako imenovane Rupnikove linije. Večji del le-teh je viden tudi v Unški koliševki (jami udornici) in po celotnih Javornikih. Velik del rovov in utrdb je dobro ohranjenih, saj se nahajajo globoko pod zemljo in bi se jih dalo vključevati v turistične ogled.

2.3 Povezanost turizma z okoljem v občini

Kakorkoli že definiramo turizem ali njegove vsebinske sklope, ne moremo mimo dejstva, da te aktivnosti oziroma posamezni procesi potekajo v nekem dobro definiranim, vendar občutljivem okolju. To spoznanje in ta omejitev pa pomenita, poleg ostalega, tudi kvaliteto ponujenega prostora (Vuk 1997, 237).

Nekatere spremembe v naravi in v življenju ljudi postavljajo turizmu glede varstva okolja nove izzive. Ker se zavedamo, da lahko narava brez škode prinese le določeno obremenitev, moramo temu prilagoditi načrtovanje obiskov in upoštevati navodila za ogledovanje znamenitosti. To je treba opraviti s prilagajanjem ponudbe; le tako lahko varujemo naravo in hkrati zagotovimo kakovostne in kulturne oblike spoznavanja naravnih in kulturnih znamenitosti ter s tem vse interese vse večjega dela turistov (Bizjak 2001, 5).

Predvsem bi se morali v občini potruditi, da se iz naselij ne spušča odpadnih voda v potoke in kasneje v jezero, kjer se obiskovalci kopajo. Večji poudarek bi moral biti na ekološki ozaveščenosti prebivalcev in nenazadnje turistov do narave in okolja. Varstvo okolja in ekološko usmerjeni programi bi morali postati stalnica v turističnih dejavnosti, le-te pa bi morale še bolj spodbujati občina, država in Evropska unija. Brez urejenega in ekološko naravnega okolja in turistične ponudbe je tako težko kaj ponuditi obiskovalcem, kaj šele tržiti.

Kakovost okolja je danes eno izmed osnovnih pričakovanj, ki jih imajo turisti. Resno je treba odgovoriti na vprašanje ali je ekonomsko smiselno nadaljevati z oblikami turizma, ki so za okolje tako škodljive, da bo odpravljanje škode v prihodnosti zahtevalo ogromna sredstva ali prilagoditi turistični razvoj tako, da bo v skladu z zaščito okolja (Mihalič 1995, 51).

Vplivi turizma na okolje imajo lahko tako pozitivne kot negativne učinke. Med pozitivne nedvomno štejemo to, da je možno z zaslužki od turizma ohranjati okolje, vzpodbuja in krepi se ekološka zavest, poleg tega pa se kakovost okolja lahko bistveno izboljša. Med negativnimi učinki pa bi omenili predvsem: onesnaževanje voda in zraka, raznorazni hrup, fizično onesnaževanje s smetmi, vizualno onesnaževanje, ogrožanje rastlin in živali in možne ekološke katastrofe. Absolutno je to dovolj velik razlog, da morata biti okolje in turizem dobro povezana, saj nenazadnje eden brez drugega ne moreta.

Turistične dejavnosti, ki so v naravnih parkih in rezervatih, je treba uskladiti z režimi varovanja narave in oblikovati ustrezne pravilnike ali navodila. V tem pogledu so pomembne gozdne, vodne ali druge učne ter razne turistične poti. Dolgoročno je treba uskladiti projekte smučišč ali igrišč, turističnih cest, rekreacijskih objektov in drugih posegov v naravo z varstvom gozdov, vodovja in biotske pestrosti, ustreznim ravnanjem z odpadki in odplakami ter varnostjo gibanja ljudi in prometa (Lah 2001, 92).

Evropski predpisi o varovanju naravnih habitatov, flore in favne so podlaga za evropsko mrežo zaščitenih območij, ki se uresničujejo z mrežo Natura 2000 ter z zaščitenimi parki in znamenitostmi. Mreža Natura je usklajen ključni inštrument, ki prispeva k uveljavljanju principov trajnostnega razvoja, tako glede kakovosti naravnega okolja, kakor v pogledu varstva kulturne dediščine (Mihalič 1995, 116).

Ravno na tem področju pa ima pomembno vlogo Notranjski regijski park, ki je razpotegnjen čez celo občino. Tako želijo z vzgojno-izobraževalnimi aktivnostmi pri mladih vzbuditi zanimanje za naravo in njeno ohranjanje. Poleg ustanovljene naravovarstvene mreže šol in vrtcev, organizirajo tudi raziskovalne tabore in delavnice ter predavanja in opazovanja narave.

Pomembne oblike okoljskega izobraževanja so štiri: šole v naravi, ki jih je že kar precej, eko-šole, ki jih je še več, mladinski raziskovalni tabori, ki se, po zaslugi mentorjev in zainteresirane mladine širijo iz leta v leto, poleg tega pa so zelo zanimive naravoslovne televizijske oddaje (Pavšer 2001, 37).

V Notranjskem regijskem parku skrbijo za redna obvestila o njihovih aktivnostih v časopisih, na radiu, internetu in televiziji. S tem želijo spodbuditi predvsem delo z mladimi, da bi ti znali spoštovati in ohranjati okolje parka.

Kot pomemben dejavnik, ki je povezan z okoljem, je treba omeniti turistične kmetije, ki močno prispevajo (sploh v kolikor so ekološko usmerjene) k ohranjanju in razvoju okolja. Poleg njih omenimo še ribištvo, vodne športe in lovstvo. To so panoge, ki imajo v občini Cerknica neposreden stik z okoljem in imajo še veliko razvojnih možnosti, saj so do sedaj manj razviti. Še najbolj razvito je ribištvo.

Obiskovalce, ki prihajajo k nam, je treba usmerjati in obveščati, tako da ne bodo ogrožali pomembnih naravnih in kulturnih vrednot. Konec koncev ni potrebno veliko, da se okolje ohrani kar najbolje. S tem pa koristi tako prebivalcem, ki tam živijo, občini, ki ima »čisto« okolje in nenazadnje turistom, ki prihajajo na oglede.

3 NOTRANJSKI REGIJSKI PARK

Notranjski regijski park je obsežno območje regijsko značilnih ekosistemov in neokrnjene narave ter območij naravnih vrednot, ki se prepletajo z deli narave, kjer je človekov vpliv večji, vendar pa z naravo uravnotežen. Ravno tako je regijski park tudi območje s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost (Notranjski regijski park 2008, 5).

Brez skromnosti pravim, da je ta zgodba Cerknškega jezera velik čudež narave, in lahko se upravičeno in brez vsakršne pristranskosti uvršča med največje čudeže narave (Valvasor 1689, 108).

Slika 3.1 prikazuje logotip Notranjskega regijskega parka, kateri simbolizira lokvanj, ki je ena od zaščitenež rož na Cerknškem jezeru.

Slika 3.1 Logotip Notranjskega regijskega parka



Vir: Notranjski regijski park 2009.

3.1 Predstavitev Notranjskega regijskega parka

Notranjski regijski park leži znotraj meja občine Cerknica in obsega dobrih 222 km². Ustanovljen je bil leta 2002, z namenom, da se ohranjajo, varujejo in raziskujejo naravne in kulturne vrednote tega območja. Odlikujejo ga visoka stopnja ohranjenosti naravnih življenjskih prostorov, številni naravni spomeniki, izjemna pestrost živih bitij, na drugi strani pa razpoznavna kulturna krajina, ki jo je zaznamoval dolgotrajen kakovosten preplet človeka in narave in se ponaša z veliko ekološko, biotsko in krajinsko vrednostjo (Notranjski regijski park 2009).

Iz parka so izvzeta naselja, vključno z mestom Cerknica. Glavna naravna vrednota je nedvomno Cerknško jezero, ki z 2600 ha nedvomno zaseda največji del parka, ob enem pa je tudi najbolj zaščiteno. V zaledju jezera, na drugi strani hriba, sta tu še naravni spomenik Rakov Škocjan in Zelške jame, na vzhodnem delu občine pa najdemo soteski Iško in Zalo. Med pomembnejše naravne spomenike štejemo še hriba Križna gora in Slivnica ter zelo znano Križno jamo. Tako lahko zatrdimo, da je v parku možno videti vse pojave, ki so značilni za Notranjsko.

Znano je, da je na Cerknškem jezeru raznolikost življenjskih okolij omogočila razvoj številnih vrst kopenskih, močvirnih in vodnih rastlin in živali. Dejstvo, da ima jezero z ožjo okolico kar tri četrtine vseh vrst slovenskih metuljev, dve tretjini vseh vrst slovenskih ptic in kar tri četrtine vseh vrst slovenskih dvoživk, je zavidanja vredno. Cerknško polje z jezerom tako uvrščamo med najpomembnejša območja v Sloveniji za

življenje rastlin in živali. Tukaj, na tem kraju, imajo tako živali kot rastline in nenazadnje tudi človek izjemne možnosti za rast in razvoj, le da je pri tem človek tisti, ki mora vse to ohranjati. Ravno park pa je tisti, ki je to, s svojo ustanovitvijo in načinom dela, še bolj okrepil.

Projekt LIFE jim omogoča tesnejše sodelovanje s šolami in vrtci na območju Notranjskega regijskega parka in širše okolice. Z različnimi vzgojno-izobraževalnimi aktivnostmi, kot so predavanja, delavnice, naravoslovni dnevi, vodeno opazovanje ptic, raziskovalne naloge, nagradne igre ipd., želijo v lokalnih šolah in vrtcih pritegniti tudi mlade, saj so mnenja, da bo park zares zaživel, ko bodo tudi mladi dojeli njegovo bistvo in ko bodo videli njegove priložnosti.

Namen, da se ohranijo, varujejo in raziskujejo naravne in kulturne vrednote, izjemne geomorfološke, geološke in hidrološke znamenitosti, zavaruje avtohtono rastlinstvo, živalstvo in naravni ekosistemi ter značilnosti neživega sveta, kakor tudi paleontološka in arheološka najdišča, etnološke in arhitekturne značilnosti ter kulturno krajino, jim očitno vse bolj uspeva. Pri tem pa jim je poleg občine v veliko pomoč Evropska unija, ki take parke in projekte podpira, predvsem finančno. S svojimi prizadevanji hočejo pokazati, da je ohranjena narava priložnost za vse, ki živimo in delamo na območju parka. Ena od težav, ki se pojavlja je, da domačinom park ne prinaša koristi, tako se ni čuditi, da se pojavljajo negotovanja. Poskrbeti bo treba, da bodo tudi domačini zadovoljni, ravno tu pa menim, da je turizem v povezavi s parkom tista dejavnost, ki bi jih lahko povezala.

Je bogastvo, ki smo ga podedovali od naših prednikov in naša dolžnost je, da ga ohranimo tudi za prihodnje rodove.

3.1.1 Zgodovina Notranjskega regijskega parka

Zgodovino Notranjskega regijskega parka lahko razdelimo v dva dela, in sicer starejši in novejši. Med novejši del nedvomno lahko štejemo čas po prvi drugi svetovni vojni, ko je začel park dobivati svoje osnove, medtem ko je drugi del čas pred drugo svetovno vojno.

Prve omembe Cerknškega jezera

Cerkniško jezero je bilo menda prvič omenjeno že v antiki, z imenom Lugeon palus (Žalostno jezero). Jezero so večkrat omenjali tudi kasneje. Že zgodaj je bilo znano kot naravna znamenitost. Na mnogih zemljevidih je bilo narisano celo kot pretirano veliko, kar je kazalo na njegov velik pomen (Žirovnik 1991, 83).

Prve omembe jezera segajo v leto 1319, ko je Patriarh Pagam podelil ribolovne pravice Oglejskim patriarhom, za lov rib v jezeru in njihovih pritokih. Čez dobrih sto let je dobila polovico jezera z ribolovom v last postojnska graščina. Leta 1477 je Cesar Friderik IV. podaril mestu Lož, poleg drugih ugodnosti, tudi pravico do ribjega lova v jezeru in pritokih. Kasneje pa Valvasor piše, da so bile do ribolova upravičene graščine:

Haasberg, Schneeberg, Lož, Turjak in samostan v Stični (Ribiška družina Cerknica 2009).

Že pred Valvasorjem je jezero obiskalo kar nekaj tujcev, vendar pa ga ni nihče tako podrobno opisal kot Valvasor v svoji knjigi *Slava Vojvodine Kranjske*, ki je izšla 1689. leta. Zaradi izjemno dobro izdelanega opisa Cerkniškega jezera in njegovih večletnih raziskav, je bil Valvasor leta 1687 izvoljen za člana Kraljeve družbe v Londonu, te takrat najznamenitejše znanstvene družbe na svetu. To priznanje Kraljeve družbe iz Londona Valvasorju je bilo veliko in je predvsem Cerkniško jezero uvrstilo med večja čudesa sveta in omogočilo še večje zanimanje in nadaljevanje raziskav okrog tega pojava (Kebe 2001, 14).

Čeprav je to čudovito jezero mnoge privlačevalo, ga vendar doslej – res čudno – še nihče ni podrobno opisal niti se ni potrudil, da bi si ga natanko ogledal in po preiskavi spravil na papir. Razgrinjam torej svoje preštudirano delo v priloženem bakrorezu, iz katerega je razvidno, kako nastanejo prav vse akcije ali operacije tega jezera na naraven način. Če bi ta ali oni neverni Tomaž težko verjel, so li cevi in sifoni (ali natege), kakršne kaže bakrotisk, zares v hribu, in menil da so le prazen dozdevek in izum moje domišljije, tedaj tudi ne morem verjeti, da zgornje operacije v resnici tako potekajo; pa je le vse v resnici tako (Valvasor 1689, 245).

Sedemdeset let po Valvasorju je izčrpno knjigo o jezeru napisal F. A. Steinberg v knjigi *Celovit in podroben popis Cerkniškega jezera (1757)* in jo obogatil s številnimi bakrorezi. Veliko pozornosti v knjigi je namenil opisu bogatega ribjega lova pozimi leta 1714, ko je jezero presahnilo po sedmih letih. Tisti čas je bil pravi dar ribjega lova, saj so ribe v vodi z mrežami kar zajemali ter jih nalagali na vozove, zmrznjene pa so nato prodajali v Trst, Reko in na Štajersko. S to knjigo je le še potrdil svetovni sloves jezera.

Pred vojno so poizkušali jezero predvsem osušiti in s tem pridobiti več kmetijskih površin. Po vojni so poizkušali jezero zaježiti in ga uporabiti za energetske namene. Poleg slednjih so imeli v načrtu izdelavo stalne zaježitve Cerkniškega jezera. Le-ta bi pospešila turizem, ob tem pa bi se razvilo tudi ribištvo, izravnalo pa bi tudi vodni režim v porečju Save.

Začetki

Junija 1972 je Zavod za spomeniško varstvo RS po naročilu Ljubljanskega urbanističnega zavoda izdelal študijo *Cerkniško jezero, opredelitev naravnih spomenikov in rezervatov*, ki je postavila prve temelje za coniranje znotraj bodočega parka. V *Inventarju najpomembnejše naravne dediščine Slovenije* (Peterlin 1976) je bil park opredeljen kot Notranjski krajinski park (Skoberne 2002, 260).

Skupščina kulturne skupnosti Cerknica je 29. junija 1984 sprejela sklep, da predlaga skupščini SR Slovenije razglasitev »notranjskih regijskih pojavov«. To je bil neposreden odgovor domačinov na možnost izgradnje večnamenske akumulacije. 14. maja 1985 je zavod SRS za varstvo naravne in kulturne dediščine izdelal *Strokovne osnove za razglasitev Notranjskega regijskega parka*, ki bi obsegal okoli 150 km². 16.

junija 1986 je bil izdan *Predlog za izdajo zakona o Notranjskem kraškem parku s Tezami za osnutek* (Skoberne 2002, 260).

S predlogi so se v občinah načeloma strinjali, strah pa jih je bilo predvsem omejitev, ki so obsegale področja kmetijstva in gozdarstva. Da bi razrešili dilemo, je Urbanistični inštitut SR Slovenije po naročilu Republiškega komiteja opravil ekspertizo razvoja Notranjskega regijskega parka. Žal pa se je ekspertiza izdelana leta 1987, preveč omejila na možnosti razvoja turizma in ne na področje kmetijstva in gozdarstva, zaradi katere je tudi potekala. Tako predlog zakona zaradi neusklajenih interesov ni šel naprej v skupščino.

Kasneje so se na pobudo planerskega podjetja Area iz Cerknice začeli med seboj povezovati župani notranjskih občin Cerknica, Logatec in Postojna. S skupnim nastopom in zamisljivo o parku so izvajali razne študije in projekte, ki so bili začetki parka kot ga poznamo danes. V začetku novega tisočletja pa je občina Cerknica sprejela odlok o ustanovitvi parka in s tem storila konkreten korak k ustanovitvi Notranjskega regijskega parka.

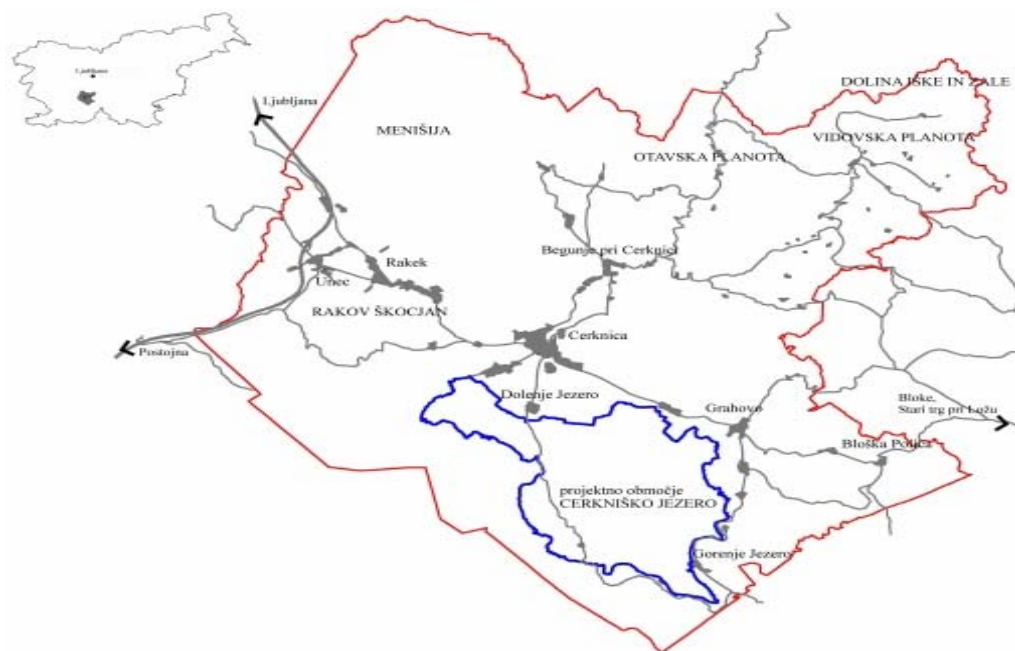
Ustanovitev

Notranjski regijski park je sorazmerno nov javni zavod. Ustanovljen je bil šele 23. julija 2002, v Cerknici. Vpisan pa je bil 2. 9. 2003. Park je bil v načrtih občine že prej, a se je odlok o ustanovitvi javnega zavoda Notranjski regijski park realiziral šele 2002. Med pomemben korak štejemo povezovanje Nature 2000 območij z Notranjskim regijskim parkom. Natura 2000 predstavlja enega glavnih mehanizmov varstva narave v Evropski uniji. Za ta območja so na razpolago finančni programi za sofinanciranje naravovarstvenih projektov s skupnim imenom LIFE. Notranjski regijski park je uspel s kandidaturo in tako pridobil sredstva za izvajanje projekta LIFE Narava 06 »Presihajoče Cerkniško jezero«. Leta 2006 je bilo Cerkniško jezero uvrščeno tudi med mednarodno pomembna mokrišča, ki jih opredeljuje Ramsarska konvencija, kar je še dodatna vzpodbuda za Notranjski regijski park.

3.1.2 Fizično-geografske značilnosti

Kot je bilo že povedano, Notranjsko-regijski park leži znotraj meja občine Cerknica in obsega dobrih 222 km². Park leži v pretežno dinarskem svetu, ki ga sestavljajo predvsem zarasle planote in hribovja ter vmesna podolja in ravniki. Večino površja sestavljata apnenec in dolomit. Po dnu kraških polj pa se najde predvsem holocenske naplavine z glino, ilovico in peskom. Kraška polja na Notranjskem so nastala vzdolž idrijske prelomnice, ki velja za eno od najpomembnejših tektonskih črt na slovenskem ozemlju.

Slika 3.2 Zemljevid parka in projektne območja LIFE06 Cerknško jezero



Vir: Notranjski regijski park 2009.

Slika 3.2 nam prikazuje območje Notranjskega regijskega parka, katero je označeno z rdečo barvo in območje projekta LIFE06 NAT/SI/000069 Presihajoče Cerknško jezero, katero je označeno z modro barvo.

Vzroki za nastanek Cerknškega polja izhajajo prav iz idrijske prelomnice, ki ima nagubane in narinjene skladovnice kamnin (triasni in jurski dolomiti ter jurski in kredni apnenci). Le-te so ob navpičnih in vodoravnih premikih velikih kamninskih gmot povzročile, da je nastalo polje, kakršnega poznamo danes. Do današnje oblike polja pa so skozi leta pripomogle še erozija, korozija, premikanje odkladnin ter njihovo ponovno odlaganje.

Za območje Notranjskega regijskega parka je značilno celinsko podnebje. Temeljno podnebno ločnico s submediteranskimi vplivi predstavljajo visoki dinarski robovi Trnovskega gozda, Nanosa in Snežnika. Večje nadmorske višine in zaprta podolja, kamor se steka hladen zrak, so vzrok, da so temperature v tem predelu Slovenije dokaj izenačene. Značilen pojav na dnu kraških polj je temperaturna inverzija, ki se pojavlja predvsem v hladni polovici leta pri manjši privetrenosti. Bližina morja in večje nadmorske višine vplivajo na razmeroma veliko količino padavin, ki se zmanjšuje od zahoda proti vzhodu (Notranjski regijski park 2009).

Notranjski regijski park razdelimo na več geografskih območij: Cerknško polje, Rakov Škocjan, planota Menišija, Iška in Zala, Otavska in Vidovska planota, dolina Cerknšičice s pritoki, Slivnica, Javorniki in Podzemne jame. Med njimi pa nedvomno izstopa Cerknško jezero, Rakov Škocjan in Križna jama, saj so slednje naravne znamenitosti med najprepoznavnejšimi.

3.2 Varovanje in omejitve parka

Varovanje in omejitve parka so med pomembnejšimi zadevami, kar se tiče ohranjanja dosedanjih dosežkov in dosežkov v prihodnosti na tem področju. Obenem pa so omejitve in varovanje parka posredno povezano tudi s nadaljnjim razvojem turizma v občini.

Ekološke omejitve

Naselja in z njo poselitev ter druge osnovne dejavnosti (promet, kmetijstvo, industrija in turizem) na Cerkniškem polju so razporejene glede na najpomembnejše naravne značilnosti (Smrekar 2000, 88).

Že zgoraj navedene dejavnosti na Cerkniškem polju nam dajo vedeti, da je polje precej ekološko obremenjeno. To se še posebej kaže pri velikem številu prometa ter ob izpustih večjih tovarn, ki delujejo v občini ali bližnji okolici. Lahko rečemo, da določen delež h temu prispevata tudi kmetijstvo in turizem, vendar pa zaradi lege in neizkoriščenosti ne prideta do večje veljave. V kmetijstvu je tako več manjših kmetov in le nekaj večjih. Mnogo izmed teh kmetov pa deluje na naravi prijazen način, lahko bi rekli bolj »ekološko«. Področje turizma pa bremenita predvsem promet in onesnaževanje.

Vode

Kljub temu, da Cerkniško jezero ni pravo jezero, saj je presihajoče, je ravno voda tista, zaradi katere jezero nastaja in uravnava procese v ekosistemu. Sam potek vode se začne že na Bloški planoti, ko izgine pod zemljo. Prvič se pokaže v občini – parku v Križni jami, nato pride na površje kot potok Šteberščica – kasneje Lipsenjščica, nato potuje skozi celotno Cerkniško jezero, kjer ponikne v požiralnikih in jamah. Na površje pride ponovno v Rakovem Škocjanu, nato pa zopet izgine v podzemlje ter se ponovno pokaže na Planinskem polju. Tako je celoten park izjemno prepleten z vodami pod in na površju.

Nekateri pritoki, pa tudi Stržen neposredno pred Karlovico, so ob nizkem vodostaju zelo onesnaženi. Onesnaženje pa ne predstavlja grožnje le ribam, ampak tudi ostalim organizmom v prehranjevalnem spletu. S hranili obremenjeni pa so celo izviri kraških pritokov, kar priča, da onesnaženje prihaja na Cerkniško jezero tudi po podzemnih poteh (Gaberšnik 1994, 27).

Čistost in onesnaženost vodovja se spreminja z vodnim režimom (pri rekah s pretokom), z vremenskimi razmerami in pojavi na površju (odplakovanje, erozija), ki vplivajo na pritok padavinske vode in drugih snovi ter na izhlapevanje. Spreminja se tudi z vrstami in množino organizmov v njej. Kadar se preveč razmnožijo alge in potem odmirajo ter na dnu gnijejo, zmanjka zraka za vodne organizme ali pa se širijo bolezni. Na vode zelo vplivajo naseljena in gospodarsko obremenjena območja. Zato je potrebno nadzorovanje oziroma ugotavljanje lastnosti vode (analiziranje) s fizikalnimi, kemijskimi in biološkimi metodami (Lah 1998, 12).

Vodovod je v občini kar zadovoljivo urejen. Res pa je, da vodovoda še nimajo vsi, ravno tako pa so nekatera zajetja in vodovodni vprašljivi, saj ob večjih nalivih po nekod ni mogoče zagotoviti čiste pitne vode.

Odvajanje in čiščenje sanitarnih odpadnih voda je precej slabo, saj imajo le večje vasi in mesto Cerknica lastno kanalizacijsko omrežje. Tako se nekatere odpadne vode odteka kar v zemljo ali v bližnje potoke. Nekateri sicer imajo greznice, vendar je le redka vodotesna. Vsi ti izpusti se kasneje izražajo tudi na jezeru, saj so sčasoma postale ogrožene nekatere rastline in živali, ravno tako pa je vedno bolj vprašljiva kakovost pitne vode.

Varovanje naravne in kulturne dediščine

Naravna dediščina je torej tisti del narave oziroma naravnega okolja, v katerem se giblamo, ki smo ga posebej izbrali zaradi njegove izjemnosti, tipičnosti, mnogovrstnosti pojavov ali pa ima pomembno ekološko in kulturno vsebino (Curk in Puc 1989, 18).

Med naravno dediščino štejemo tako ves sistem kraških ponikalnic in površinskih vod ter vse vrste pomembnih objektov in območij na območju parka. Med njimi nedvomno izstopa Cerkniško jezero, sledita pa mu Rakov Škocjan, Križna jama in še druga pomembna območja in objekti. Še posebno izrazito je prepletanje naravne in kulturne dediščine. V parku najbolj izstopata Cerkniško jezero in Bločiško polje. Pri Cerkniškem jezeru so vidne splošne značilnosti kraških polj, torej kopasti (z gozdom poraščeni) vrhovi, valovit, travnat, planotast svet, zaradi večje količine padavin pa tudi številni vodni pojavi na površini, medtem ko so za Bločiško polje značilne pravilne njivske in travnate parcele. Vse to pa prispeva k razvoju pestrega in bogatega krajinskega vzorca. Členjenost prostora povečujejo še skupine sadnega drevja in posamezna drevesa, medtem ko je gozdni rob je izrazit in okvirja kraško polje.

Kulturna dediščina so območja in kompleksi, grajeni in drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov oziroma ohranjena materializirana dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu. Dediščina so predvsem arheološka najdišča in predmeti, naselbinska območja, zlasti stara mestna in vaška jedra, oblikovana narava, kulturna krajina, stavbe, njihovi deli ali skupine stavb, umetnostne, zgodovinske ali tehnične pričevalnosti (Odlok o Notranjskem parku 2002, 6. člen).

Med arheološkimi izkopavanji v parku med najpomembnejše štejemo izkopavanje gomil in izkopavanje rimskih mest. Med večja najdišča štejemo gradišča na Tržišču pri Dolenji vasi, gradišče na prvi vzpetini Slivnice in ostanke zidu gradišča na hribu Žerušček nad vasjo Grahovo. Na Križni gori so arheološka izkopavanja potrdila ostanke utrdbe iz rimskega časa, poleg njih pa tudi veliko grobov. Ob vznožju Križne gore oziroma na Grični planjavi so našli okrog 150 gomil, ki so značilne za prazgodovinske pokope. V Križni jami so najdene kosti jamskega medveda, stare od 20.000 do 150.000 let. Le-te pa si je možno še dandanes ogledati kar v sami jami. Je pa

še mnogo drugih najdišč vseskozi ob celotnem Cerkniškem polju, predvsem ob njegovem vznožju.

Iz časa vojne so ostali deli Rupnikove linije po celotni vzpetini Javornika in na območju Unške Kološevke. Celoten prostor je še do dandanes neraziskan, saj so veliko rovov in bunkerjev v naglici zasuli ali razbili, ko so se umikali.

Med tradicionalne dejavnosti v občini lahko navedemo predvsem kmetijstvo, ki pa se z leti vse bolj opušča. Po vojni se je močno razmahnilo tovarništvo, poznano tudi kot furmanstvo. Razvita sta bila tudi obrt in rokodelstvo. Med bolj prisotne je sodila in še sodi lesna obrt, ravno tako je dandanes tu prisotna tudi žganjekuha. Ne smemo pa pozabiti na ribolov, ki se je skozi vsa leta izvajal in se še na Cerkniškem jezeru in njenih pritokih. Ta dejavnost je močno zaznamovala prebivalce ob jezeru, saj jim je nudila vir prihodkov in golo preživetje. Poleg rib je bilo in je še vedno prisotno lovstvo, predvsem lov na divjad, v oktobrskem času pa še dandanes tradicionalno lovljenje polhov. Med obema vojnama pa je bilo na teh koncih močno razvito tihotapljenje (kontrabant), ko so čez Javornike (kjer je potekala meja med Italijo in Jugoslavijo) tihotapili predvsem prehrabeno blago in konje.

Spričo zelo bogate in pisane podobe v občini Cerknica, ki tvori tako geografsko kot etnološko zaključeno enoto (oz. več enot), menimo, da potrebuje občina lastni muzej (Čeplak 1990, 149).

Tudi sam sem enakega mnenja, saj bi te bogate in pisane podobe lahko bolj tržili in jih izkoriščali za potrebe turizma. To pa še ne pomeni, da bi podobe kraja uničevali ali kakorkoli drugače oskrunili.

Kakovost okolja in okoljski vplivi

Okolje je del narave, ki si jo je človek deloma prilagodil; varujemo naravo in okolje. Človek živi po naravnih in po družbenih zakonitostih, spoštuje naravo in varuje svoje zdravje, spoštuje pa tudi red v okolju, brez katerega bi bile posledice katastrofalne (Lah 2001, 15).

Kakovost okolja na področju parka je zaenkrat še kar zadovoljiva. Na okolje v parku najbolj negativno vplivata promet in gospodinjstva. Pri slednjih je največji problem neurejeno ravnanje z odpadnimi vodami in odpadki, ki predstavljajo neposredno grožnjo parku in ljudem v njem.

K sreči je park na tem območju dobro zavarovan, saj je v parku prepovedano izvajati posege, opravljati dejavnosti ali ravnati na način, ki bi lahko škodljivo vplival na naravne vrednote, biotsko ali krajinsko raznovrstnost in ogrožal regijsko značilne ekosisteme. S tem zavarovanjem in dejstvom, da je pretežni del parka razmeroma neposeljen in podan z veliko gozdnimi in travniškimi površinami lahko sklepam, da v kolikor ne bo prihajalo do večjih posegov v prostor ter da se bo redno izvajal nadzor nad kakršnimi drugimi zadevami, ki bi lahko kakorkoli ogrozile park in njegovo kakovost okolja.

Kdor govori o onesnaževanju okolja in varstvu narave, mora imeti vedno pred očmi človeka, njegovo zdravje in njegovo blaginjo (Likar 1976, 123).

Ob tej navedbi bi tudi sam dodal, da je ravno človek tisti, ki vpliva na kakovost okolja in ne narava. Torej, v kolikor želimo imeti kakovost okolja v parku na visokem nivoju, se bomo morali zanj dovolj potruditi.

Prometna obremenitev

Prometna obremenitev na Cerknškem polju je vedno večja, saj se s povečanjem števila prebivalcev in povečanim številom motornih vozil v občini ter vedno večjim številom turističnih obiskovalcev (sploh v poletni sezoni) promet bistveno poveča.

Največ prometa poteka med Podskranjkom in Cerknico s skoraj 6000 vozili povprečnega dnevnega prometa leta 1997, od česar je bilo 89 % avtomobilov, 1 % avtobusov in 10 % tovornjakov (Ministrstvo za promet in zveze 1998, 68).

Motorni promet tako pripomore k onesnaženosti okolja, zlasti tal in vode. Zaradi izpiranja cestišč ob večjih deževjih, še posebej po daljši suši, prihaja do povečane koncentracije svinca in cinka. To je še posebej nevarno v spomladanskem in jesenskem času, ko so pretoki potokov in rek zelo majhni. Potencialno nevarnost pa predstavljajo tudi morebitna izlitja nevarnih snovi iz avtociستern, ki se dnevno vozijo po Cerknškem polju. V primeru izlitja bi bile tako ogrožene tako površinske kot podzemeljske vode, prizaneslo pa ne bi tudi živalim in rastlinam, ki so občutno povezane z vodo.

Problem, ki ga je treba izpostaviti, je tudi premalo asfaltiranih cest. Sploh imam tukaj v mislih nekatere dele cest, ki so speljane okrog jezera, bodisi po jezeru. Poleg teh bi morala občina asfaltirati še dostop do Križne jame in predvsem odsek Podskranjek – Rakov Škocjan. Te ceste povzročajo nepotreben hrup okolici (tako ljudem kot živalim) ter dodatno onesnažujejo okolje, saj se prah, ki se v sušnih obdobjih dviga, vali vse povprek.

Poleg cestnega prometa je treba omeniti še letalski promet. V 27. členu odloka o Notranjskem regijskem parku je tako zapisano, da je poleg prepovedi vožnje z motornimi vozili ali plovili (razen za lastnike zemljišč, za potrebe kmetijskih dejavnosti in izlov rib) prepovedan tudi prelet letal, razen v primeru nujnih intervencij. Uporabljajo pa se lahko modeli letal z notranjim izgorevanjem.

Ravnanje z odpadki

Ravnanje z odpadki zajema zbiranje, prevažanje, predelavo in odstranjevanje odpadkov, vključno s kontrolo tega ravnanja in okoljevarstvenimi ukrepi po zaključku delovanja objekta ali naprave za predelavo ali odstranjevanje odpadkov (Viler Kovačič 2001, 17).

Opadki iz Cerknškega polja se zbirajo že od šestdesetih let dalje. Do leta 1988 je delovala deponija v Cerknici na Kamni gorici, potem pa se je odprla nova, in sicer deponija na Laščevju blizu Rakeka, kar je zelo dobro, saj nima nikakršnih stikov z jezerom, medtem ko ga je prejšnja deponija imela. Žal pa je tudi ta deponija v fazi zapiranja, tako da lahko v prihodnosti pričakujemo še veliko težavo kam z odpadki.

Pohvalno je dejstvo, da je povprečna količina pridelanih odpadkov kar dvakrat manjša od državnega povprečja. Je pa res, da se veliko razgradljivih odpadkov odlaga

kar na gnojišča ali kompostnike, kar je zelo dobro, saj s tem zmanjšajo količine odpadkov, obenem pa se odpadki razgradijo in postanejo zemlja.

Večji problem predstavljajo divja odlagališča, ki so jih na Cerkniškem polju nazadnje popisali leta 1993. Razmere se od takrat niso bistveno spremenile, saj jih je še vedno okrog trideset. Kljub temu, da so lahko dostopna in gre predvsem za odlagališča pretežno gradbenih materialov, jih občina ne sanira dovolj intenzivno. Sam sem mnenja, da bi morala občina in Notranjski regijski park na tem področju bolje posredovati. Predvsem bi morala odstraniti najnevarnejša in največja divja odlagališča. Poostriti pa bi morala tudi nadzor nad njimi, saj so nekatera še aktivna.

3.3 Trženje parka

Turizem predstavlja v sodobnem svetu eno najbolj donosnih dejavnosti, na Cerkniškem polju pa je kljub naravnim potencialom slabo razvit, turistične aktivnosti pa se koncentrirajo le na nekaj najbolj atraktivnih, površinsko manjših območij (Smrekar 2002, 272).

Med glavnimi dejavnostmi za katere si park prizadeva je nedvomno tudi turistično trženje parka, ki pa trenutno ne uspeva najbolj. Želijo si pospeševati predvsem ekoturizem s poudarkom na okoljski vzgoji. Poleg rekreacije na jezeru (drsanje, kolesarjenje, kopanje, deskanje, čolnarjenje in ribolov) si park prizadeva uspeti tudi s turizmom, ki ima poudarek na kulturi, jamah in kmečkem življenju ter s planinarjenjem.

Turistična storitev je v najširšem smislu vse, kar lahko ponudimo turistom, da bi zadovoljili njihove potrebe in želje glede prevoza, prenočevanja, razvedrila, postrežbe jedi, rekreacije, animacije, itd. Oblike in vsebine turističnih storitev so omejene le s sposobnostjo prepoznavanja potreb in želja turistov ter s kreativnostjo načrtovalcev in izvajalcev turističnih storitev (Brezovec 2000, 87).

Dejstvo je, da bi morali znati turizem v parku bolje tržiti z namenom ohranjanja parka in poučevanja obiskovalcev. Poleg izboljšanja ponudbe bi tako pri ponudnikih, kot občini in ustvarjalcih parka morala prevladati misel, da eden brez drugega ne morejo. Ob tem pa dodajmo, da brez prizadevanja odgovornih v parku tudi sami domačini in prebivalci parka težko kaj premaknejo na boljše.

3.4 Domačini in park

Najpomembnejši element v razvoju Notranjskega regijskega parka predstavljajo vsekakor domačini – jezerci, ki spremljajo načrtovanje razvojnega projekta z nezaupanjem in bojznijo pred množičnim turizmom (Peršič 2002, 321).

Že od nekdanj so prebivalci ob jezeru soustvarjali razvoj in obliko načina življenja na jezeru. Med dejavnosti, ki so se skozi leta spreminjale in so se ohranile vse do danes nedvomno sodi kmetijstvo in z njim povezano ribištvo. Na jezeru so domačini in prebivalci okoliških vasi predvsem kosili travo ali pasli živino, slednje se je opustilo. V jezeru pa je že od nekdanj razvit ribolov, saj je in nudi prebivalcem vir zaslužka, včasih pa je bil ulov rib pomemben že zaradi golega preživetja. Poleg kmetijstva, lova in ribolova je bil včasih zelo razvit transport. Tako si prebivalci Otoka, Dolenjega jezera in

Laz brez čolna niso mogli predstavljati življenja, saj jim je predstavljal najpomembnejše prevozno transportno sredstvo, saj je nadomeščal vprežne vozove na kopnem. Čez jezero pa so ravno tako tovorili velike količine lesa. Les, posekan v Javornikih, so najprej spravili do jezera, nato pa so hlode zvezali v splav ter nato splav prepeljali na drugo stran, kjer so les naložili na vozove. Poleg tega so za transport v zimskem času, ko je jezero zamrznilo, uporabljali tudi drsalke, ki so jih naredili doma.

Zadnje čase park aktivno sodeluje s šolami in vrtci na območju Notranjskega regijskega parka in širše okolice. Z vzgojno-izobraževalnimi aktivnostmi želijo vzbuditi zanimanje za naravo in njeno ohranjanje, saj so mnenja, da je pri pomankljivem poznavanju naravne dediščine to zelo pomembno. Poleg tega pa učiteljem pomagajo pri uvajanju naravovarstvene vzgoje in izobraževanja v šolah in vrtcih.

Kljub siceršnji neenotnosti med jezerskimi prebivalci, so jezerci enotnega mnenja, da želijo o usodi jezera odločati sami, saj so eksistetično navezani nanj (Peršič 2002, 320).

Sklepamo torej lahko, da so nekateri domačini park sprejeli, spet drugi ne. Vsakdo ima razumljivo svoje interese. Dejstvo pa je, da se morajo prilagajati eden drugemu, saj bodo lahko le tako imeli vsi nekaj koristi s tem, ob tem pa se bo ohranilo tudi jezero samo.

4 ANALIZA OBSTOJEČE TURISTIČNE PONUDBE V OBČINI

Z analizo obstoječe turistične ponudbe v občini prikazujem, kaj se v občini dogaja na turističnem razvoju. Obenem so tu opisane vrste turizma, ki so trenutno aktualne. Opisana pa je tudi konkurenca, poleg nje pa je narejena tudi swot analiza, ki prikazuje, katerih smernic bi se morali držati pri nadaljnjem razvoju turizma v občini. Ravno turistični razvoj vseh vrst turizma v občini lahko prinese rezultate, katerih pa se zaenkrat vsi udeleženi še ne zavedajo preveč.

Cerknica in predvsem Cerkniško jezero je na svetovni zemljevid uvrstil in mu prinesel svetovni sloves Janez Vajkard Valvasor. Žal pa do večjih premikov na področju turizma v teh krajih ni zares prišlo v primerjavi z drugimi podobnimi kraji. Poleg ogledov največjih naravnih znamenitosti je v občini sorazmerno dobro razvit športni turizem, nedvomno pa pri tem izstopa ribištvo. Omenimo še, da predvsem jezero predstavlja danost, ki jo je možno tržiti v vseh letnih časih. Razen pomanjkanja turistične infrastrukture je večja težava tudi v tem, da se turistični ponudniki ne povezujejo.

Kljub temu, da kraško presihajoče jezero z okoliškimi gozdnatimi vzpetinami ponuja kakovostne možnosti za preživljanje prostega časa, pa skoraj ni zgrajene turistične infrastrukture (Smrekar 2002, 272).

Ravno zaradi izjemnih možnosti nadaljnjega razvoja, bi morali stopiti skupaj občina, Notranjski regijski park, domačini in nenazadnje turistični ponudniki in iz takih danosti pridobiti korist za vse udeležene. V kolikor pa bo deloval vsak zase, še dolgo ne bomo premaknili turizma v občini na bolje.

4.1 Turistični razvoj

Trajnostni turizem ali turizem, ki je sposoben trajno vzdrževati, upošteva načelo prihodnosti. Skrbi, da sedanja ekonomska aktivnost ne bo imela negativnih ekoloških in socialnih (in ekonomskih) posledic v prihodnosti. Samo takšen turistični razvoj je lahko trajen (Mihalič 1995, 59).

V slovenskem turizmu se zavedamo, da obstajajo tudi omejitve za razvoj turizma, ker imamo široko izbiro turističnih zanimivosti in programov, vendar na omejenem prostoru in ob upoštevanju prostorskega in občega reda. Zavedamo se učinkov turizma in njegove porabe na vsako naravno in življenjsko okolje. To so marsikje spoznali šele, ko so posegi v okolje že povzročili neželene spremembe (Sirše 2004, 123).

V preteklosti se je turizem razvijal zelo počasi. Občina ni imela ravno pravega posluha za turistične dejavnosti, tako da so se ponudniki morali znajti sami, če so želeli kaj postoriti oziroma ponuditi. Žal pa je velikokrat prišlo do nesoglasij med samimi turističnimi ponudniki ali občino. Po večini so projekti trajali le kratek čas, kar pa je razumljivo, saj en sam posameznik le težko doseže dovolj visoko stopnjo razvoja turizma, sploh brez pomoči občine.

Na področju razvoja turizma so velik korak naprej naredili pri RRA Notranjsko-kraške regije, ko so naredili regionalni razvojni program za Notranjsko-kraško regijo za

obdobje 2007–2013. V ta program so vključili tudi razvoj turizma v regiji. Povejmo pa, da so se žal preveč osredotočili na področja, ki so že sedaj bolj turistično razvita, medtem ko so ostala nekoliko zapostavljena. Pa vendar menim, da je kar nekaj dobrih smernic, ki bi se jih pri razvoju turizma v regiji morale upoštevati.

Za uspešnejši razvoj regije je nujno treba vzpostaviti gostinsko in nastanitveno turistično infrastrukturo, ki bo omogočala obiskovalcem, da kvalitetno preživijo čas v regiji. Ta mora biti na primerno visoki ravni in se mora navezovati na krajinske in etnografske dejavnike, ki bodo obiskovalcem regijo vtisnili v spomin in bodo zagotovili dvig dodane vrednosti turističnih produktov (RRA 2006).

Ker v občini ni dovolj zadovoljive turistične infrastrukture in infrastrukture, ki je z njim povezana, se obiskovalci v občini in okolici zadržijo le krajši čas. Navadno le med 3-6 ur. Brez nadgradnje in razvoja turizma in večje povezanosti in želje turističnih ponudnikov in občine po povečanju števila obiskovalcev, ki bi se v teh krajih zadržali dlje časa, žal to ne bo mogoče.

Predvsem bi bilo treba dati večji poudarek razvoju ekološkega in kulturnega turizma, saj so naravne/zgodovinske/kulturne danosti za to tukaj najbolj primerne. Med prednosti pri razvoju turizma v občini nedvomno štejemo naravna bogastva, ki so idealna za razvoj pustolovskega in adrenalinskega turizma, obenem pa ne potrebujeata velikih začetnih vlaganj v infrastrukturo.

4.2 Vrste turizma v občini

Turizem v občini Cerknica je vse preveč skoncentriran na koriščenje naravnih potencialov, pa še ti se ne izrabljajo tako kot bi se morali. V občini je večji delež turistov prisoten v poletnih mesecih, predvsem med majem in oktobrom, tako lahko govorimo o delno sezonskem turizmu v občini. Tako, da prenočitve in obiski danosti v občini predstavljajo največji delež in jih bo treba v prihodnje še bolj razvijati in jih razpotegniti čez celo leto.

Pa če začnemo kar s Cerkniskim jezerom in njegovimi lepotami. Za jezero velja, da je enkrat polno spet drugič ne, oziroma kakor pravijo domačini: »Jezeru je, jezera ni.« Tako imajo obiskovalci priložnost, da si jezero, oziroma gladino jezera ogledujejo celo leto. Kadar pa je polno, se po njem lahko tudi zapeljejo s čolnom ali zaplavajo, v zimskih mesecih pa, ko jezero zamrzne, se kaj kolikokrat zgodi, da na jezero pride tudi do tisoč drsalcev.

Najbolj turistično obremenjeno in številno obiskano območje Cerkniskega jezera je južno od naselja Dolenje jezero, zlasti neposredna okolica jezera, ki pa je zaradi velikega nihanja vodne gladine precej obsežna (Smrekar 2002, 272).

Poleg slednjega so na jezeru že od nekdanj prisotni ribiči, ki so razporejeni čez celotno jezero, pa tudi ob nekaterih pritokih v jezero. Ribolov pa je predvsem šport, zanj pa je v prvi vrsti odgovorno ribiško društvo, ki vam po potrebi priskrbi opremo in karte za ribolov. So pa tudi pri ribolovu omejitve, saj se ne more loviti vedno in povsod, ravno tako pa se ne sme loviti rib, ki so bodisi zaščitene, bodisi premajhne.

Muzej jezerski hram Kebe vam bo na podlagi manjše makete celotnega jezera predstavil, kako jezero izginja in kako se polni. Ob tem pa vam preko video in avdio vsebin prikažejo, kako se jezero med letnimi časi spreminja. V bližnji okolici pa je tudi etnološka zbirka Cerkniskega jezera, v kateri je možno videti prikaz starih običajev in predmetov, ki so povezani z jezerom.

Med turistično ponudbo se v zadnjem času uvršča tudi ježa konj, ki si jih lahko sposodite v kateri izmed vasi Dolenja vas ali Žerovnica. Urejenih jahalnih poti sicer ni, se pa zato jezdi predvsem po kolovozih, ki jih posojevalci konj dodobra poznajo. Poleg nje pa dve kmetiji ponujata tudi vožnjo z »lojtrnim« vozom po Cerkniskem jezeru, ki je ne smete zamuditi.

Omenimo tudi delovanje Notranjskega regijskega parka, ki ima občasno organizirana vodenja po jezeru za ogled ptic in rastlin, ravno tako pa tudi organizira razna predavanja in delavnice na področju tako imenovanega eko-turizma.

Sicer pa druge turistične dejavnosti, kot so: jadranje, lov, kolesarjenje in jadrarno padalstvo in drugi podobni športi niso ravno dobro zastopani, saj opreme ne posoja skorajda nihče. V občini si je sicer možno izposoditi kolesa na posameznih turističnih kmetijah, za področje zmajarstva in padalstva pa skrbi klub Hex Fly iz Cerknice.

Na obrobju Cerkniskega jezera pa stoji hrib Slivnica, iz katerega je prekrasen razgled na celotno Cerknisko polje. Slivnica je vključene tudi v planinske poti, poleg tega pa je na vrhu tudi dom, pri katerem se lahko okrepčate. Na nasprotni strani Slivnice stojijo Javorniki, po katerih poteka kar nekaj izredno zanimivih kolesarskih poti. Po Javornikih je potekala tudi Rupnikova linija, tako da si lahko ogledate tudi katero od utrdb, a žal brez vodiča. Na skrajnem severu stoji hrib Križna gora, ki je ravno tako izredno lepa razgledna točka na Cerknisko polje in Loško dolino na drugi strani. Na vrhu stoji cerkev Sv. Križa, ki jo obišče veliko romarjev.

V Rakovem Škocjanu je speljana naravoslovna učna pot, ki vas popelje skozi vse večje znamenitosti krajinskega parka Rakov Škocjan, med njimi omenimo le Mali in Veliki naravni kamniti most. V Škocjanu deluje tudi edini hotel v občini, ki vam bo poleg prenočišč ponudil tudi odlične dobrote teh krajev.

Dotaknimo se še podzemnih jam v občini, ki so tu močno prisotne. Največja in najbolj znana med njimi je gotovo Križna jama, ki s svojo dolžino 10 km ne zaostaja veliko za Postojnsko jamo. V jami so organizirani enourni, štiriurni in osemurni ogledi. V jami nas očarajo predvsem najdene kosti jamskega medveda in voda, ki teče po jami, tako da po njej veslamo kar s čolnom. Za vse skupaj pa Društvo ljubiteljev Križne jame nudi vso potrebno opremo. Med večje jame v občini sodijo še Zelške jame in Tkalca jama v Rakovem Škocjanu, za katere skrbi Jamarsko društvo Rakek. Večji jami pa sta na robu Cerkniskega jezera, in sicer Mala in Velika Karlovica, za katere pa skrbi Jamarsko društvo Karlovica. Pri vseh jamah (razen Križne jame) ogledi niso organizirani, lahko pa se dogovorit za njihov ogled.

Čez celotno leto je v občini zelo prisoten izletniški in kmečki turizem. Na tem območju delujejo kar štiri turistične kmetije in ena kmetija odprtih vrat. Nekatere od

njih nudijo tudi prenočišča in izposojajo koles ali konj, predvsem pa pri vseh ponujajo odlično doma pridelano hrano in pijačo.

V občini so močno prisotne tudi štiri ekološke kmetije. Pri njih je tako možno kupiti ekološko pridelano hrano in pijačo s certifikatom. Na nekaterih pa vam prikažejo tudi staro orodje in pripomočke, ki so jih uporabljali ljudje v teh krajih.

Na tem območju delujejo tri turistična društva, od katerih je eno financirano s strani občine ter ena turistična agencija.

Ne smemo pa izustiti pustovanja v Cerknici, ki je postalo že tradicionalno in ga vsako leto obišče veliko število ljudi. Žal pa je velika večina skoncentrirana le na karneval, ki se odvija v nedeljo. Svoje like, ki nastopajo v karnevalu, je sicer možno kupiti v kateri od galerij ali društev, a se ta zadeva še premalo trži.

Zaradi svojih naravnih bogastev je območje Cerkniške občine idealno za razvoj pustolovskega, eko turizma in športnega turizma. Pri vseh teh vrstah turizma gre za take oblike, ki ne zahtevajo velikih začetnih vlaganj v infrastrukturo, obenem pa je to tisto, kar se v občini lahko ponuja in kar obiskovalci iščejo.

Turizem v občini je nedvomno še v razvoju in velja za perspektivno gospodarsko panogo tudi s strani občine, ki pa se tega zaveda šele v zadnjem času.

4.3 Konkurenca

Podjetje s procesom segmentiranja išče tržišče, ki bo njegovi storitvi dalo prednost pred konkurenčnimi. Zato za turistično podjetje ni dovolj, da pozna in razume turiste. Poznati mora tudi svoje konkurente (Brezovec 2000, 80).

Brez poznavanja svojih konkurentov in s tem predvsem svojih konkurenčnih prednosti turizem v neki regiji ali našem primeru v občini, le s težavo nastopa na trgu. V kolikor ne ve, kaj ponuja konkurenca in kaj lahko posledično slednji ponudi boljše ali pa ponudi obiskovalcu popolnoma novo zadevo, ki je nima nihče drug.

Ni dovolj, da preučujemo le konkurenco, treba je preučevati pričakovane spremembe vrednost gostov oziroma turistov, ki se po posameznih obdobjih spreminjajo od tradicionalnih, prehodnih do neotradicionalnih. Od relativno novih trendov so zanimivi čedalje večja skrb za okolje, večje nezaupanje v poslovni svet in zmanjšano zanimanje za znanost in tehnologijo v vsakdanjem življenju ter naraščajoča potreba po zapolnitvi emocionalnih nagnjenj (Devetak 1997, 50).

V preteklosti je v občini prihajalo do različnih poseganj, predvsem v Cerkniško jezero, in sicer z namenom ustvariti iz jezera turistično destinacijo. Med prvimi, ki je Cerkniško jezero poizkušal spremeniti v svetovno letovišče, je poznavalec naravnih lepot Kuppelwieser, ki pa je idejo opustil, saj se ni mogel pogoditi z domačini, kar kaže, da so ljudje v teh koncih izjemno zadržani do turističnega razvoja. Kasneje so hoteli jezero zajeziti, tako da jezero ne bi presahnilo, vendar jim to ni čisto uspelo, saj je voda začela poplavlјati in so morali jezove podreti.

Tako si naravne, kulturno-zgodovinske in etnološke znamenitosti in atrakcije v občini obiskovalci le ogledujejo, se v teh krajih zadržijo le krajši čas (3–6 ur), turizem pa ima tako v občini izjemno malo koristi od tega.

V zadnjem času prihaja do premikov v smislu kako zagotoviti konkurenčno prednost v povezovanju občin: Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Logatec, Loška Dolina, Pivka, Postojna na Regionalno razvojnem programu Notranjsko-kraške regije za obdobje 2007–2013. Sam namen programa je zagotoviti strateške usmeritve razvoja in zagotoviti regiji ciljno usmerjeno izvajanje projektov. Med drugim se med glavne dejavnike projekta uvršča večja prepoznavnost regije, gospodarsko stabilnost, ekološko usmerjenost in boljše izkoriščenost naravnih in kulturnih danosti. Vse skupaj se podpira z dodatnimi vlaganji v razvoj človeških virov, kar posledično povzroči, da bo regija postala uveljavljena turistična destinacija.

Med največjo konkurenco okolici lahko nedvomno uvrstimo Postojnsko jamo, saj jo letno obiše izjemno število obiskovalcev, v povprečju kar 500.000 letno. Poleg slednje je tu še Predjamski grad, ki ima ravno tako veliko število obiskovalcev. Poleg Predjamskega grada je tu še grad Snežnik, ki se nahaja v sosednji občini. Omenimo pa še infrastrukturo, ki je predvsem na postojnskem koncu glede nastanitvenih zmogljivosti izjemno močna (RRA 2006).

Povejmo pa, da ima tudi Postojnska jama, skupaj s hotelom Jama izrazito sezonski značaj poslovanja, saj večina gostov obiše jamo med majem in septembrom.

Ko pa je govora konkurenčnih prednostih v naši občini, bi veljalo omeniti predvsem izletniški turizem, ki je zaradi ogleda večjih naravnih znamenitosti možen čez skorajda vse leto ter z njim povezanimi športi, ki jih je možno izvajati v občini.

V našem primeru imamo, glede na lego in danosti možnosti, da se še bolj razvijemo na področju turizma v občini. Predvsem vidim tu možnost večjega povezovanja s konkurenti iz sosednjih občin. Tu imam v mislih predvsem občini Bloke in Loška dolina (občini sta med drugim še nedolgo nazaj pripadali občini Cerknica), da se bolj povežejo in nastopajo kot eno, saj bodo le tako lahko dosegli večji učinek proti dobro organiziranemu turizmu na Postojnskem in v njegovi okolici. S povezovanjem vseh ponudnikov v celotni Notranjsko-kraški regiji pa bi lahko postavili nov mejnik in konkurirali največjim turističnim destinacijam v Sloveniji.

4.4 SWOT analiza

Če želi turistična organizacija ponuditi na trg take storitve, ki bodo omogočale doseganje koristi organizaciji, turistom in okolju, mora znati analizirati svoje notranje in zunanje okolje. V zunanjem okolju mora iskati priložnosti in nevarnosti, v notranjem okolju pa definirati svoje prednosti in pomanjkljivosti (Brezovec 2000, 67).

SWOT analiza poda oceno tako preteklih kot sedanjih podatkov in informacij, ki se nanašajo na možno prihodnost. S tem pa nam pove, kaj je treba popraviti in izboljšati, ter česa se izogibajmo pri nadaljnjem razvoju.

V tabeli 4.1 prikazujem SWOT analizo na področju turizma v občini Cerknica.

Tabela 4.1 SWOT analiza

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> - Naravne danosti. - Geografski položaj, lahka dostopnost, bližina avtoceste. - Neokrnjena narava, ekološko neobremenjena narava. - Vse večja rast obiskovalcev. - Bližina drugih večjih naravnih danosti. - Bogata kulturna dediščina. - Velika pestrost rastlin in živali. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zastarela turistična infrastruktura. - Pomanjkanje turistične infrastrukture. - Nepovezanost turističnih ponudnikov. - Premajhna vlaganja v promocijo in pomanjkanje znanja v trženju. - Pomanjkanje informacijskih točk in informacij za domače in tuje goste. - Slaba dostopnost naravnih danosti. - Pomanjkanje mladih za delo v turizmu. - Zastareli občinski razpisi. - Pomanjkanje nastanitvenih in gostinskih ponudnikov. - Slabo delovanje turistične službe. - Strategija turizma v občini ni jasna, oziroma je zelo pomanjkljiva. - Pomanjkanje večjega posluha s strani občine.
Priložnosti	Nevarnosti
<ul style="list-style-type: none"> - Premalo izkoriščene naravne danosti. - Razvoj sprehajalnih, kolesarskih in konjeniških poti. - Vzpodbuda in povečanje turističnih in eko kmetij. - Povezovanje turističnih ponudnikov. - Zaposlovanje domačinov. - Trženje zapostavljenih danosti . - Vodeni ogledi. - Predstavitve etnoloških običajev. - Nadgradnja in gradnja turistične infrastrukture. - Notranjski regijski park. - Razvoj športnega in rekreacijskega turizma. - Razvoj gozdnega in lovskega turizma. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekološko onesnaženje. - Zmanjšanje tranzitnega turizma. - Zapostavljanje turistične panoge. - Prepletenost in razdrobljenost zemljišč v turistične namene. - Nezainteresiranost in nemotiviranost lokalnega prebivalstva pri razvoju turizma. - Ovire s strani Notranjskega regijskega parka. - Pomanjkanje finančnih virov in investicij. - Pomanjkljivi okoljski predpisi. - Konkurenca v okolici.

V njej so prikazane prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti na področju turizma v občini, obenem pa nam SWOT analiza pokaže, katere so smernice v nadaljnjem razvoju turizma. Naj še poudarim, da sem si pri izdelavi analize pomagal s Strategijo turistične destinacije Cerknica in Regionalno razvojnim programom Notranjsko-kraške regije 2007–2013.

5 ANALIZA TURISTIČNEGA PROMETA V OBČINI

Namen analize je prikazati nastanitvene zmogljivosti, število nočitev, vrste obratov z gostinsko ponudbo in delež proračuna, ki se ga s strani občine namenja turizmu. Z analizo želim pokazati, kakšno je stanje na področju turizma v občini na področjih, ki so med prvimi pokazatelji dejanskega stanja na področju turizma. Če primerjamo dobljene rezultate s kakšno drugo občino, kaj hitro ugotovimo, da je stanje v občini primerljivo z drugimi, obenem pa močno zaostaja za bolj razvitimi turističnimi občinami.

Obseg analize zavzema leta med 2003 in 2009. Med leti ni nekakšne bistvene razlike, izstopa mogoče le leto 2006, kjer je zaznati manjši upad gostov. Sicer pa je razmerje med domačimi in tujimi gosti vseskozi konstantno in zaenkrat še ne prihaja do večjih odstopanj. Res je, da je večji delež tujcev, a je zanimivo veliko število tudi domačih obiskovalcev. Po podatkih RRA Notranjsko kraške regije se obiskovalci v regiji zadržijo le od 3–6 ur. Ta podatek pa je zelo podoben tudi v občini Cerknica. Večina nočitev pa je tranzitne narave, saj večina turistov prenoči le eno noč, medtem ko je tistih, ki si privoščijo daljši oddih, manj.

5.1 Analiza nočitev in nočitvenih zmogljivosti

V nadaljevanju sem analiziral nastanitvene zmogljivosti, število nočitev in gostinsko ponudbo. Poleg analiz pa sem prikazal tudi delež proračuna, ki ga občina nameni turizmu.

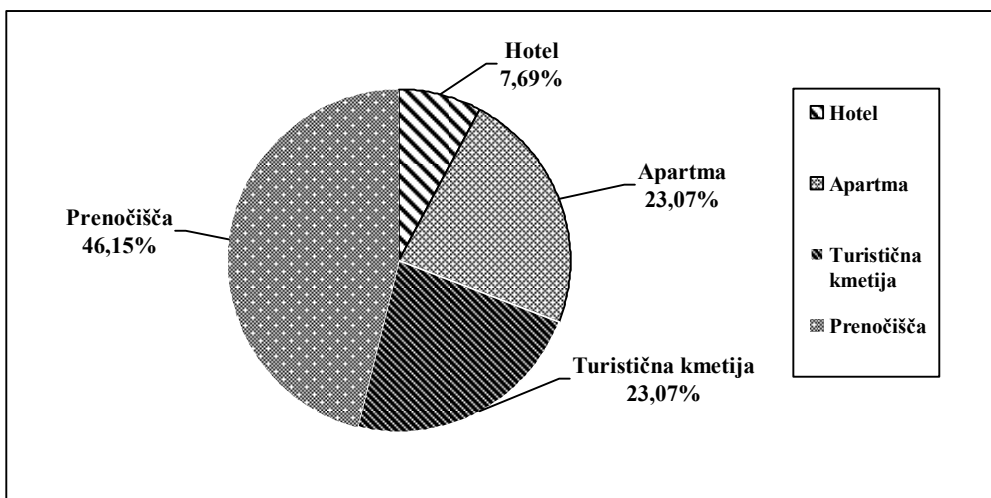
5.1.1 Nastanitvene zmogljivosti

Analiza je prikazana na podlagi trenutnega dejanskega stanja na področju namestitvenih zmogljivosti v občini. Vsi obrati so registrirani v občini Cerknica, tako sem tudi prišel do podatkov, katerih obratov je koliko. Podatke pa sem pridobil na Oddelku za turizem na občini Cerknica.

Na sliki 5.1 prikazujem število prenočitvenih obratov v občini Cerknica v letu 2009. Številka je zelo majhna, saj je ponudnikov namestitev le 13.

Iz slike 5.1 je razvidno, da je vse namestitvene zmogljivosti v občini prestavljal zasebni sektor, vseh pa je bilo 13. Od tega en hotel, kar je za takšno regijo premalo, trije apartmaji in tri turistične kmetije ter šest ostalih prenočišč. Edini hotel v regiji stoji v središču Rakovega Škocjana. Hotel poleg restavracije in prenočišč nudi še vodenje, kolesarjenje, razne prireditve ter še mnoge druge obstranske dejavnosti, ki jih ta konec nujno potrebuje. Ostale nastanitvene zmogljivosti so razpršene po celotni občini. Večji del jih je skoncentriranih v samem mestu Cerknica in njeni ožji okolici ter na vzhodni strani občine v vasi Žerovnica in ožji okolici. Dve turistični kmetiji imata narejene objekte izključno za delovanje gostinskih in namestitvenih dejavnosti, medtem ko so ostala prenočišča urejena kar v domovanjih domačinov.

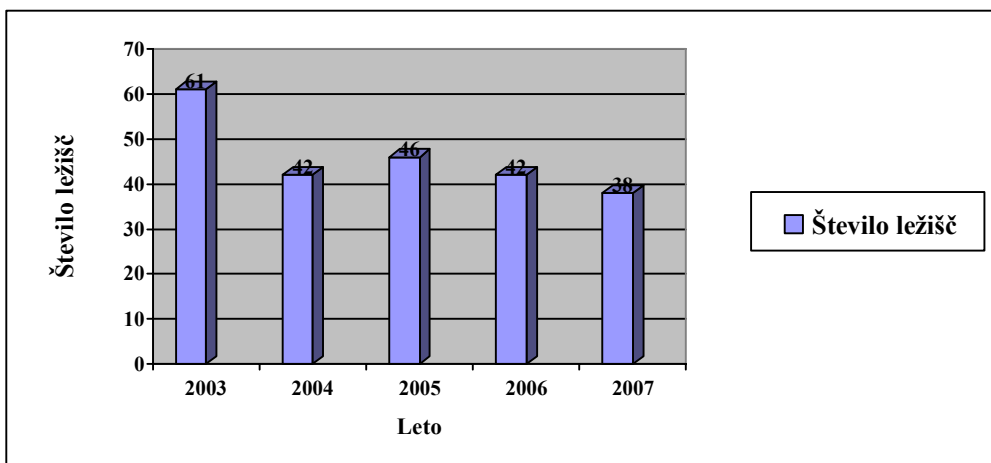
Slika 5.1 Razdelitev in število prenočitvenih obratov občine Cerknica v letu 2009



Vir: Zalar 2009.

Sam nivo bivanja je precej visok, saj ima hotel tri zvezdice, dve od turističnih kmetij štiri jabolka, ostali pa imajo vsi več kot dve zvezdici ali jabolka (velja za turistične kmetije). Žal pa je nastanitvenih zmogljivosti še vedno premalo, saj v celotni občini le stežka najdemo prostora za en avtobus ljudi, če pa ga že, vse skupaj zahteva veliko logistike.

Slika 5.2 Nastanitvene zmogljivosti med leti 2003–2007



Vir: Statistični urad RS 2009.

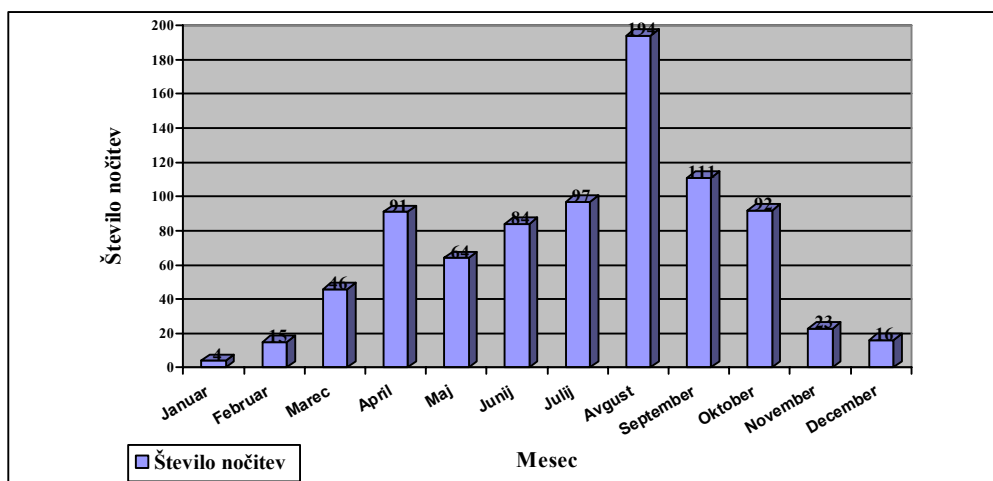
Iz slike 5.2 lahko razberemo, da število nastanitvenih zmogljivosti v občini Cerknica pada. Kaj je razlog za padanje nastanitvenih zmogljivosti nisem ugotovil, dejstvo pa je, da mora biti nekaj narobe. Nastanitvene zmogljivosti so eden glavnih dejavnikov turizma, zato bi se bi se morale povečevati in posodabljati, ne pa, da jih je vedno manj.

5.1.2 Število nočitev

Tudi prikaz števila nočitev temelji na pridobljenih podatkih iz statističnega urada Republike Slovenije. Podatki izkazujejo dejansko število nočitev po posameznih letih v občini Cerknica.

V nadaljevanju je pod sliko 5.3 prikazana sezonska variacija nočitev za leto 2007. Pod sliko 5.4 pa je prikazana struktura prihodov turistov v letu 2008 po narodni pripadnosti.

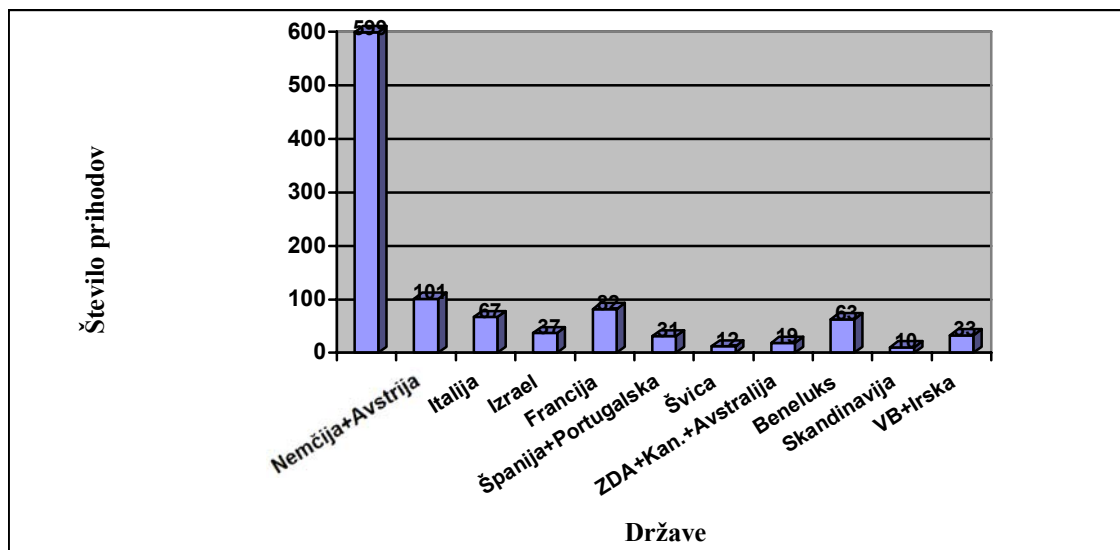
Slika 5.3 Sezonska variacija števila nočitev v letu 2007



Vir: Statistični urad RS 2009.

Iz slike 5.3 je razvidno, da je največji delež nočitev v poletni sezoni, predvsem med aprilom in oktobrom. Zanimivo je, da lahko podobno sliko vidimo tudi v drugih letih, in to kljub temu, da h temu veliko prispevajo vremenski vplivi. Zimski meseci veljajo za tako imenovane »mrtve« mesece, saj je takrat malo nočitev, z izjemo novega leta. Pozimi v občini ni infrastrukture, ki bi omogočala zimski turizem, saj so smučišča oddaljena od občine več kot 30 km. Podobno sliko dobimo, če analiziramo število turistov, saj pride večji delež turistov v občino v poletni sezoni.

Slika 5.4 Struktura prihodov turistov v letu 2008



Vir: TIC Cerknica 2008.

V letu 2008 je TIC (turistični informacijski center) Cerknica obiskalo 1054 obiskovalcev. Iz slike 5.4 je razvidno, da je med njimi bilo največ domačih obiskovalcev, sledijo pa jim Nemčija, Avstrija, Italija, Izrael ... Spodnji del tabele pa so predstavljali obiskovalci severnih evropskih držav, predvsem iz držav Beneluksa, Skandinavije in Britanskega otočja.

Malo drugače pa je z nočitvami, saj tu prevladujejo tujci. Razmerje je nekje 70 % za tuje obiskovalce, proti 30 % domačih obiskovalcev. Po statističnih podatkih je v občini leta 2008 prenočilo 1730 gostov, od česar je bilo 477 domačih, vsi ostali pa so bili tujci. To pa niti ni tako nenavadno, saj so tujci veliko bolj oddaljeni od svojega kraja v primerjavi z domačimi. Na TIC-u največ sprašujejo po pohodniških in kolesarskih poteh, prenočiščih in večjih turističnih znamenitostih (Cerkniško jezero, Rakov Škocjan, Križna jama, Slivnica).

Tabela 5.1 prikazuje primerjavo števila nočitev in prihodov turistov med leti 2003 in 2007.

Tabela 5.1 Primerjava števila nočitev in prihodov turistov med leti 2003–2007

Leto	2003	2004	2005	2006	2007
Število nočitev	964	816	935	565	837
Prihodi turistov	551	540	533	366	424

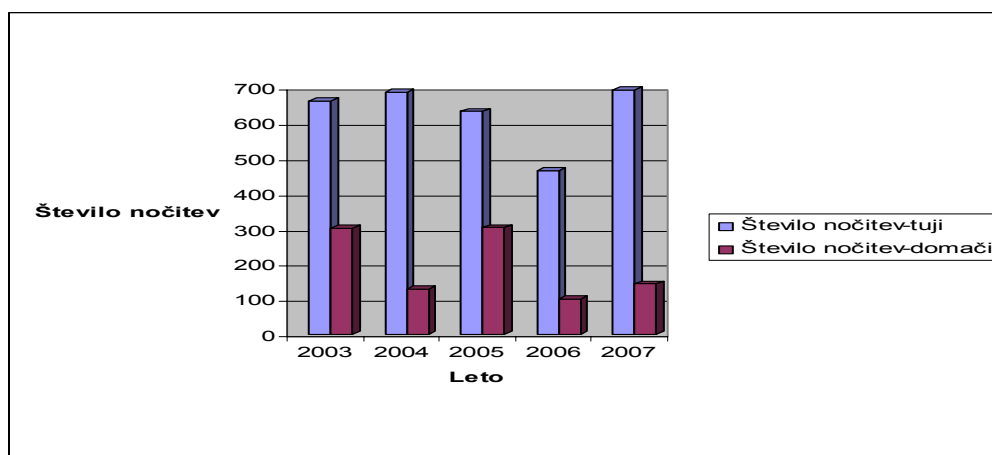
Vir: Statistični urad RS 2009.

V tabeli 5.1 lahko vidimo, da se je tako število nočitev, kot število prihodov obiskovalcev spreminjalo sorazmerno podobno. Medtem, ko je v letih 2003, 2004 in

2005 konstantno število obiskovalcev in nočitev je v letu 2006 viden precejšen padec, a se stanje v letu 2007 spet izboljša.

S sliko 5.5 so podatki iz tabele 5.1 prikazani tudi grafično.

Slika 5.5 Primerjava nočitev domačih in tujih gostov med leti 2003–2007



Vir: Statistični urad RS 2009.

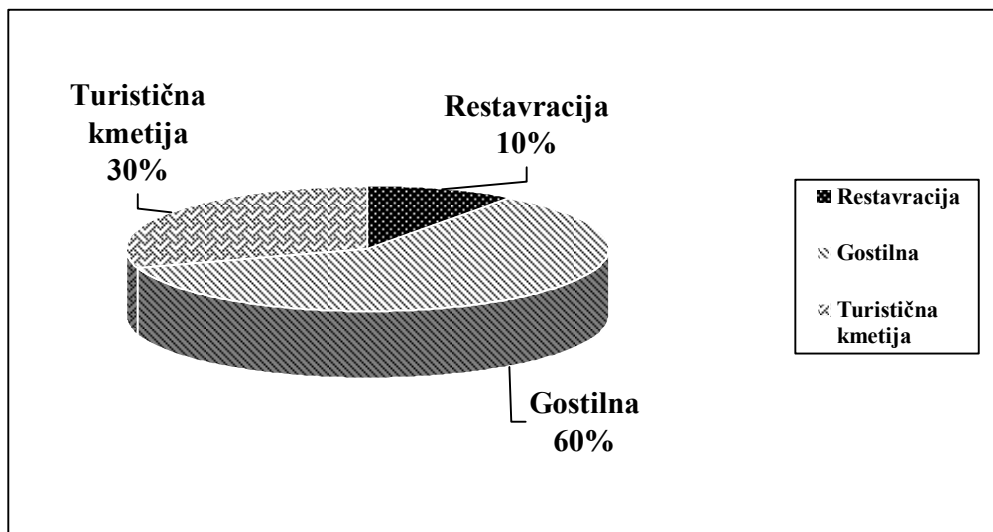
Iz slike 5.5 lahko razberemo, da je v občini bistveno večji delež prihoda tujih gostov in nočitev tujcev. V kolikor pa bi se ozrli nazaj, bi videli, da se je število turistov v občini začelo povečevati šele po osamosvojitvi leta 1991. Čeprav je večji premik viden šele v 21. stoletju, ko se celotna Slovenija in z njo občina Cerknica začeta odpirati za tuje goste, predvsem z letom 2004, ko vstopimo v Evropsko Unijo. Zanimiv pa je trend zadnjih let, ko se tako domači kot tuji turisti vse bolj odločajo za počitnice in oddih v naravi. To pa je tisto, kar lahko občina Cerknica s svojo turistično ponudbo nudi.

5.2 Analiza gostinske ponudbe

Analiza gostinske ponudbe je prikazana na podlagi trenutnega dejanskega stanja na področju gostinskih ponudnikov, ki ponujajo hrano in so registrirani v občini Cerknica. Podatke pa sem pridobil na Oddelku za turizem na občini Cerknica, kjer so obrati prijavljeni.

S strukturnim krogom pod sliko 5.6 sem prikazal število obratov, ki se ukvarjajo s prehrano. Delež le-teh je majhen, saj na območju občine deluje samo 20 obratov, ki vam lahko ponudijo prehrano.

Slika 5.6 Število obratov, ki ponujajo hrano



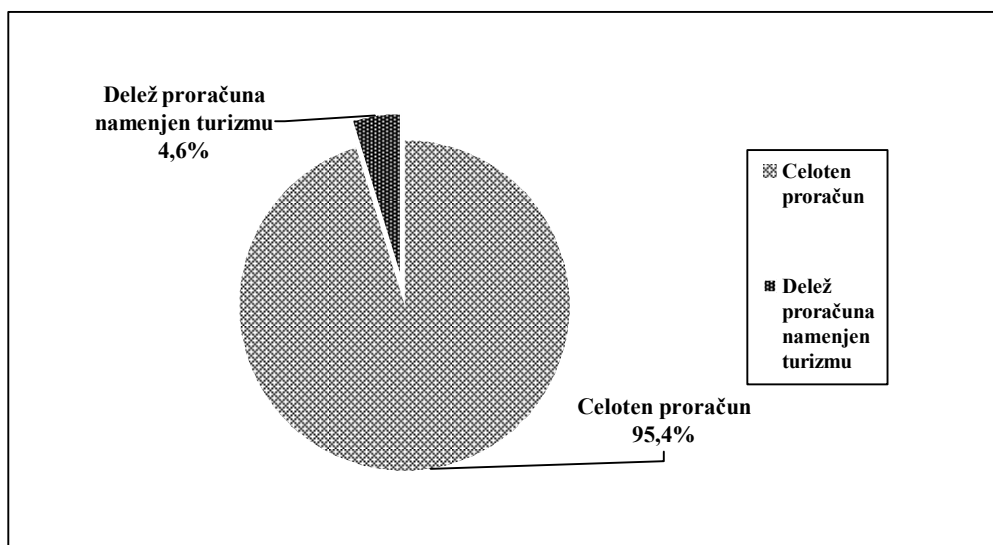
Vir: Zalar 2009.

Iz slike 5.6 lahko vidimo, da v občini prevladujejo gostilne, sledijo pa jim turistične kmetije in restavracije. Omenimo, da je v občini tudi več barov, ki pa niso tako zelo pomembni v primerjavi s prehrabnimi objekti, saj se obiskovalci po večini obračajo ravno nanje. Vredno pa je povedati, da obiskovalci pogrešajo domačo in avtohtono prehrano, ki jim jo lahko zagotovi le slaba polovica prikazanih prehrabnih obratov.

5.3 Delež finančnih sredstev občine, namenjen turizmu

S sliko 5.7 sem s pomočjo strukturnega kroga prikazal, kolikšen delež finančnih sredstev je v letu 2009 namenjen turizmu v občini.

Slika 5.7 Finančna sredstva namenjena turizmu s strani občine



Vir: Zalar 2009.

Za spodbujanje razvoja turizma je v proračunu neposredno namenjenih 61.324,89 EUR. To so sredstva za delovanje TIC-a, razpisi za turistična društva, sredstva za sofinanciranje delovanja in upravljanja LAS Po poteh dediščine od Idrije do Kolpe ter obveznosti za delovanje Zavoda za turizem.

Dejanski delež pa je večji, saj je velik delež proračuna namenjen investicijam v infrastrukturo, ki je gotovo osnova za razvoj turizma. Poleg sredstev namenjenih turistični infrastrukturi so tu še sredstva dodeljena društvom, ki so posredno povezana s turizmom ali pa sredstva, ki se namenijo podobnim dejavnostim, ki vplivajo ali pomagajo pri razvoju turizma. Realno gledano pa bi se moral delež, namenjen turizmu v občini povečati, v kolikor želijo občani in občina imeti kaj koristi od tega.

6 ZADOVOLJSTVO IN PRIČAKOVANJA OBISKOVALCEV OBČINE CERKNICA

Vrsta raziskovanja je bil anketni vprašalnik. Anketa je potekala v mesecu avgustu 2009. Anketiral sem trenutne in stalne obiskovalce občine Cerknica. Sam namen ankete je bilo ugotoviti zadovoljstvo in pričakovanja obiskovalcev v občini, s čimer si lažje predstavljamo, kaj je potrebno in kaj manjka na področju turizma v občini Cerknica. Ankete sem izvajal na treh krajih, in sicer na Cerkniškem jezeru, pred Križno jamo ter v Rakovem Škocjanu. Ankete sem izvajal izključno sam, za kar sem porabil veliko časa, a so zato rezultati veliko bolj izčrpni in natančni, kot bi bili sicer. Anketo sem imel v slovenskem in angleškem jeziku, tako da sem lahko dobival lažje odgovore tudi s strani tujcev. Skupaj sem opravil 150 anket, od tega se jih je na posameznem kraju izvedlo po 50. Nekje 60 % rešenih anket je bilo od slovenskih obiskovalcev, medtem ko je bilo ostalih 40 % od tujih obiskovalcev. Sama anketa je vsebovala 20 vprašanj, od katerih so bila štiri vprašanja splošne narave (spol, starost, izobrazba in provenienca), eno vprašanje pisnega tipa (mnenja, predlogi, pripombe in izboljšave), ostalih deset vprašanj pa je bilo vsebinskih vprašanj, pri čemer so imeli obiskovalci za obkrožiti pravilen odgovor ali pri nekaterih vprašanjih več možnih odgovorov. Zadnjih pet vprašanj v anketi je bilo ravno tako vsebinskih, le da so se ta vprašanja navezovala na posamezno destinacijo, kjer se je anketa izvajala. Naj povem še, da sem ankete izvajal pri obiskovalcih, ki so si že ogledali znamenitosti, saj sem le tako lahko dobil pravilne odgovore.

6.1 Analiza anketnega vprašalnika, namenjenega obiskovalcem o mnenju in zadovoljstvu v občini

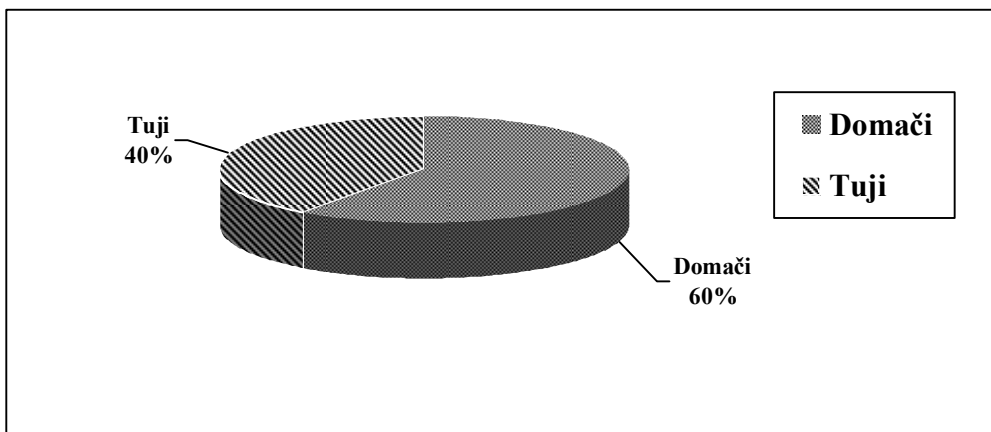
Analiza je razdeljena v več delov. V začetku je podana struktura anketirancev, v nadaljevanju pa še vsebinska vprašanja. Vzorci anket so dodani pod prilogami.

6.1.1 Struktura vzorca anketirancev

Pod strukturo anketirancev sem želel izvedeti provenienco, spol, starost in doseženo izobrazbo anketiranih obiskovalcev. S temi podatki sem lažje razvrstil obiskovalce, obenem pa sem si lažje predstavljal celotno sliko glede obiskovalcev v občini.

V naslednji sliki 6.1 prikazujem provenienco oziroma narodno pripadnost posameznih obiskovalcev, ki so izpolnjevali ankete.

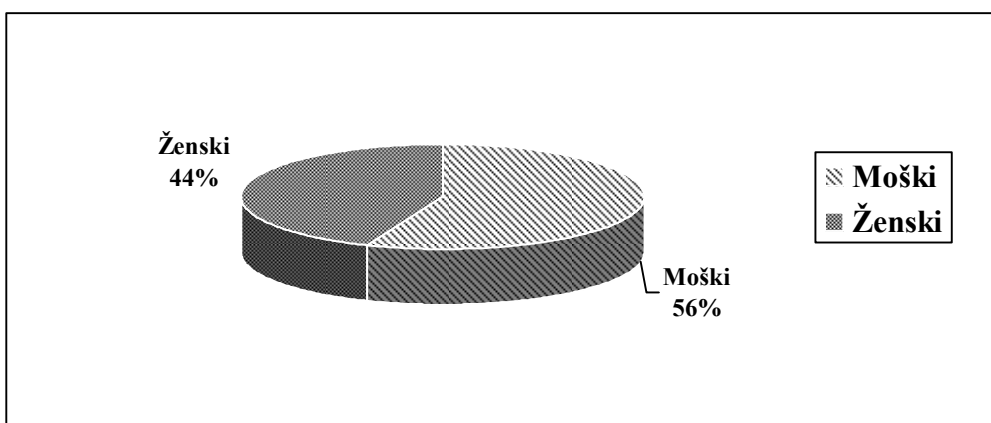
Slika 6.1 Provenienca anketirancev



Iz slike 6.1 lahko razberemo, da je bilo v anketo vključenih 60 % domačih obiskovalcev in 40 % tujih obiskovalcev. Sicer je bilo na krajih, kjer se je izvajala anketa, več tujcev, a jih veliko ni znalo bodisi ni hotelo odgovorjati na anketna vprašanja. Predvsem je bil tu problem pomanjkanje znanja angleškega jezika. Sicer pa so domači gostje prihajali iz vseh koncev Slovenije. Največ jih je bilo iz Ljubljane in okolice ter iz Primorske in Gorenjske. Večina tujcev pa je prihajala iz Evrope, predvsem iz srednje Evrope. Prednjačili so Nemci, Avstrijci, Nizozemci, Italijani in Izraelci. Manj pa je bilo gostov iz bolj oddaljenih krajev, predvsem iz Amerike, Avstralije, Azije in seveda Afrike.

S sliko 6.2 sem prikazal spol anketirancev. Vidimo lahko, da je razmerje med moškimi in ženskami precej izenačeno.

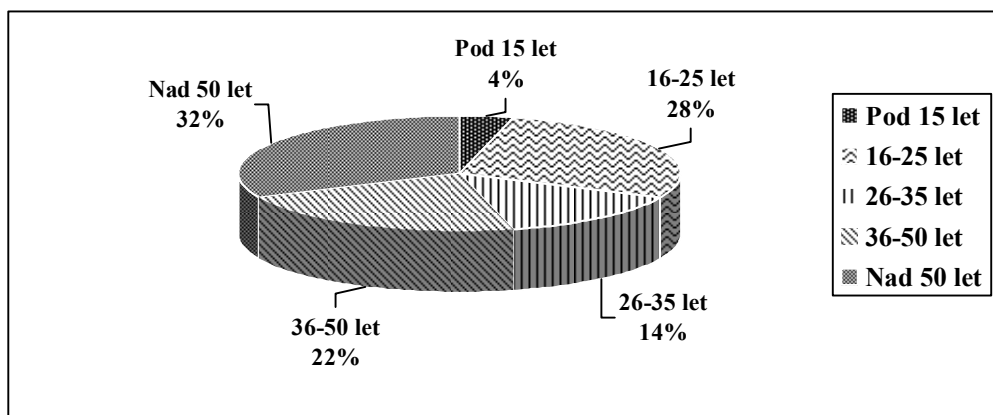
Slika 6.2 Spol anketirancev



Iz strukturnega kroga razberemo, da je anketo izpolnjevalo 56 % moških in 44 % žensk.

Slika 6.3 prikazuje starostno strukturo obiskovalcev, ki je zelo raznolika, kar kaže, da turistične zanimivosti v občini obiskujejo vse starostne skupine.

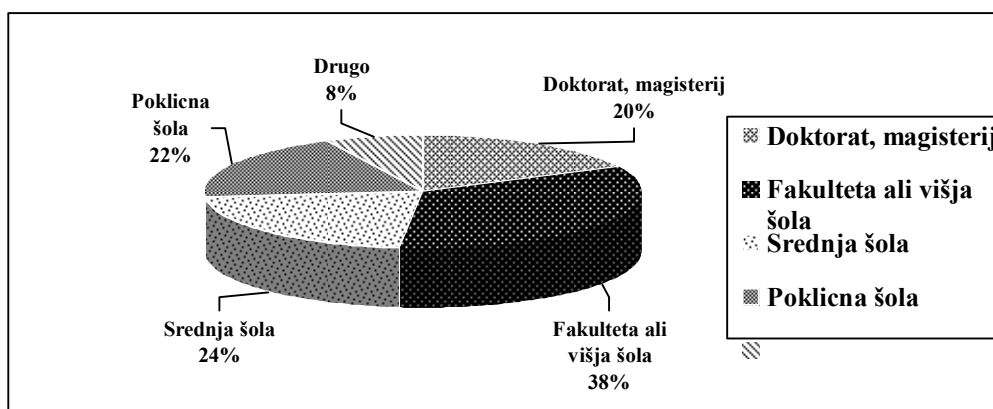
Slika 6.3 Starostna struktura anketirancev



Najmanj, samo 4 % anketirancev je bilo mlajših od 15 let. Največ anketirancev pa je bilo starejših od 50 let. V naslednji sliki bomo lahko videli, da sta si starostna struktura in struktura dosežene izobrazbe precej podobni, saj so starejši (navadno tujci), ki obiščejo občino, bolj izobraženi. Ravno tako pa je v vzponu trend mlajših obiskovalcev, predvsem mladih družin in študentov, ki imajo navadno ravno tako visoko stopnjo izobrazbe.

Na sliki 6.4 je prikazana dosežena izobrazba obiskovalcev

Slika 6.4 Dosežena izobrazba



Doktorat ali magisterij je doseglo 20 % vseh anketirancev, fakulteto ali višjo šolo je zaključilo 38 %, 24 % vprašanih ima končano srednjo šolo, poklicno šolo 22 %, 8 % pa nima izobrazbe ali jo še dosega. Iz strukturnega kroga lahko razberemo, da ima več kot polovica obiskovalcev vsaj fakulteto, če že ne magisterija ali doktorata. To kaže na to,

da so obiskovalci zelo izobraženi. To sem opazil tudi sam pri izvajanju anket, saj so me bolj izobraženi (predvsem tujci) presenetili s izjemnim poznavanjem lepot občine.

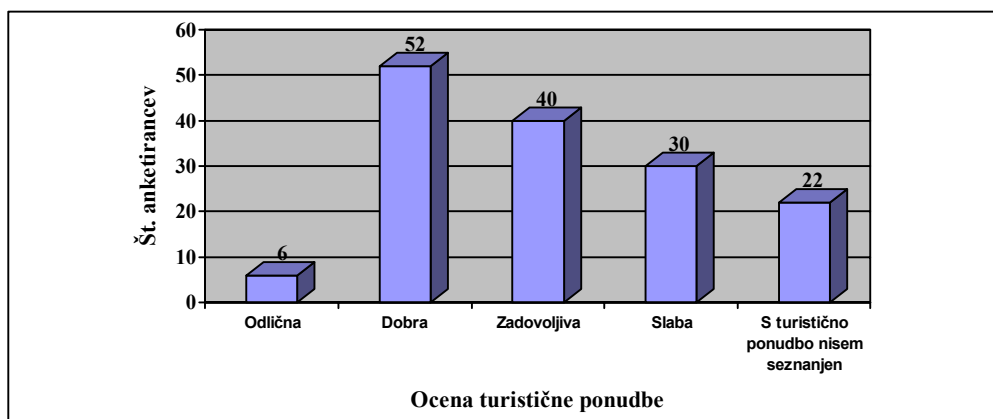
6.1.2 Vsebinska vprašanja ankete

V naslednjih analizah bom prikazal rezultate desetih vsebinskih vprašanj. Odgovore bom prikazal tudi grafično, tako da si rezultate lažje predstavljamo. Pri vseh vprašanjih sem dobil po 100 odgovorov, razen pri tistih, pri katerih je bilo možnih odgovorov več. Vsebinsko so vprašanja taka, da sem z njihovimi odgovori dejansko pridobil splošno sliko turizma v občini. Ker je občina sorazmerno slabo razvita na področju turizma, so bila vprašanja predvsem take narave, da so odgovori pokazali rezultate, na podlagi katerih je možno z obeh strani, z malo truda, področje turizma v občini Cerknica bistveno izboljšati.

Kako ocenjujete turistično ponudbo v Cerknici občini?

Iz slike 6.5 lahko razberemo, da se šestim obiskovalcem turistična ponudba zdi odlična, 52-tim se zdi dobra, 40-zadovoljiva, 30-tim slaba, 22 obiskovalcev pa ni seznanjeno s turistično ponudbo v občini. K sreči je še vedno velika večina zadovoljna s turistično ponudbo v občini, a je tudi velik delež, ki meni, da je slaba, veliko pa ponudbe tudi ne pozna. Še en razlog več, da se stanje na področju turistične ponudbe v prihodnje izboljša.

Slika 6.5 Ocena turistične ponudbe v občini Cerknica

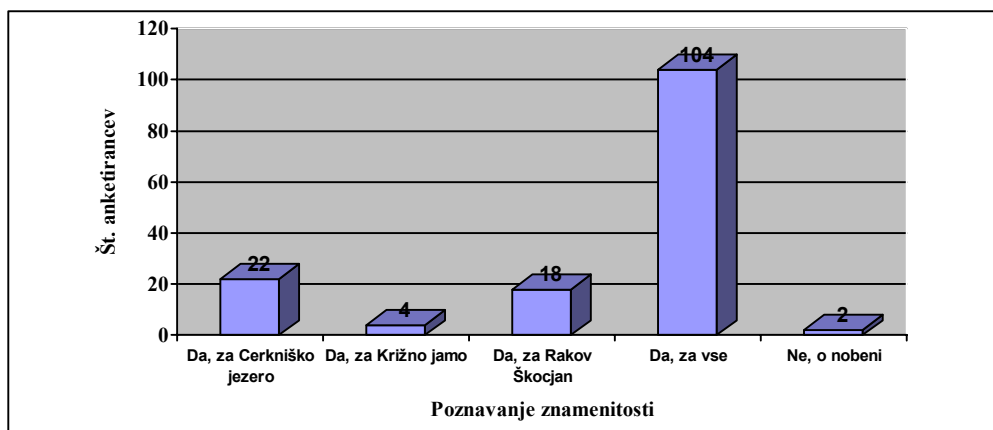


Ali ste pred obiskom že slišali za katero od treh naravnih znamenitosti v občini: Cerkniskem jezeru, Križni jami ali Rakovem Škocjanu?

Spodnja slika 6.6 prikazuje poznavanje naravnih znamenitosti v občini. Rezultati pokažejo, da je 22 obiskovalcev pred obiskom že slišalo že za Cerknisko jezero, štirje obiskovalci so že slišali za Križno jamo, 18 obiskovalcev pa je že slišalo za Rakov Škocjan. Kar 104-je so že slišali za vse tri znamenitosti, medtem ko za nobeno od njih nista slišala le dva obiskovalca. To je znak, da so glavne znamenitosti sorazmerno dobro

poznane in jih obiskovalci poznajo. Je pa tudi res, da za večino od njih izvedo tik pred obiskom, sploh to velja za tuje obiskovalce, medtem ko so domači obiskovalci največkrat že seznanjeni o obstoju katere od teh naravnih znamenitosti.

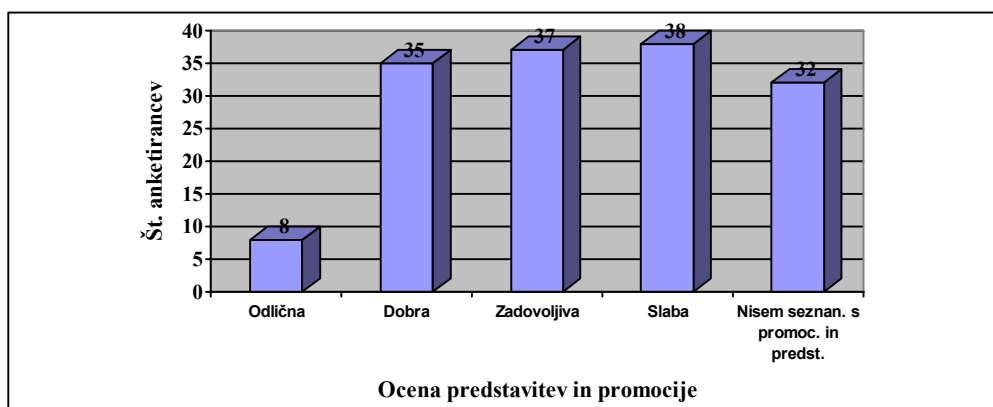
Slika 6.6 Poznavanje naravnih turističnih znamenitosti



Kako ocenjujete predstavitev in promocijo zgodovinskih, naravnih in kulturnih znamenitosti v občini?

Iz slike 6.7 je razvidno, da osem obiskovalcev ocenjuje predstavitev in promocijo zgodovinskih, naravnih in kulturnih znamenitosti v občini kot odlično, 35 jih ocenjuje kot dobro, 37 jih ocenjuje kot zadovoljivo, medtem ko jih 38 meni, da je slaba, 32 pa s predstavitvami in promocijami niso seznanjeni. Preseneča velik delež obiskovalcev, ki menijo, da so predstavitve in promocije slabe, obenem pa je podobno velik delež obiskovalcev, ki pa so s predstavitvami in promocijami zadovoljni. Poleg boljše povezanosti turističnih ponudnikov med seboj in občine je na prvem mestu boljša in več promocije in predstavitev danosti v občini, za katere obiskovalci izvedo kje drugje.

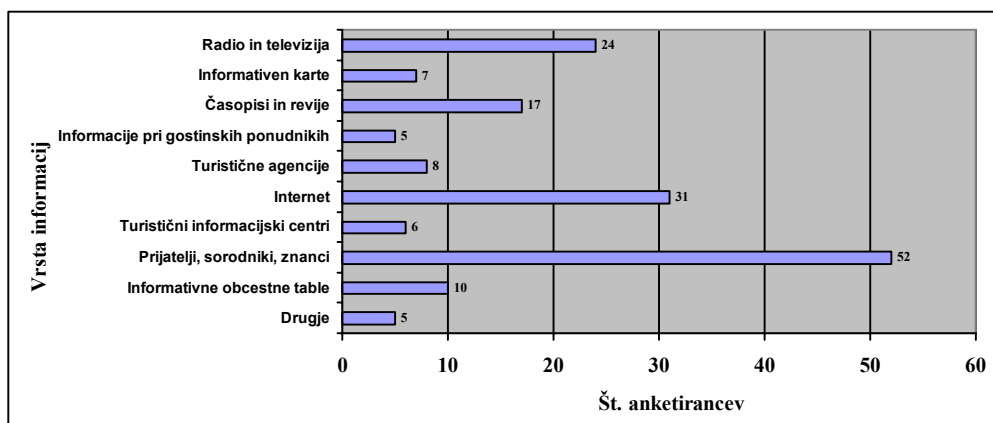
Slika 6.7 Ocena predstavitve in promocije znamenitosti



*V kolikor ste že slišali za katero od znamenitosti v občini, kako ste izvedeli zanj?
(Možnih je več odgovorov.)*

Slika 6.8 prikazuje, kje so obiskovalci izvedeli za znamenitosti v občini. Možnih je bilo več odgovorov, tako sem pri tem vprašanju dobil 165 odgovorov. Informacije o znamenitostih v občini si največ, kar 52 obiskovalcev, pridobi od prijateljev, sorodnikov ali znancev. Sledijo pa jim internet s 31 odgovori ter radio in televizija s 24 odgovori. Izjemno velik je torej delež tako imenovanih informacij »od ust do ust«, kar kaže na to, da so v občini izjemne lepote, za katere pa morajo obiskovalci izvedeti prek svojih prijateljev ali znancev, namesto kje drugje. Zanimivo velik je tudi delež interneta, radia in televizije. Predvsem internet predstavlja in bo v prihodnosti še bolj nekakšno »okno v svet«, zato menim, da bi na tem področju bilo treba postoriti kaj več. Skrbi pa tudi, da je manjši delež obiskovalcev informacije pridobil na turističnih agencijah ali turističnih informacijskih centrih, kar kaže bodisi na slabo delovanje turističnih centrov bodisi na slabo promocijo lepot občine v teh centrih. Med točko drugje pa so obiskovalci največkrat navedli osnovno šolo in knjige.

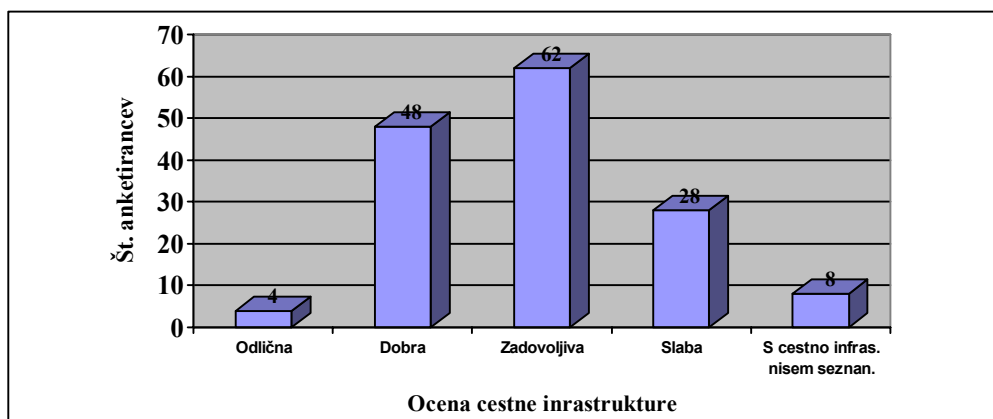
Slika 6.8 Informacije o znamenitostih v občini



Kakšna se vam zdi cestna infrastruktura in dostop do znamenitosti v občini?

Slika 6.9 prikazuje oceno cestne infrastrukture in dostopnost do nje. 62 obiskovalcev meni, da je cestna infrastruktura in dostop do nje zadovoljiv, 48 jih meni, da je dobra, štirje pa menijo, da je odlična. Osem obiskovalcev s cestno infrastrukturo ni seznanjeno, medtem ko jih 28 ocenjuje kot slabo. Tudi tukaj večina meni, da je za cestno infrastrukturo dobro poskrbljeno. Je pa tudi tukaj kar velik delež tistih, ki so mnenja, da je cestna infrastruktura slaba. Če pogledamo, imajo v bistvu kar prav, saj nobena od cest, ki vodi do katerih od glavnih naravnih znamenitosti, ki jih obravnavamo, nima asfaltirane ceste. Skrajni čas bi že bil, da bi občina in država dosegli dogovor in ceste uredili tako, kot je treba in se spodobi.

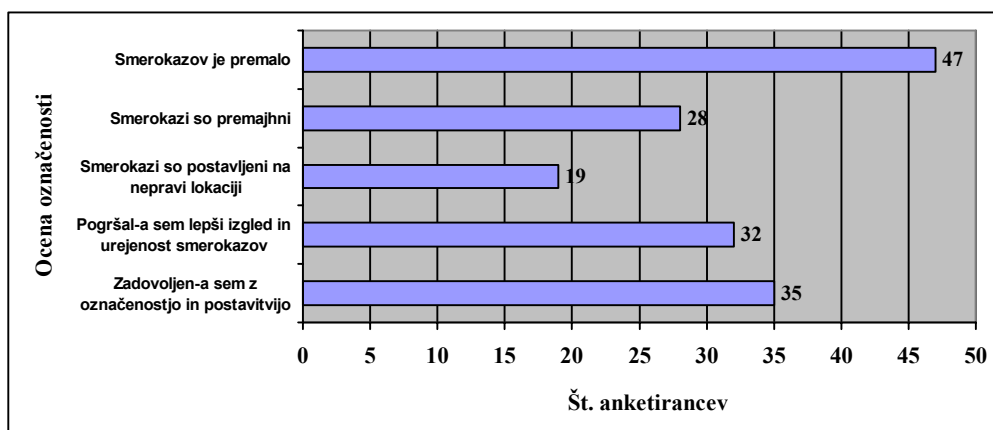
Slika 6.9 Cestna infrastruktura in dostop do nje



Kakšna se vam zdi označenost s tablamami in smerokazi? (Možnih je več odgovorov.)

Na spodnji sliki 6.10 so podani odgovori ocene označenosti s tablamami in smerokazi. Tudi tu je bilo možnih več odgovorov, tako sem dobil 161 odgovorov. Kar 47 obiskovalcev meni, da je smerokazov premalo, 28 jih meni, da so smerokazi premajhni, 19 jih meni, da so postavljeni na nepravi lokaciji, 32 pa jih pogreša lepši izgled in urejenost smerokazov. Z označenostjo in postavitvijo pa se strinja 35 obiskovalcev. Po odgovorih sledeč, bi bilo treba res izboljšati smerokaze. Predvsem so pomembnejše znamenitosti slabo označene, če sploh so označene.

Slika 6.10 Označenost s tablamami in smerokazi

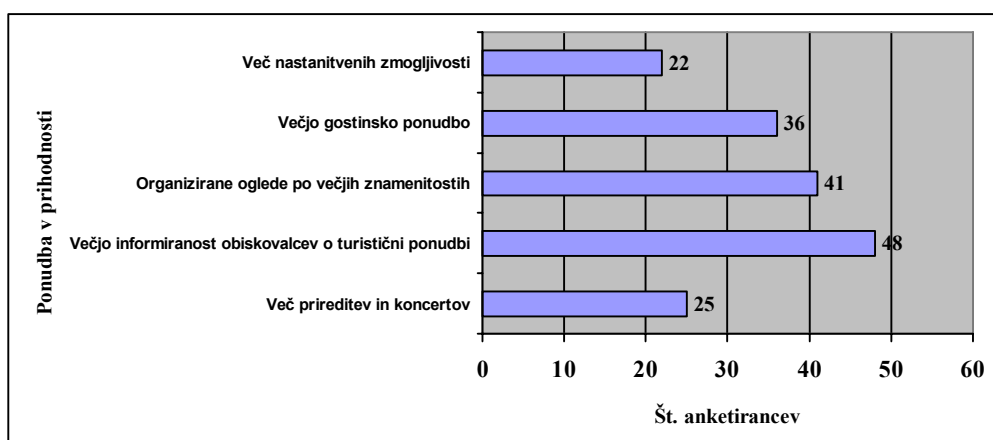


Kaj bi po vašem mnenju morala imeti, oziroma nuditi občina Cerknica svojim obiskovalcem? (Možnih je več odgovorov.)

Slika 6.11 prikazuje mnenja obiskovalcev o turistični ponudbi v prihodnosti. Dobil sem 172 odgovorov, saj je bilo možnih več odgovorov. Kar 48 obiskovalcev pogreša večjo informiranost obiskovalcev o turistični ponudbi, 41 obiskovalcev pogreša organizirane ogledne po večjih znamenitostih, 36 jih pogreša večjo gostinsko ponudbo,

25 jih pogoša več prireditev in koncertov, le 22 pa jih meni, da je premalo nastanitvenih zmogljivosti. Sploh za zadnji odgovor lahko rečemo, da je zelo relativen, saj večina anketiranih niti ni izkusila nastanitve, ki jih v občini dejansko primanjkuje. Zanimivo pa je dejstvo, da večina obiskovalcev pogoša večjo informiranost in organizirane ogledе. Glede obojega bi se tudi sam strinjal, saj so ogledi organizirani le v Križni jami, v Rakovem Škocjanu le v manjšem obsegu in po predhodnem naročilu, na Cerknškem jezeru pa ogledov sploh ni. Razen Turistično informativnega centra Cerknica pravih informacij ni, pa še ta center deluje le med tednom do zgodnjih popoldanskih ur. Večina obiskovalcev pa potrebuje informacije ravno ob vikendih in praznikih, ko pa je center zaprt. Tako so obiskovalci nemalokrat prepuščeni sami sebi.

Slika 6.11 Turistična ponudba v prihodnosti



Ali bi se odločili za krajše vodene turistične ogledе po nekaterih znamenitostih?

Slika 6.12 prikazuje odgovore obiskovalcev v primeru, če bi bili organizirani vodeni turistični ogledi. Kar 92 vprašanih obiskovalcev bi se z veseljem odločilo za krajše vodene ogledе po kateri od znamenitosti, 38 bi se odločilo zanje, če bi bili cenovno dostopni, šest obiskovalcev taki ogledi ne zanimajo, dvema se zdi dosedanja ponudba dovolj velika, medtem ko 12 obiskovalcev taki ogledi ne zanimajo. Rezultat kaže na to, da je treba za take ogledе po znamenitostih v prihodnje poskrbeti, saj povpraševanje očitno je. Z organiziranimi krajšimi ogledi in pravim pristopom, bi se lahko na tem področju izjemno dobro trži naravne danosti, ki jih ima občina, obenem pa skrbeti za to, da se ne posega preveč v naravno okolje, ki je zaščiteno.

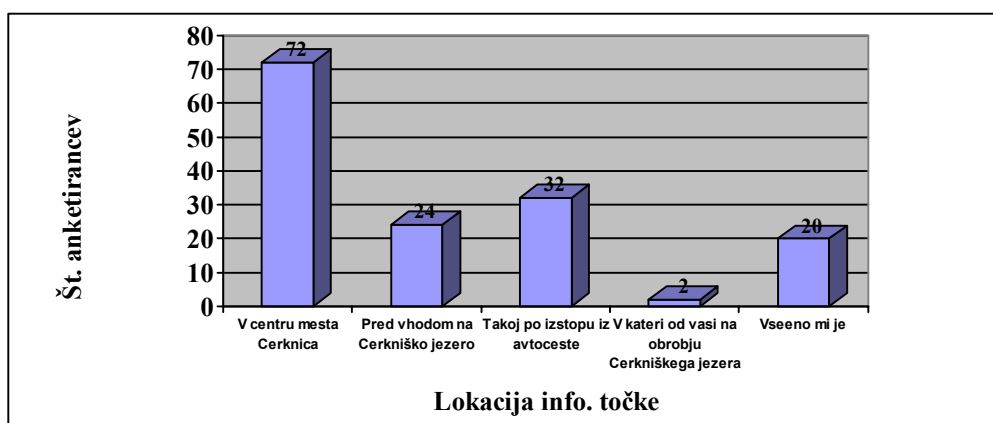
Slika 6.12 Vodeni turistični ogledi



Kje bi po vašem mnenju morala stati glavna informacijska točka v občini?

Iz slike 6.13 lahko razberemo, kje bi obiskovalci najraje videli informacijsko točko. Dva od vprašanih obiskovalcev menita, da bi informacijska točka morala stati v kateri od vasi na obrobju Cerknškega jezera, 20 obiskovalcem je za postavitve točke vseeno, 24 obiskovalcev bi jo najraje videlo pred vstopom na Cerknško jezero. Takoj po izstopu iz avtoceste bi si informacijsko točko želelo videti 32 obiskovalcev. Še vedno največ, kar 72 obiskovalcev pa je mnenja, da informacijska točka sodi v središče mesta Cerknica. Turistično informacijski center že sedaj stoji v centru Cerknice, a ga pesti pomanjkanje parkirnih prostorov in slaba označenost in urnik delovanja. Točko bi bilo treba preseliti na lokacijo, kjer bi imela dovolj prostora za avtomobile, ravno tako pa bi moral biti center odprt takrat, ko je v občini največ turistov. Zanimivo velik delež obiskovalcev bi želel informacijsko točko takoj ob izstopu iz avtoceste. Sam pa sem mnenja, da se tam postavi velika tabla, ki jih usmeri do informacijske točke v Cerknici, enako bi storil tudi pri vhodu na Cerknško jezero, saj so obe lokaciji od Cerknice oddaljeni zelo malo.

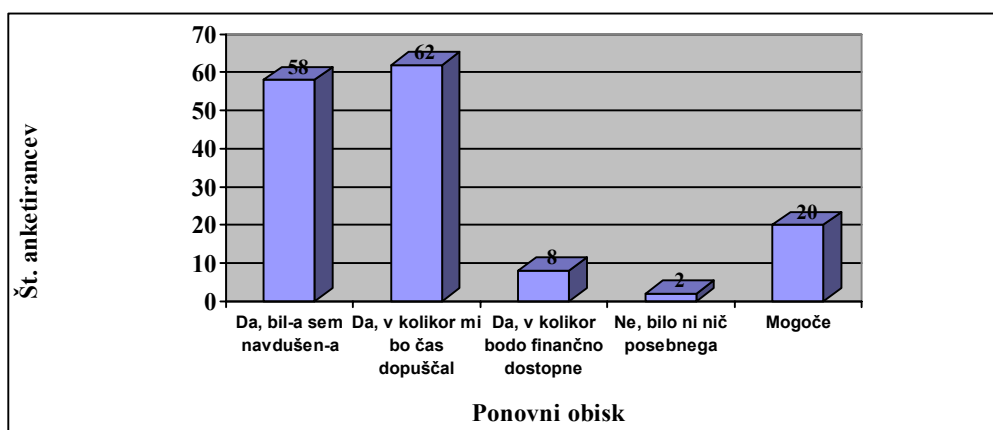
Slika 6.13 Glavna informacijska točka



Boste katero od znamenitosti obiskali še kdaj?

Slika 6.14 prikazuje odgovore o ponovnem obisku katere od znamenitosti. Dvema obiskovalcema obisk znamenitosti ni pomenil nič posebnega, 20 jih znamenitosti mogoče še kdaj obiše, osem se jih vrne, če bodo finančno dostopne. Največ, kar 62 se jih vrne, če jim bo to dopuščal čas, 58 obiskovalcev pa je bilo navdušenih in se bodo še vrnili. Večina je bila torej zadovoljna, tako da se bodo še vrnili, kar kaže na to, da so znamenitosti v občini res nekaj posebnega. Obenem pa je velik delež tistih, ki so rahlo skeptični, tako da bi zavoljo teh in mnogih drugih, ki jih sploh še ni bilo treba izboljšati turistično ponudbo.

Slika 6.14 Ponovni obisk katere od znamenitosti



6.2 Analiza anketnega vprašalnika, namenjenega obiskovalcem o naravni danosti, kjer se je anketa izvajala

Kot že rečeno, so se ankete izvajale na treh lokacijah, in sicer na Cerkniškem jezeru, Rakovem Škocjanu in Križni jami. Na vsako od destinacij se nanaša 5 vprašanj, iz katerih sem poizkušal izvedeti več informacij, ki se navezujejo na posamezno destinacijo.

6.2.1 Struktura anketirancev

Struktura anketirancev ostaja enaka. Razlika je le v tem, da je odgovarjalo na vprašanja po posameznem območju le 50 obiskovalcev. Tako je pri vseh vprašanjih 50 odgovorov, razen pri tistih pri katerih je možnih več odgovorov.

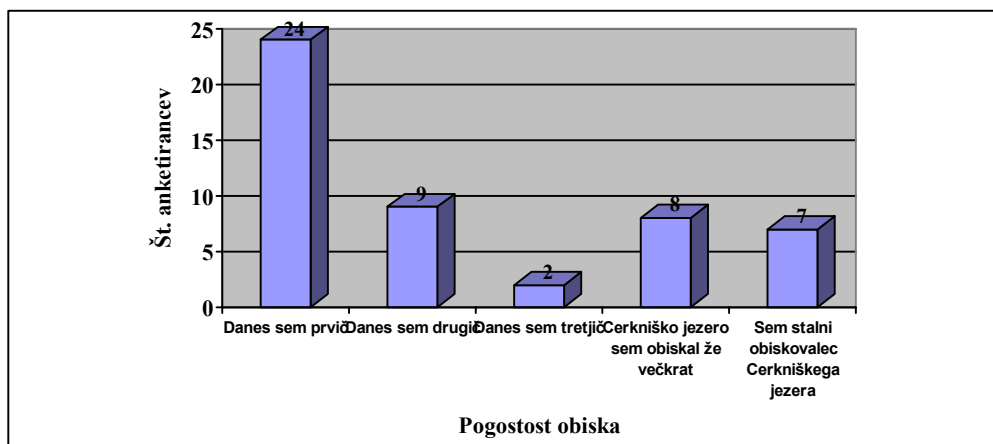
6.2.2 Vsebinska vprašanja Cerkniško jezero

Vprašanja so bila postavljena tako, da bi od obiskovalcev izvedel kar največ razlogov, zakaj so obiskali Cerkniško jezero, kje so izvedeli zanj in kaj jim je bilo najbolj všeč.

Nam lahko zaupate, kolikokrat v svojem življenju ste že obiskali Cerkniško jezero?

Iz slike 6.15 lahko razberemo, da je večina, kar 24 obiskovalcev, jezero obiskalo prvič, devet ga je obiskalo drugič, dva pa sta tu že tretjič. osem od obiskovalcev je jezero obiskalo že večkrat, kar sedem pa je stalnih obiskovalcev jezera. Največ jih torej pride na jezero le prehodno (predvsem to velja za tujce), je pa tu tudi veliko obiskovalcev, ki jezero obiskujejo stalno.

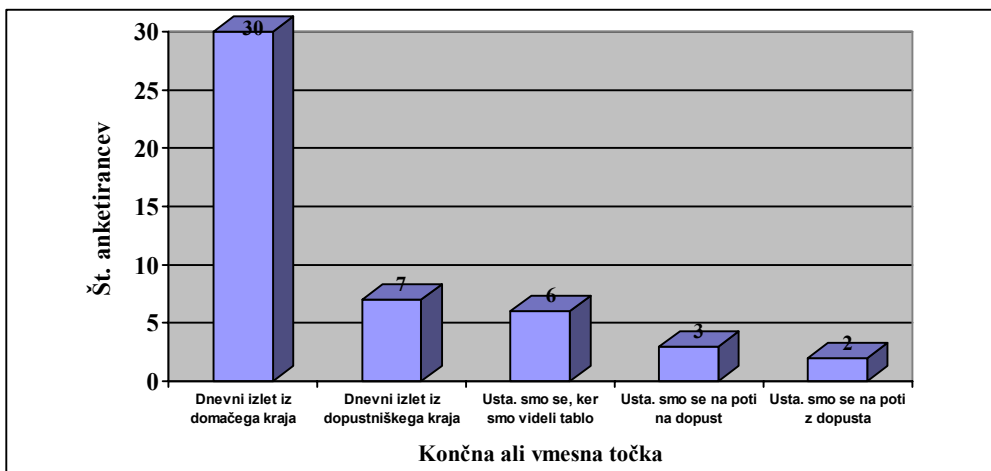
Slika 6.15 Pogostost obiska Cerkniškega jezera



Nam zaupate, ali je Cerkniško jezero danes vaša končna ali le vmesna izletniška točka?

Slika 6.16 nam podaja odgovore o tem, katero vrsto izletniške točke predstavlja znamenitost obiskovalcu. Za večino, kar 30 obiskovalcev je obisk Cerkniškega jezera predstavljal dnevni izlet iz domačega kraja. Sedem obiskovalcev je obiskalo jezero iz dopustniškega kraja, šest se jih je ustavilo, ker so videli tablo. Trije obiskovalci so se ustavili iz poti na dopust, dva pa na poti na dopust. Ponovno je velik delež tistih, ki niso nastanjeni kje v bližini in so jezero obiskali »spotoma«. V sezonah je zelo velik tudi delež (predvsem tujcev) obiskovalcev, ki se na jezeru ustavijo na poti z ali na dopust.

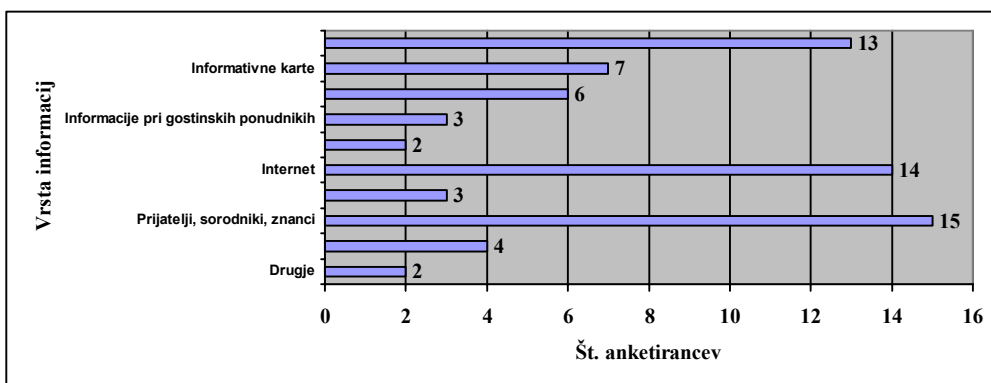
Slika 6.16 Cerknško jezero kot končna ali vmesna izletniška točka



Nam lahko prosim navedete, kje ste našli informacije o Cerknškem jezeru? (Možnih je več odgovorov.)

Iz slike 6.17 lahko razberemo, kje so obiskovalci prišli do informacij o Cerknškem jezeru. Dobil sem 69 odgovorov, saj je bilo pri tem vprašanju možnih več odgovorov. Večina, kar 15 obiskovalcev, je za Cerknško jezero izvedela prek prijateljev, sorodnikov ali znancev, s 14 odgovori jim sledi internet in 13 radio in televizija. Najmanjkrat pa so za Cerknško jezero izvedeli na turističnih agencijah ali kje drugje. Pod točko drugje so obiskovalci kot vir informacij navedli osnovno šolo. Žal je spet izjemno majhen delež obiskovalcev odgovoril, da je za informacije izvedel na turistično informacijskem centru ali na kakšni od turističnih agencij. Internet pa se ponovno kaže kot izjemno dobro obiskan medij, zato se je treba v prihodnje še bolj obračati nanj in posodabljati dosedanje internetne strani.

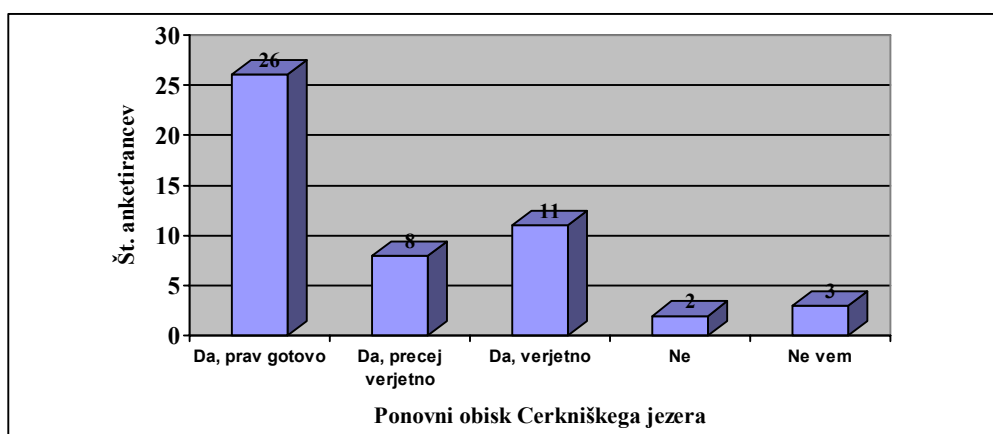
Slika 6.17 Informacije o Cerknškem jezeru



Kaj menite, boste še obiskali Cerknško jezero?

S slike 6.18 lahko razberemo, da bo Cerknško jezero prav gotovo obiskalo 26 obiskovalcev, osem precej verjetno, 11 pa verjetno. Dva od vprašanih jezera ne bosta obiskala več, trije pa še ne vedo. Večina spet zatrjuje, da se bodo vrnili, kar spet priča o dejstvu, da je Cerknško jezero res ena od večjih naravnih lepote, ki je znana daleč naokoli. Treba bo le še kaj postoriti, da obiskovalci jezero bolj doživijo in si ga ogledajo v vseh letnih časih.

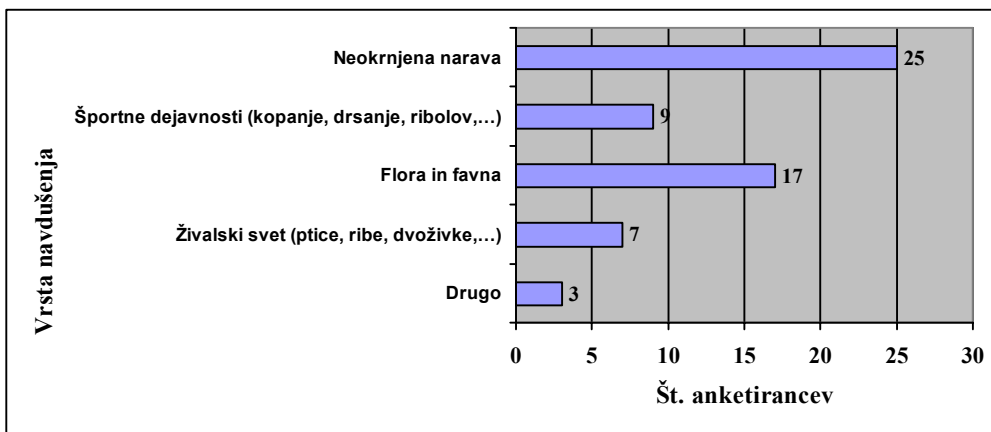
Slika 6.18 Ponovni obisk Cerknškega jezera



Kaj Vas je pri Cerknškem jezeru najbolj navdušilo? (Možnih je več odgovorov.)

Slika 6.19 nam poda odgovore obiskovalcev o tem, kaj jih je pri obisku Cerknškega jezera najbolj navdušilo. Ker je bilo pri tem vprašanju možnih več odgovorov, sem jih tukaj dobil 61. Največ, kar 25 obiskovalcev se navdušuje nad neokrnjeno naravo, s 17 odgovori ji sledijo ljubitelji flore in favne. Nad športnimi dejavnostmi se navdušuje devet vprašanih, sedem obiskovalcev zanima živalski svet. Trije obiskovalci pa so navedli druga navdušenja, med njimi so omenili padalstvo iz bližnje Slivnice, jahanje in kolesarstvo. Zopet nas spet lahko veseli dejstvo, da je okolje v občini sorazmerno malo onesnaženo, tako da je z njim tudi manj okrnjena narava.

Slika 6.19 Najzanimivejši deli Cerkniškega jezera



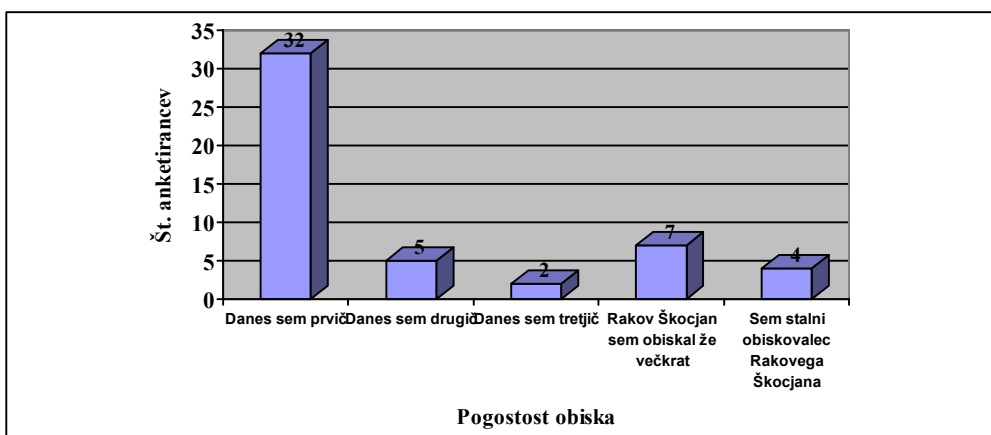
6.2.3 Vsebinska vprašanja Rakov Škocjan

Pet vprašanj, ki so bila postavljena v sklopu ankete, se je nanašalo na Rakov Škocjan. Z njimi sem želel izvedeti, kolikokrat so že bili v Škocjanu, kje so izvedeli zanj in kaj jih je tu navdušilo. Nanje pa je odgovarjalo 50 obiskovalcev, tako je pri vseh, razen pri tistih, pri katerih je možnih več odgovorov, prikazanih 50 odgovorov.

Nam lahko zaupate, kolikokrat v svojem življenju ste že obiskali Rakov Škocjan?

Iz slike 6.20 lahko razberemo, da je podobno kot pri Cerkniškem jezeru tudi tukaj 32 obiskovalcev Rakov Škocjan obiskalo prvič, sedem jih je Škocjan obiskalo že večkrat, štirje pa so stalni obiskovalci Rakovega Škocjana. Tudi tukaj odgovori kažejo na to, da veliko obiskovalcev Rakovega Škocjana še ne pozna, je pa le-ta na drugi strani navdušil kar nekaj obiskovalcev, ki se stalno vračajo.

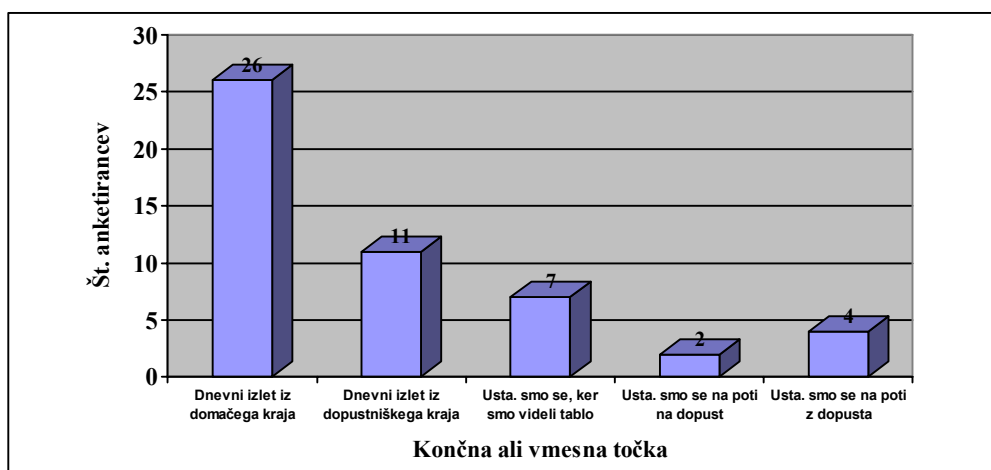
Slika 6.20 Pogostost obiska v Rakovem Škocjanu



Nam zaupate, ali je Rakov Škocjan danes vaša končna ali le vmesna izletniška točka?

Iz slike 6.21 je razvidno, da dnevni izlet iz domačega kraja Rakov Škocjan predstavlja kar 26 obiskovalcem, pri 11 obiskovalcih gre za izlet iz dopustniškega kraja, sedem se jih je ustavilo, ker je videlo tablo. Dva obiskovalca sta se ustavila na poti na dopust, štirje pa na poti iz dopusta. Spet je velik delež tistih, ki so si Rakov Škocjan ogledali v sklopu dnevnega izleta, velik delež istih pa si navadno v istem dnevu ogleda tako Rakov Škocjan kot Cerkniško jezero. Je pa večji delež tudi tistih, ki so si Škocjan ogledali iz dopustniškega kraja, saj je v središču Škocjana hotel, v katerem so nameščeni obiskovalci, kateri si navadno Rakov Škocjan ogledajo do potankosti.

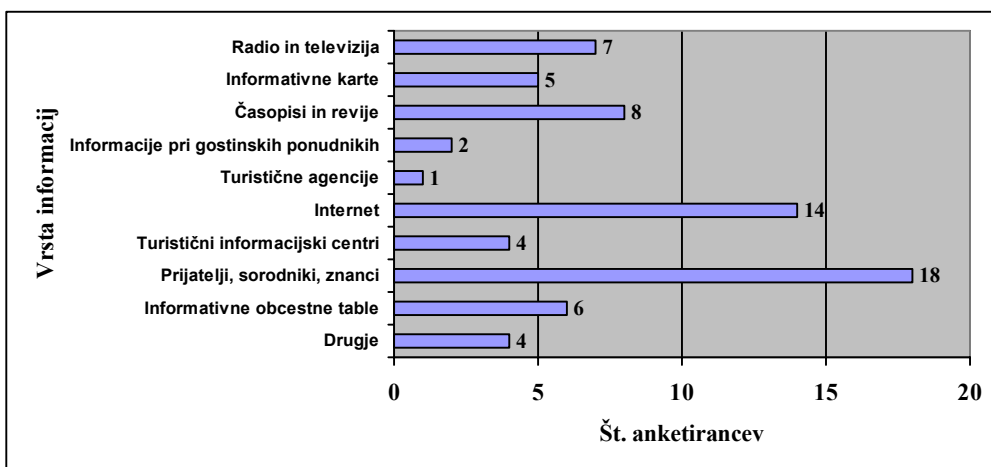
Slika 6.21 Rakov Škocjan kot končna ali vmesna izletniška točka



Nam lahko prosim navedete kje ste našli informacije o Rakovem Škocjanu? (Možnih je več odgovorov.)

Odgovori iz slike 6.22 nam povedo, iz kje so obiskovalci pridobili informacije o Rakovem Škocjanu. Dobil sem 69 odgovorov, saj je bilo tu možnih več odgovorov. Največ, kar 18 obiskovalcev je za Rakov Škocjan izvedelo prek prijateljev, sorodnikov ali znancev, 14 obiskovalcev je zanj izvedelo prek interneta. Ker je Rakov Škocjan med drugim tudi krajinski park ni čudno, da je zanj prek časopisov ali revij izvedelo osem obiskovalcev in sedem prek radia ali televizije. Majhen delež pa je tistih, ki so za Škocjan izvedeli na turističnih agencijah, turistično informativnih centrih ali kje drugje. Pod točko drugje spet navajajo osnovno in srednjo šolo ter strokovne ekskurzije.

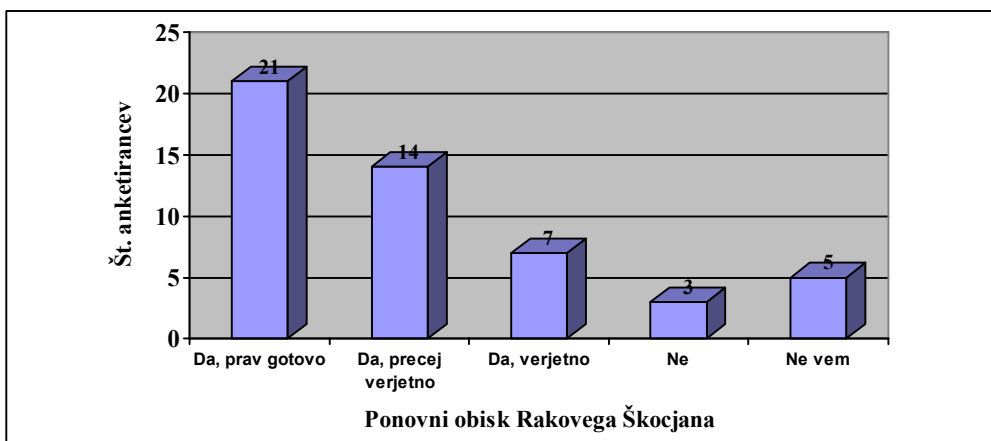
Slika 6.22 Informacije o Rakovem Škocjanu



Kaj menite, boste še obiskali Rakov Škocjan?

Iz slike 6.23 razberemo, da večina, kar 21 obiskovalcev zatrjuje, da se gotovo vrnejo, 14 obiskovalcev se vrne precej verjetno, sedem obiskovalcev pa verjetno. Trije obiskovalci se ne bodo vračali, pet obiskovalcev pa še ne ve ali se bodo še kdaj vrnili. Imamo torej spet veliko večino, ki jih je Rakov Škocjan navdušil, kar je spet dokaz, da ni zastonj tu že več kot stoletje krajinski park, ki varuje to naravno lepoto.

Slika 6.23 Ponovni obisk Rakovega Škocjana

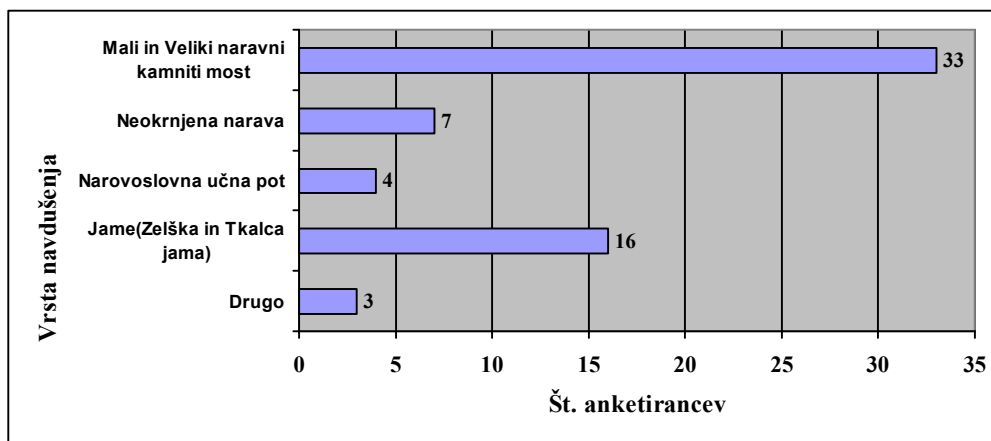


Kaj Vas je v Rakovem Škocjanu najbolj navdušilo? (Možnih je več odgovorov.)

Slika 6.24 prikazuje odgovore obiskovalcev o tem, kaj jih v Rakovem Škocjanu najbolj navdušilo. Ker je bilo pri tem vprašanju možnih več odgovorov, sem jih dobil 63. Večino, kar 33 obiskovalcev sta navdušila Mali in Veliki naravna kamnita mostova, s 16 odgovori sledijo jame (Zelške in Tkalca jama). Na tretjem mestu so obiskovalci s sedmimi odgovori izbrali neokrnjeno naravo, lestvico s štirimi odgovori zaključujejo

obiskovalci s navdušenjem naravoslovne učne poti. Pod razlogom drugo, pa so obiskovalci navedli Francosko dolino (kraj v Škocjanu iz časa Napoleona), šport (jamarstvo) in gobarjenje.

Slika 6.24 Najzanimivejši deli Rakovega Škocjana



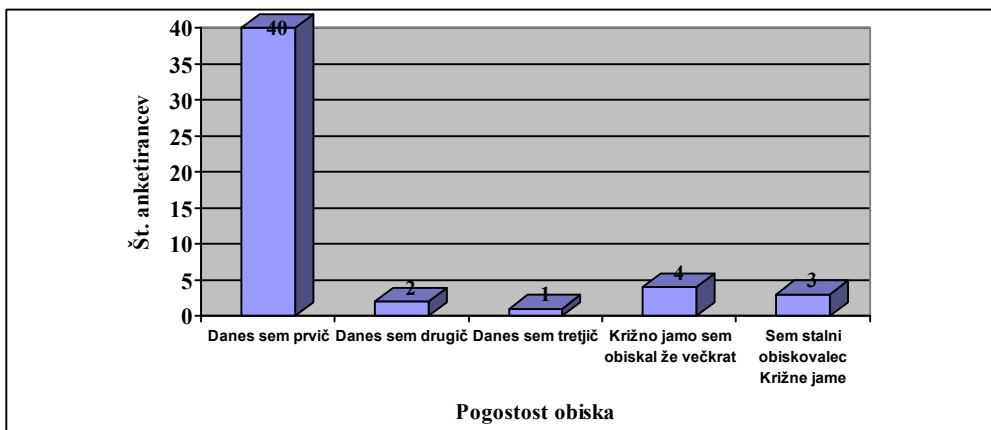
6.2.4 Vsebinska vprašanja Križna jama

Tudi tu je bilo postavljenih 5 vprašanj. Z njimi sem želel izvedeti, kolikokrat so obiskovalci že bili v Križni jami, kaj jih je tu navdušilo in kje so izvedeli zanjo. Na anketo je tudi tu odgovarjalo 50 obiskovalcev. Pri vseh vprašanjih sem dobil 50 odgovorov, razen pri tistih, pri katerih jih je bilo možno več.

Nam lahko zaupate, kolikokrat v svojem življenju ste že obiskali Križno jama?

Slika 6.25 prikazuje pogostost obiska Križne jame. Jamo je 40 obiskovalcev obiskalo prvič, le dva sta jo obiskala drugič, en obiskovalec je bil tu že trikrat. Štirje so jamo obiskali že večkrat, trije pa so stalni obiskovalci jame. Izjemno velik delež je torej obiskovalcev, ki so jamo obiskali prvič. Veliko le-teh pa je za jamo izvedelo šele pred prihodom ali na mestu samem.

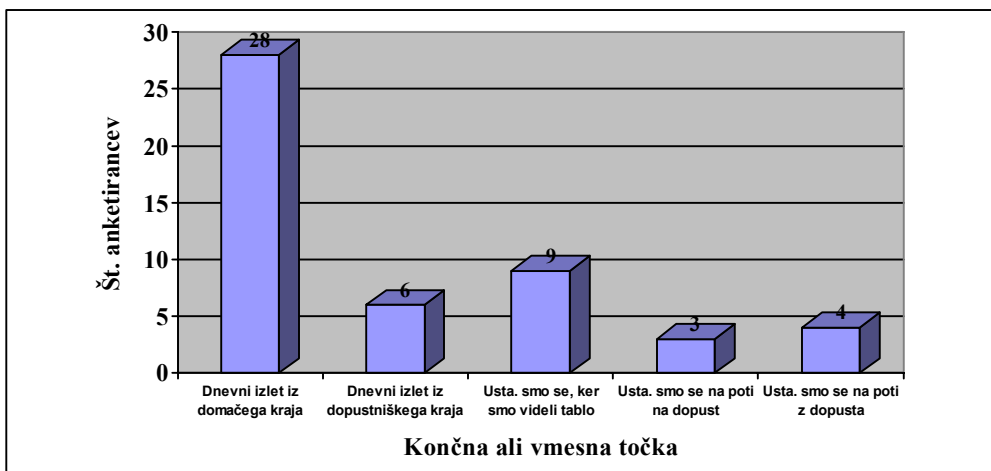
Slika 6.25 Pogostost obiska Križne jame



Nam zaupate, ali je Križna jama danes vaša končna ali le vmesna izletniška točka?

Iz slike 6.26 je razvidno, katero vrsto izletniške točke predstavlja Križna jama posameznemu obiskovalcu. Dnevni izlet iz domačega kraja Križna jama predstavlja 28 obiskovalcem, šestim predstavlja izlet iz dopustniškega kraja, devet pa se jih je ustavilo, ker je videlo tablo. trije so se ustavili na poti na dopust, štirje pa na poti iz dopusta. Tu je zanimiv delež tistih, ki so se ustavili, ker so videli tablo, saj je bila jama v avgustu odprta vsake dve uri, obenem pa je na to opozarjala tabla postavljena ob glavni prometnici.

Slika 6.26 Križna jama kot končna ali vmesna izletniška točka

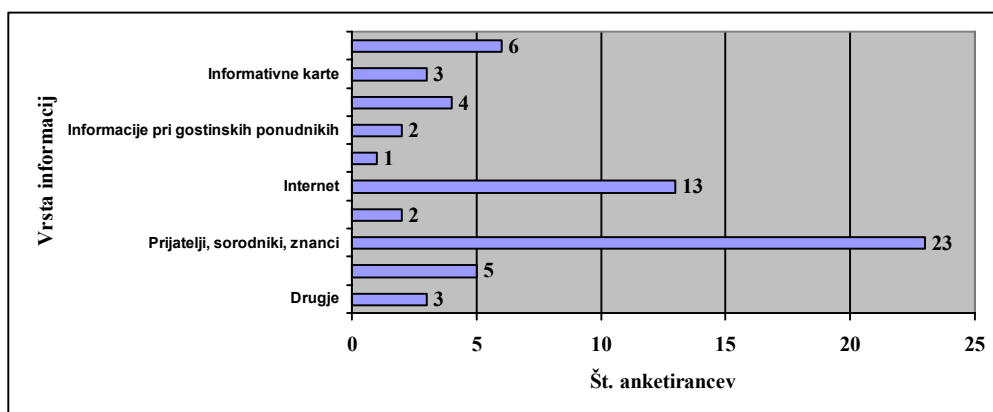


Nam lahko prosim navedete kje ste našli informacije o Križni jami? (Možnih je več odgovorov.)

Slika 6.27 nam kaže odgovore obiskovalcev o tem, kje so pridobili informacije o Križni jami. Pri tem vprašanju sem dobil 62 odgovorov, saj je možnih več odgovorov. Kar 23 obiskovalcev je za jama izvedelo prek prijateljev, sorodnikov ali znancev, 13

prek interneta ter šest prek radia in televizije. Spet je manjši delež tistih, ki so za jamo izvedeli prek turistične agencije ali turističnih informacijskih centrov. Naj omenim, da tu velik pomen igra internet, ki služi kot izjemno dober pripomoček pri delovanju jame, saj Križna jama ni tako turistično obiskana, kot na primer Postojnska jama. Obenem pa povejmo še, da je jama tudi zaščiten, zato v jami ni mogoče uvesti masovnega turizma, če pa že, bi obiskovalec jamo obiskal le po suhem delu jame.

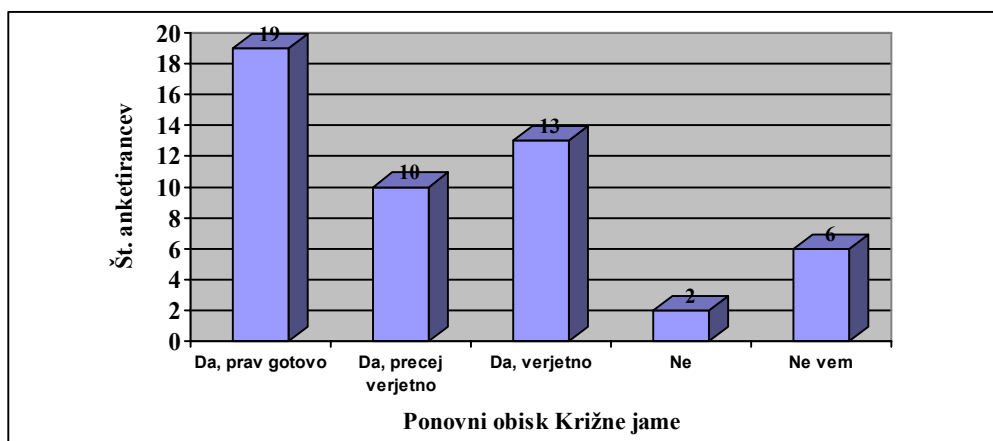
Slika 6.27 Informacije o Križni jami



Kaj menite, boste še obiskali Križno jamo?

Iz slike 6.28 lahko razberemo, da se v Križno jamo prav gotovo vrne 19 obiskovalcev, deset se jih vrne precej verjetno, 13 pa verjetno. Dva obiskovalca se v jamo ne bosta več vračala, šest pa jih še ne ve. Vsi anketirani obiskovalci so si ogledali krajši enourni (suhi) del jame, tako da so tisti, ki se bodo vrnil, obiskali daljši (vodni) del jame, ki traja štiri ure. Omenim naj še, da so po večini vsi, ki si ogledajo jamo navdušeni, kar sem lahko skozi celotno poletje opazil tudi sam, saj pomagam pri vodenju v jami.

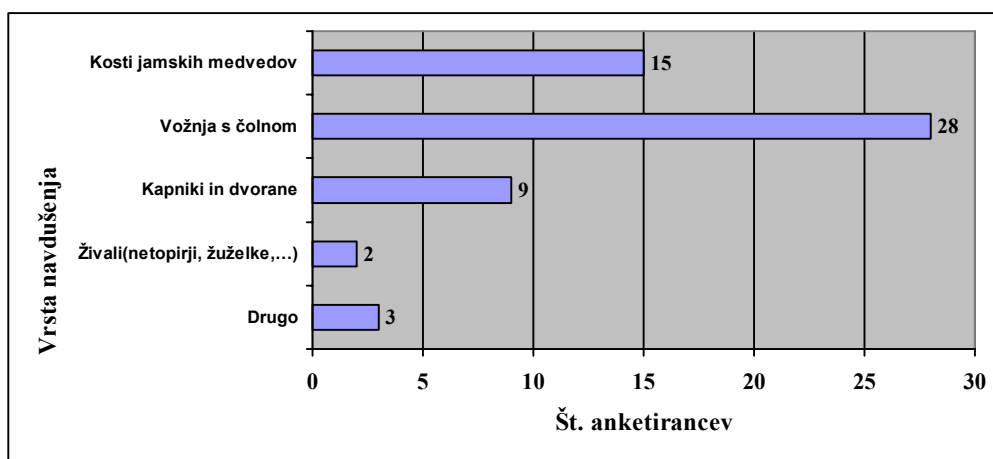
Slika 6.28 Ponovni obisk Križne jame



Kaj Vas je pri Križni jami najbolj navdušilo? (Možnih je več odgovorov.)

Slika 6.29 prikazuje odgovore o tem, kaj je obiskovalce v Križni jami najbolj navdušilo. Dobil sem 57 odgovorov, saj je bilo pri tem vprašanju možnih več odgovorov. Vožnja s čolnom je prepričala 28 obiskovalcev, nad kostmi jamskega medveda je bilo navdušenih 15 obiskovalcev, medtem ko se je nad kapniki in dvoranami navdušilo devet obiskovalcev. Dva obiskovalca so prepričale jamske živali, trije pa so navedli druge razloge. Med njimi so omenili podpise v jami, strokovno razlago ter navdušenje nad neposeganjem v jamo. Jama torej daje izjemne priložnosti, obenem pa moramo vedeti, da je do neke mere zaščitena, kar je definitivno treba spoštovati.

Slika 6.29 Najzanimivejši deli Križne jame



6.2.5 Sugestije anketiranih

Kaj najbolj pogrešate, vaše pripombe in predlogi za izboljšanje turistične ponudbe v občini?

Naštel bom nekaj najpogostejših odgovorov, ki sem jih pridobil z anketiranjem. Naj poudarim, da to niso vsi odgovori. Presenečen pa sem bil nad številčnostjo in vsebino odgovorov, kar kaže na to, da je na področju razvoja turizma v občini marsikaj postoriti. Podrobnejšo analizo odgovorov bom podal v zaključni analizi.

Najpogostejši odgovori:

- Urejena sprehajalna in kolesarska pot (obiskovalci si želijo sprehajalnih in kolesarskih poti. Zaenkrat je obojih izjemno malo in so zelo slabo označene in promovirane).
- Večja urejenost turističnih znamenitosti (razočaranje nad slabo urejenostjo turističnih znamenitosti in premajhno turistično ponudbo okrog njih).
- Boljšo označenost zanimivosti v občini (zanimivosti so zelo slabo označene, kar mnoge obiskovalce zelo jezi, saj iščejo zanimivost predolgo).

- Vodeni ogledi po večjih znamenitostih in okolici (želja po vodenih ogledih je močno prisotna, sploh na Cerkniskem jezeru in Rakovem Škocjanu, saj tu ni vodenih ogledov, ki bi marsikoga zanimali).
- Brunarica pred vhodom na Cerknisko jezero (kar nekaj obiskovalcev pogreša manjši gostinski obrat pred vhodom na Cerknisko jezero, kjer je nekoč že stal, tako morajo obiskovalci do najbližjega gostinskega obrata v mesto Cerknica).
- Premajhna promocija drugih dejavnosti, ki jih lahko turist počne na takih izletih (več obiskovalcev si poleg klasičnih ogledov, ki jih ponekod niti ni, želi spremljevalnih dejavnosti, ki bi jih zapolnil prosti čas, ki so ga namenili ob obisku).
- Premalo prenočišč (predvsem tuji obiskovalci pogrešajo več nastanitvenih zmogljivosti, le malokdo je sploh vedel za katero od njih v občini, obenem pa so bili po večini začudeni, da je v občini tako malo teh zmogljivosti).
- Kulinarčne dobrote teh krajev (izjemno zanimanje za domače kulinarčne dobrote iz teh krajev, od vseh vrst obiskovalcev, saj tako vrsto prehrane dobite le pri nekaterih gostinskih ponudnikih, pa še ti niso vedno odprti).
- Več informacijskih točk ali boljše delovanje dosedanje (pripombe so bile predvsem glede slabe postavitve TIC-a Cerknica in nad urnikom delovanja tega centra, saj je odprt le med tednom, poleg tega pa jih veliko pogreša ob visoki sezoni, še kakšno dodatno točko z informacijami).
- Gostinska ponudba z možnostjo razgleda na turistične točke (trenutno na obrobju Cerkniskega jezera deluje le en gostinski obrat, eden pa je v centru Rakovega Škocjana, vendar je kar nekaj obiskovalcev poudarilo, da je potreben še kakšen takšen obrat).
- Sodelovanje med turističnimi društvi in turističnimi ponudniki (obiskovalci so med predlogi poudarjali boljšo in večjo povezanost turističnih ponudnikov in društev, saj se marsikateri v svoji občini očitno še niti ne poznajo, kar so obiskovalci občutili na lastni koži).
- Več prireditev in prostora za druženje (tisti, ki se v občini zadržijo več časa pogrešajo več prireditev, oziroma prostor, kjer bi se lahko več družili, saj teh prostorov in prireditev v času visoke sezone skorajda ni, oziroma jih je izjemno malo).
- Premalo ljudi govori angleško (zanimivo mnenje podano s strani tujih obiskovalcev, kateri sicer pravijo, da je znanje jezikov in prijaznost ljudi v občini zadovoljiva, kljub temu pa pogrešajo še več »tuje« govorečih, predvsem angleško govorečih turističnih ponudnikov).
- Več lokalnih napisov in opisov o flori in favni (na Cerkniskem jezeru in v Rakovem Škocjanu bi po predlogih obiskovalcev stali kakšni opisi in table o sami flori in favni tam, tako da bi si lahko sami поблиžje seznanili).

- Kje je kamp (kar nekaj obiskovalcev je razočaranih ugotovilo, da v občini kampa ni, najbližji pa je oddaljen skoraj 50 km, zato so predlagali, da na tem področju kaj ukrenemo).
- Večji posluš občine pri razvoju turizma (predlogi izboljšav s strani obiskovalcev iz drugih občin, kjer ima občina občutno večji posluš pri razvoju turizma in redno sodeluje s turističnimi ponudniki).
- Boljšo cestno infrastrukturo (v času deževja postanejo ceste močno razdrte, v času suše pa se prah dviga visoko v zrak, saj so ceste neasfaltirane, zato je kar nekaj očitkov letelo na občino in državo, naj vsaj za dostop do najpomembnejših znamenitosti boljše poskrbijo).
- Večjo informiranost o turistični ponudbi (ker se v TIC-u Cerknica promovira le nekaj turističnih ponudnikov in ne vsi, morajo obiskovalci do ostalih ponudnikov priti preko lastne režije ali domačinov, kar pa marsikatero močno jezi).
- Premalo ponudbe lokalnih vodičev (lokalnih vodič primanjkuje, večina pa jih svoje usluge »prodaja« prek TIC-a Cerknica, kar zmanjšuje obseg promoviranosti, obenem podraži storitev, zato si obiskovalci želijo bolj individualnih pristopov vodičev).
- Bolj celostno oblikovane označbe (označbe bi morale biti po mnenju bolj celostno oblikovane, tako da bi s tem pritegnile obiskovalčevo pozornost in obenem kazale krajevne značilnosti teh krajev).

6.3 Ugotovitve analize anket

V ugotovitvah anket povzemam ugotovitve iz vprašanj, katera so bila analizirana v diplomski nalogi.

Ocena turistične ponudbe

V splošnem merilu je ocena turistična ponudba v Cerkniki občini v zadovoljivem stanju. A so odgovori distancirani na to, kaj lahko tukaj vidijo, vidijo namreč lahko izjemno veliko lepote, za katere pa ni ravno vzorno poskrbljeno.

Poznavanje znamenitosti

Veseli dejstvo, da so največje naravne znamenitosti poznane širšemu krogu obiskovalcev, tako domačim kot tujim, kar je še posebej zadovoljivo. Po večini, so vsi slišali za vse tri največje naravne znamenitosti v občini, med njimi prav gotovo najbolj poznajo Cerkniki jezero, sledi pa mu Rakov Škocjan, na zadnjem mestu pa je Križna jama.

Ocena predstavitev in promocij znamenitosti

Tu je mnenje deljeno. Veliko je bilo tistih, ki so nad predstavitvami in promocijami razočarani, veliko pa je tudi takih, ki teh zadev sploh ni nikjer zasledilo ali z njimi sploh niso seznanjeni.

Informacije o znamenitostih

Če se vrnemo na prvo vprašanje vidimo, da so s turistično ponudbo obiskovalci po večini zadovoljni, torej ni čudno, da je zopet velika večina za znamenitosti izvedela prek prijateljev in sorodnikov. Veliko vlogo pri informiranju očitno igra tudi internet, saj je veliko obiskovalcev izvedelo ali se odločilo za obisk znamenitosti. Velik delež obiskovalcev je za znamenitosti izvedelo prek televizije, radia in časopisov ali revij, kar kaže na to, da so znamenitosti res poznane. Žalosti le dejstvo, da je le majhen delež obiskovalcev za znamenitosti izvedel prek turističnih informacijskih centrov ali turističnih agencij, kar pa je skrb vzburjajoče.

Cestna infrastruktura

Po večini so s cestno infrastrukturo obiskovalci zadovoljni. A to še ne pomeni, da je cestna infrastruktura dobra. Če samo povzamemo dostop do treh glavnih znamenitosti v občini, hitro ugotovimo, da nima niti ena znamenitost urejenega asfaltnega dostopa, ceste pa niso preveč dobro vzdrževane, saj ob deževje ceste zelo uniči. Da niti ne govorimo o poletnih časih, ko se za avtomobili dvigajo ogromni oblaki prahu.

Označenost s tablami

Smerokazov je premalo, obenem pa so obstoječi premajhni. Tako meni večina vprašanih. Premnogo zadev in tudi nekatere od znamenitosti sploh niso označene, oziroma so slabo označene. Je pa res, da so nekatere zadeve lepo označene, zato ne moremo govoriti, da smerokazov ni, so, a jih je premalo.

Turistična ponudba v prihodnje

Večja informiranost obiskovalcev o turistični ponudbi je tisto, kar pogreša večina obiskovalcev. Zanimanje je tudi za vodene turistične ogledе, večjo turistično ponudbo, več nastanitvenih zmogljivosti in več prireditev in koncertov. Nasploh povedano so se obiskovalci izrazili po potrebi vseh ponujenih izboljšav, kar kaže na pomanjkanje turistične ponudbe in izboljšanje dosedanje.

Vodeni turistični ogledi

Zanimanje za vodene turistične ogledе je ogromno. Povedati moramo, da je vodenje organizirano le v Križni jami, medtem ko se je pri Rakovem Škocjanu možno dogovoriti, na Cerkniskem jezeru pa vodenih ogledov ni. Ravno organizirani ogledi so tisto, kar bi bilo treba v prvi vrsti nuditi obiskovalcem znamenitosti, a zaenkrat to slabo kaže.

Glavna informacijska točka

Stati mora v mestu Cerknica, tako kot je to že do sedaj. Veliko pa jih je mnenja, da bi morala stati ob prihodu iz avtoceste ali pri vhodu na Cerkniško jezero. To kaže na to, da večina obiskovalcev izstopa ravno iz avtoceste, ko ob avtocesti vidi napise o znamenitostih, ob izstopu iz nje pa se mora znajti vsak po svoje. Videti pa je, da tudi Cerkniško jezero obišče veliko obiskovalcev, ki ravno tako pridejo z željo, da vidijo jezero.

Ponovni obisk

Obiskovalci so bili po večini presenečeni nad videnim, zato se bodo še vrnili. A poudarimo, da je bilo med temi veliko skeptičnih, saj ob dosedanji turistični ponudbi ne morejo pričakovati kaj zanimivega, tako kot ob prvem obisku. Zato je treba postoriti še marsikaj, da se bodo obiskovalci vračali bolj pogosto ter, da prepričamo tiste, ki niso čisto prepričani o svojem ponovnem obisku, da ponovno pridejo.

Pogostost obiskov

Rezultati na vseh treh destinacijah, kjer se je anketa izvajala, so bili navadno tam prvič. To kaže na to, da je bodisi malo stalnih obiskovalcev bodisi na to, da spadajo znamenitosti med tiste, ki jih ne obiskujemo prav pogosto. Ravno ta odgovor pa bi moral dati zagona boljšemu razvoju turizma, tako da bo v prihodnje več obiskovalcev, ki se bodo stalno vračali.

Vrsta izletniške točke

Večini obiskovalcev so znamenitosti predstavljale izlet iz domačega kraja, kar po večini velja za domače obiskovalce, medtem ko so se tuji ustavljali na poti z ali na dopust bodisi so znamenitost obiskali iz dopustniškega kraja. Razlog več, da obiskovalcem, ki so prišli le na ogled katere od znamenitosti, izboljšamo turistično ponudbo, da se v občini zadržijo še dlje in si ogledajo kar največ lepot.

Informacije posamezne znamenitosti

Tudi tu prevladujejo informacije pridobljene od ust do ust ali drugače povedano informacije, ki jih obiskovalci pridobijo od prijateljev, znancev ali sorodnikov. Velik delež obiskovalcev je za posamezno znamenitost izvedel prek TV-ja, radia, časopisa ali revij. Spet pa imamo tu internet, ki so ga kot vir informacij navedli skorajda vsi tuji obiskovalci in velik delež domačih.

Še kdaj

Na vseh destinacijah so po večini obiskovalci zatrdili, da se še vrnejo. Da pa to ni le obkrožen odgovor, pove dejstvo, da so ankete obiskovalci reševali po videni znamenitosti, veliko od njih pa so zanimale še druge podrobnosti le-te zanimivosti in informacije o drugih, kar kaže na zainteresiranost vrnitve.

Navdušenje posamezne znamenitosti

Pri Cerknškem jezeru so se obiskovalci najbolj navduševali nad neokrnjenostjo narave ter floro in favno ob in v njem. V Rakovem Škocjanu sta jih najbolj navdušila Mali in Veliki naravni most ter obe jami (Zelška in Tkalca jama). V Križni jami pa je bila večina navdušena nad vožnjo s čolnom po jezeru in videnimi kostmi jamskih medvedov. Če samo preberemo navedene navdušenja nad posameznimi zanimivostmi lahko kaj hitro opazimo, da so vsaka posebej edinstvena. Nikjer na svetu ni možno na tako majhnem kraju (občini) videti toliko zanimivih zadev, ki nas vedno znova prevzamejo.

Pogrešamo, predlagamo, opominjamo

Zadev, ki so se jih s svojimi predlogi in mnenji dotaknili obiskovalci, je res veliko. Pa vendar se posvetimo le najpomembnejšim. Največkrat so obiskovalci omenjali pomanjkanje informiranosti o turistični ponudbi ter slabo promocijo celotne turistične destinacije. Tuji obiskovalci pogrešajo več nastanitvenih zmogljivosti, bolj pestro gostinsko ponudbo, kamp, vodene ogleda, veliko od njih pa je pogrešalo več ljudi s znanjem angleščine oziroma jezika iz katere države prihajajo. Domači obiskovalci pa pogrešajo več sprehajalnih in kolesarskih poti, gostinsko ponudbo, boljšo cestno infrastrukturo in večjo vlogo občine pri delovanju na področju turizma. Naj omenim, da se je velik delež ljudi (predvsem tuji obiskovalci) čudil nad tem, da so znamenitosti v občini v stanju »samoupravljanja« ter kako to, da občina ali turistični ponudniki nič ne ukrepajo. Sedaj so na vrsti turistični ponudniki in občina, da turizem v občini dvignejo na raven, ki si jo zasluži ter s tem zadovolji želje in izpolni predloge obiskovalcev.

6.4 Odgovori na hipoteze

V prvem poglavju sem oblikoval pet hipotez, za katere sem predvideval, da so pravilne. Na podlagi opravljenih analiz lahko zanje podam naslednje ugotovitve:

Predvideval sem, da bi bilo treba nekatere naravne, kulturne in zgodovinske danosti v občini bolje tržiti. Samo število odgovorov o tem, kaj naj nudi občina v prihodnosti je z 172 odgovori le 100 vprašanih potrdilo mojo hipotezo. Ravno tako so me prepričali predlogi izboljšav s strani obiskovalcev v sugestijah anketiranih iz drugih občin, kjer ima občina občutno večji posluh pri razvoju turizma in so še dodaten razlog, da potrdim zastavljeno hipotezo.

Predvideval sem, da cerkniška občina premalo stori za promocijo in razvoj turistične dejavnosti. V anketnem vprašalniku sem obiskovalce spraševal o zadovoljstvu predstavitev in promocij v občini. Kar 38 od 100 vprašanih predstavitev in promocije v občini ocenjuje kot slabe, obenem pa jih 32 od njih sploh ni seznanjeno z njimi. Tako, da lahko tudi to zastavljeno hipotezo potrdim.

Predvideval sem, da bi se prebivalci občine bolj aktivno vključevali v razvoj turizma v kolikor bi v tem videli priložnost. Tu lahko omenim le odnos občine, ki za področje turizma v občini iz proračuna nameni le 4,6 % proračuna, ter Notranjski

regijski park, ki naj bi deloval z lokalnim prebivalstvom, predvsem na področju turizma. Sam sem mnenja, da bi ta hipoteza obveljala, a ker nisem med domačini opravljaj nobene ankete, moram hipotezo zavrniti.

Predvideval sem, da bi bilo treba izboljšati turistično infrastrukturo in dostopnost do nje. Glede na to, da kar 22 vprašanih meni, da je v občini treba poskrbeti za več namestitvenih zmogljivosti in da je v občini le 13 obratov z ležišči, ki komaj dosegajo številko 50-tih ležišč, kar je v primerjavi z na primer postojnsko občino občutno manj, lahko hipotezo potrdim.

Predvideval sem, da pristojne organizacije v cerkniški občini premalo vlagajo v promocijo. Z odgovorom na vprašanje, kje so obiskovalci izvedeli za znamenitosti sem dobil odgovor, da je skupno le 11 vprašanih od 165 dobljenih odgovorov dobilo informacije na turistični agenciji ali turistično informacijskem centru. Tako, da lahko tudi to hipotezo potrdim.

6.5 Podane izboljšave in predlogi glede analize

Rezultati anket nam povedo, da je treba v občini na področju turizma resno zavihati rokave in čim prej začeti z razvojem turizma. V prvi fazi je treba poskrbeti za izboljšanje označenosti in izgled znamenitosti, kar ne vzame veliko časa niti veliko finančnih sredstev. Med pomembnejšo vlogo uvrstimo tudi izboljšanje dosedanje turistične infrastrukture in dograditev nove, nujno prepotrebne. Občina naj končno doseže konsenz z državnimi institucijami ter uredi cestno infrastrukturo, ki je nujno potrebna ob vedno večjem deležu obiskovalcev v občini.

Pomanjkanje informacij in informiranost še vedno ostajata na zelo nizki ravni, ki jo je treba s korenitimi prijemi spremeniti, zato predlagam selitev turistično informacijskega centra na začetek mesta Cerknica, kjer bi center bil vsem na očeh, obenem pa bi imel dovolj prostora za delovanje in zagotovljen parkirni prostor. Omenim naj še delovni čas centra, ki naj bo prilagojen obiskovalcem in ne zaposlenim v centru. Ob izstopu iz avtoceste naj se postavi tabla, ki bo ljudi usmerila do turistično informacijskega centra v Cerknici, enako zadevo s postavitvijo table pa naj se stori tudi ob vhodu na Cerkniško jezero.

Z uporabo sodobnih medijev, predvsem interneta, naj se lepote občine začne vključevati med ostalo turistično ponudbo Slovenije v svetovnem merilu. Obenem pa je prepotrebna izdelava knjižice, ki bi vključevala vso turistično ponudbo v občini od a do ž, narejena pa naj bo v več jezikih. Enako ponudbo naj se sestavi in ponuja tudi prek spletne strani, katera dandanes predstavlja okno v svet.

Večjo vlogo mora pri razvoju turizma odigrati Notranjski regijski park, ki naj bi turizem v regiji razvijal, a do sedaj po pričevanjih sodeč, ni bilo večjih premikov z njegove strani. Še več, veliko turističnih ponudnikov z njegovo ustanovitvijo vidi določene omejitve, ki jih prej ni bilo. S pravilnim pristopom je ravno park tisti, ki bi moral v praksi predstavljati znamenitosti, ne pa, da za to ni poskrbljeno. Namesto, da bi se organizirali vodeni ogledi, na primer po Cerkniškem jezeru in vseh letnih časih (za

simbolično ceno) in bi od tega vsi nekaj imeli, se ne dogaja nič, obiskovalci pa so razočarani.

Skupaj pa bodo morali stopiti tudi turistični ponudniki, ki zaenkrat v večini delujejo vsak zase in se med seboj slabo poznajo. Ne le turisti, tudi domačini ne poznajo celovite turistične ponudbe v občini in niso seznanjeni z njenim delovanjem. S pravim pristopom bi nemalo domačinov in dosedanjih turističnih ponudnikov bilo pripravljenih izboljšati turistično ponudbo in s tem še bolj prispevati k tisti stopnji razvitosti turizma v občini, ki si jo ta zasluži.

7 SKLEP

Izjemne naravne danosti v občini Cerknica so eden glavnih razlogov, da turizem v občini razvijemo do te mere, da se bodo obiskovalci z veseljem vračali in s seboj pripeljali še koga. Cilj pa mora biti te ljudi zadržati v občini še dlje časa in jim nuditi vse, kar potrebujejo.

Turistična infrastruktura je nujno potrebna, če želimo v občino privabiti še več turistov, oziroma če jih želimo v njej zadržati. S spodbujanjem razvoja novih objektov in obnovo obstoječih turističnih objektov naj v prvi vrsti poskrbi občina. Presenetila me je slaba zainteresiranost občine na področju turizma, ki ima v občini izjemno lepo priložnost razvoja. Med investicije gotovo sodi tudi izboljšanje cestne infrastrukture, ki je tudi eden od pogojev za večji razvoj turizma.

Notranjski regijski park bi morali videti kot turistično priložnost, a mnogi namesto tega v njem vidijo omejitve, nemalo pa parka niti ne pozna. Park ima po eni strani veliko omejitev (sploh okoljskih), a to nebi smela biti ovira, da bi skupaj s turističnimi ponudniki park bolje tržili. Potreben je le pravi pristop in povezanost turističnih ponudnikov in parka in ideja lahko zaživi.

Slaba informiranost in promocija turizma v občini je takoj za turistično infrastrukturo eden glavnih razlogov, zaradi česar so obiskovalci ogorčeni. Turistični informacijski center bi se moral preseliti iz dosedanjih prostorov na začetek Cerknice in s tem odpreti novo poglavje v informiranosti obiskovalcev, ki tak center v takem kraju nujno potrebujejo. Naj omenim še to, da za to ni potrebno, da vsa sredstva prispeva občina, vendar se lahko s pravilnim pristopom zagotoviti tudi sredstva iz Evropske unije. Turistični ponudniki pa so tisti, ki naj skupaj s občino podprejo delovanje turističnega centra ter si tako zagotovijo obiskovalce. Veliko vlogo pri nadaljnji pa bi lahko igrale tudi sosednje občine, posebno Bloke in Loška dolina, saj večina obiskovalcev odide tja po ogledu znamenitosti v naši občini.

Neizkoriščeni potenciali v občini naj se razvijejo in naj se začnejo vključevati v ostalo turistično ponudbo. Razen glavnih znamenitosti imamo v občini še veliko drugih zanimivosti, ki jih je treba pokazati obiskovalcem in s tem razširiti čas, ki ga obiskovalec preživi v občini. Med potenciali omenimo le neokrnjeno naravo, gozdni turizem, del Rupnikove linije, stare najdbe in razvaline ter pristnost teh krajev.

Razvijanje turizma pa naj ne bo masovno, saj to ne dopuščata niti okolje niti park. Ravno to pa mora biti razlog, da se gradi na kvalitetni ponudbi, ki naj temelji na avtohtonosti krajev in posebnosti lepot v svoji občini. Dobra domača hrana in pijača, prijetno okolje, organizirani izleti po znamenitostih v svoji občini in okoliških občinah ter nastanitev v prijetnem okolju so tisto, kar gostje v prihodnje iščejo. Potrudimo se, da do tega pride tudi v občini Cerknica, ki ima za to vse možnosti, potrebni sta le dobra volja turističnih ponudnikov in posluš občine.

K boljšemu razvoju turizma v občini morajo prispevati vsi udeleženci. Rezultati ankete in mnenja podana v njem so dokaz, da so v občini na področju turizma zares potrebni konkretni premiki, ki jih je treba izvesti čim prej. Tudi sam sem podobnega

Sklep

mnenja, saj sem s situacijo seznanjen, ker tudi sam delujem v več dejavnostih povezanih s turizmom.

S novo turistično infrastrukturo, boljšo promocijo in sodelovanjem pri razvoju turizma v občini lahko poskrbimo, da se turizem postavi na tisto raven, na katero spada. Potrebno je le sodelovanje in poslušanje turističnih ponudnikov, domačinov in občine, da skupaj dosežejo konsenz na področju turizma in imajo vsi skupaj od tega korist. Še več, s pravim razvojem turizma se bo razvila celotna občina, s tem pa bomo na dolgi rok še lažje ohranili okolje okoli nas in svojim zanamcem zapustili turistično razvit kraj, po katerem bi se vsi želeli zgledovati.

LITERATURA

- Bizjak, Janez. 2001. Turizem in okolje: Slovenija – turistična dežela. *Varstvo okolja*, ur. Avguštin Lah, 4–19. Ljubljana: Svet za varstvo okolja Republike Slovenije.
- Brezovec, Aleksandra. 2000. *Marketing v turizmu: izhodišča za marketinško razmišljanje in upravljanje*. Portorož: Turistica, Visoka šola za turizem.
- Bunc, Mirko. 1976. *Politična ekonomija družbenoekonomske organiziranosti in razvoja: priročnik za študij*. Kranj: Visoka šola za organizacijo dela.
- Devetak, Gabrijel. 1997. Management v turizmu. *Management*, ur. Andrejčič Radovan, 47–56. Kranj: Moderna organizacija.
- Curk, Iva in Matjaž Puc. 1989. *Varstvo naše dediščine*. Ljubljana: Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine.
- Čeplak, Ralf. 1990. *Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja: Občina Cerknica*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kardelja.
- Gaberšnik, Marica. 1994. Vode na notranjskem. *Leto pomembnih jubilejev 1994*, ur. Ester Juriševič, 23–38. Ilirska Bistrica: Društvo za krajevno zgodovino in kulturo.
- Jeršič, Matjaž. 1987. Regionalni razvoj turizma. *Regionalni razvoj*, ur. Mirko Pak, 23–37. Ljubljana: Raziskovalna skupnost Slovenije.
- Kebe, Vekoslav. 2001. *Presihajoče Cerkniško jezero – čudež kraške narave*. Ljubljana: samozaložba.
- Lah, Avguštin. 2001. *Turizem in okolje: Slovenija – turistična dežela*. Ljubljana: Svet za varstvo okolja Republike Slovenije.
- Lah, Avguštin. 1998. *Voda – vodovje: poglobitveni življenjski vir narave in gospodarstva*. Ljubljana: Svet za varstvo vodovja Republike Slovenije.
- Likar, Peter. 1976. *Domovina, si še kakor zdravje?* Ljubljana: Borec.
- Mencinger, Borut. 2004. *Naravni parki Slovenije*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Mihalič, Tanja. 1995. *Ekonomija okolja v turizmu*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Mihevc, Andrej. 1999. *Notranjska A–Ž: priročnik za popotnika in poslovnega človeka*. Murska Sobota: Pomurska založba.
- Notranjski regijski park. 2008. *Notranjski regijski park: povezovanje Natura 2000 območij Notranjskega regijskega parka*. Cerknica: Notranjski regijski park.
- Pavšer, Nada. 2001. *Promet in ekošola kot način življenja: priročnik za pridobivanje znanja o prometu*. Ljubljana: Slovensko ekološko gibanje.
- Peterlin, Stane. 1976. *Inventar najpomembnejše naravne dediščine Slovenije*. Ljubljana: Zavod SRS za spomeniško varstvo.
- Peršič, Magda. 2002. Jezero in jezerci – posebnosti skozi način življenja jezercev. *Jezero, ki izginja: monografija o Cerkniškem jezeru*, ur. Alenka Gaberšnik, 305–328. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije.

- Ministrstvo za promet in zveze. 1998. *Strokovni simpozij: izgradnja avtocestnega omrežja Slovenije in nove razvojne možnosti turističnega razvoja*. Celje: Ministrstvo za promet in zveze.
- Sirše, Janez. 2004. *Satelitski računi za turizem v Sloveniji: ocena ekonomskega obsega in pomena turizma v Sloveniji po metodologiji satelitskih računov za turizem*. Ljubljana: Ministrstvo za gospodarstvo.
- Skoberne, Peter. 2002. O varstvu Cerknškega jezera. *Jezero, ki izginja: monografija o Cerknškem jezeru*, ur. Alenka Gaberšnik, 259–263. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije.
- Smrekar, Aleš. 2002. Družbeno-geografske značilnosti polja v luči razbremenjevanja voda. *Jezero, ki izginja: monografija o Cerknškem jezeru*, ur. Alenka Gaberšnik, 264–275. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije.
- Smrekar, Aleš. 2002. Gospodarski načrti in posegi. *Jezero, ki izginja: monografija o Cerknškem jezeru*, ur. Alenka Gaberšnik, 277–287. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije.
- Smrekar, Aleš. 2000. *Varstvo kraškega okolja na primeru Cerknškega jezera*. Magistrska naloga, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- Valvasor, Janez Vajkard. 1689. *Slava Vojvodine Kranjske*. Ljubljana: Zavod dežela Kranjska.
- Viler Kovačič, Adrijana. 2001. *Ravnanje z odpadki*. Ljubljana: GV Založba.
- Vuk, Drago. 1997. Management v turizmu. *Varstvo okolja*, ur. Radovan Andrejčič, 234–239. Kranj: Moderna organizacija.
- Žirovnik, Jožef. 1991. *Cerknško jezero*. Cerknica: Društvo notranjskih kulturnikov Krpan.

VIRI

- Križna jama. 2009. *Več o Križni jami*. [Http://www.krizna-jama.si/](http://www.krizna-jama.si/) (30. 8. 2009).
- Notranjski regijski park. 2009. *Predstavitev parka*. [Http://www.notranjski-park.si/](http://www.notranjski-park.si/) (3. 8. 2009).
- Odlok o Notranjskem regijskem parku. 2002. *Uradni list RS*, 75/2002. [Http://www.notranjski-park.si/cmsfiles/f_2.pdf](http://www.notranjski-park.si/cmsfiles/f_2.pdf) (19. 8. 2009).
- Ribiška družina Cerknica. 2009. *Zgodovina*. [Http://www.rdcerknica.si/](http://www.rdcerknica.si/) (7. 7. 2009).
- RRA. 2006. *Notranjsko-kraška regija*. [Http://www.rra-nkr.si/](http://www.rra-nkr.si/) (6. 8. 2009).
- Statistični urad Republike Slovenije. 2009. *Nastanitvena statistika po občinah*. [Http://www.stat.si/](http://www.stat.si/) (4. 9. 2009).
- Turistično informacijski center Cerknica. 2008. *Letno poročilo 2008*. [Http://www.notranjska.eu/](http://www.notranjska.eu/) (15. 9. 2009).
- Zalar, Jasna. 2009. Intervju z avtorjem, Občina Cerknica, 16. avgust.

PRILOGE

- Priloga 1 Anketni vprašalnik namenjen obiskovalcem Cerknškega jezera
- Priloga 2 Anketni vprašalnik namenjen obiskovalcem Rakovega Škocjana
- Priloga 3 Anketni vprašalnik namenjen obiskovalcem Križne jame

ANKETNI VPRAŠALNIK
namenjen obiskovalcem Cerkniškega jezera

Sem Gašper Modic, študent UP, Fakultete za management v Kopru in pišem diplomsko nalogo s področja razvoja turizma v občini Cerknica. Vprašalnik, ki je pred vami, mi bo v veliko pomoč pri pripravi diplomskega dela, zato Vas vljudno prosim, če si vzamete nekaj minut in odgovorite na zastavljena vprašanja.

1. *Kako ocenjujete turistično ponudbo v Cerkniški občini?*

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra
- 3 - Zadovoljiva
- 4 - Slaba
- 5 - S turistično ponudbo nisem seznanjen

2. *Ali ste pred obiskom že slišali za katero od treh zanimivosti v občini: Cerkniškem jezeru, Križni jami ali Rakovem Škocjanu?*

- 1 - Da, za Cerkniško jezero
- 2 - Da, za Križno jamo
- 3 - Da, za Rakov Škocjan
- 4 - Da, za vse
- 5 - Ne, o nobeni

3. *Kako ocenjujete predstavitev in promocijo zgodovinskih, naravnih in kulturnih znamenitosti v občini?*

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra
- 3 - Zadovoljiva
- 4 - Slaba
- 5 - S predstavitvami in promocijami nisem seznanjen

4. *V kolikor ste že slišali za katero od znamenitosti v občini, kako ste izvedeli zanj? (možnih je več odgovorov)*

- | | |
|---|-------------------------------------|
| 1 - Radio in televizija | 6 - Internet |
| 2 - Informativne karte | 7 - Turistični informacijski centri |
| 3 - Časopisi in revije | 8 - Prijatelji, sorodniki, znanci |
| 4 - Informacije pri gostinskih ponudnikih | 9 - Informativne obcestne table |
| 5 - Turistične agencije | 10 - Drugje _____ |

5. *Kakšna se vam zdi cestna infrastruktura in dostop do znamenitosti v občini?*

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra
- 3 - Zadovoljiva

Priloga 1

4 - Slaba

5 - S cestno infrastrukturo nisem seznanjen

6. *Kakšna se vam zdi označenost s tablamami in smerokazi? (možnih je več odgovorov)*

1 - Smerokazov je premalo

2 - Smerokazi so premajhni

2 - Smerokazi so postavljeni na nepravi lokaciji

3 - Pogrešal-a sem lepši izgled in urejenost smerokazov

4 - Zadovoljen-a sem z označenostjo in postavitvijo

7. *Kaj bi po vašem mnenju morala imeti, oziroma nuditi občina Cerknica svojim obiskovalcem? (možnih je več odgovorov).*

1 - Več nastanitvenih zmožljivosti

2 - Večjo gostinsko ponudbo

3 - Organizirane ogleda po večjih znamenitostih

4 - Večjo informiranost obiskovalcev o turistični ponudbi

5 - Več prireditev in koncertov

8. *Ali bi se odločili za krajše vodene turistične ogleda po nekaterih znamenitostih?*

1 - Da, z veseljem

2 - Da, v kolikor bi bili cenovno dostopni

3 - Ne, saj me taki ogleda ne zanimajo

4 - Ne, ker je dosedanja ponudba dovolj velika

5 - Vodeni turistični ogleda me ne zanimajo

9. *Kje bi po vašem mnenju morala stati glavna informacijska točka v občini?*

1 - V centru mesta Cerknice

2 - Pred vhodom na Cerkniško jezero

3 - Takoj po izstopu iz avtoceste

4 - V kateri od vasi na obrobju Cerkniškega jezera

5 - Vseeno mi je

10. *Boste katero od znamenitosti obiskali še kdaj?*

1 - Da, bil-a sem navdušen

2 - Da, v kolikor mi bo čas dopuščal

3 - Da, v kolikor bodo finančno dostopne

3 - Ne, bilo ni nič posebnega

4 - Mogoče

11. *Nam lahko zaupate, kolikokrat v svojem življenju ste že obiskali Cerkniško jezero?*

1 - Danes sem prvič

2 - Danes sem drugič

3 - Danes sem tretjič

- 4 - Cerknško jezero sem obiskal že večkrat
- 5 - Sem stalni obiskovalec Cerknškega jezera

12. Nam zaupate, ali je Cerknško jezero danes vaša končna ali le vmesna izletniška točka?

- 1 - Dnevni izlet iz domačega kraja
- 2 - Dnevni izlet iz dopustniškega kraja
- 3 - Ustavili smo se, ker smo videli tablo
- 4 - Ustavili smo se na poti na dopust
- 5 - Ustavili smo se na poti z dopusta

13. Nam lahko prosim navedete kje ste našli informacije o Cerknškem jezeru? (možnih je več odgovorov)

- | | |
|---|-------------------------------------|
| 1 - Radio in televizija | 6 - Internet |
| 2 - Informativne karte | 7 - Turistični informacijski centri |
| 3 - Časopisi in revije | 8 - Prijatelji, sorodniki, znanci |
| 4 - Informacije pri gostinskih ponudnikih | 9 - Informativne obcestne table |
| 5 - Turistične agencije | 10 - Drugje _____ |

14. Kaj menite, boste še obiskali Cerknško jezero?

- 1 - Da, prav gotovo
- 2 - Da, precej verjetno
- 3 - Da, verjetno
- 4 - Ne
- 5 - Ne vem

15. Kaj Vas je pri Cerknškem jezeru najbolj navdušilo? (možnih je več odgovorov)

- 1 - Neokrnjena narava
- 2 - Športne dejavnosti (koplanje, drsanje, ribolov,...)
- 3 - Flora in favna
- 4 - Živalski svet (ptice, ribe, dvoživke,...)
- 5 - Drugo: _____

16. Kaj najbolj pogrešate, vaše pripombe in predlogi za izboljšanje turistične ponudbe v občini?

Splošni podatki o osebi, ki izpolnjuje anketo:

17. Iz katere države prihajate? (obkrožite ustrezno državo)

- 1 - Slovenija
- 2 - Tujina: _____

Priloga 1

18. Dosežena izobrazba:

- 1 - Doktorat, magisterij
- 2 - Fakulteta ali višja šola
- 3 - Srednja šola
- 4 - Poklicna šola
- 5 - Drugo: _____

19. Starost:

- 1 - Pod 15 let
- 2 - 16-25 let
- 3 - 26-35 let
- 4 - 36-50 let
- 5 - Nad 50 let

20. Spol:

- 1 - Moški
- 2 - Ženski

Hvala za sodelovanje!

ANKETNI VPRAŠALNIK
namenjen obiskovalcem Rakovega Škocjana

Sem Gašper Modic, študent UP, Fakultete za management v Kopru in pišem diplomsko nalogo s področja razvoja turizma v občini Cerknica. Vprašalnik, ki je pred vami, mi bo v veliko pomoč pri pripravi diplomskega dela, zato Vas vljudno prosim, če si vzamete nekaj minut in odgovorite na zastavljena vprašanja.

1. *Kako ocenjujete turistično ponudbo v Cerkniški občini?*

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra
- 3 - Zadovoljiva
- 4 - Slaba
- 5 - S turistično ponudbo nisem seznanjen

2. *Ali ste pred obiskom že slišali za katero od treh zanimivosti v občini: Cerkniškem jezeru, Križni jami ali Rakovem Škocjanu?*

- 1 - Da, za Cerkniško jezero
- 2 - Da, za Križno jamo
- 3 - Da, za Rakov Škocjan
- 4 - Da, za vse
- 5 - Ne, o nobeni

3. *Kako ocenjujete predstavitev in promocijo zgodovinskih, naravnih in kulturnih znamenitosti v občini?*

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra
- 3 - Zadovoljiva
- 4 - Slaba
- 5 - S predstavitvami in promocijami nisem seznanjen

4. *V kolikor ste že slišali za katero od znamenitosti v občini, kako ste izvedeli zanje? (možnih je več odgovorov)*

- | | |
|---|-------------------------------------|
| 1 - Radio in televizija | 6 - Internet |
| 2 - Informativne karte | 7 - Turistični informacijski centri |
| 3 - Časopisi in revije | 8 - Prijatelji, sorodniki, znanci |
| 4 - Informacije pri gostinskih ponudnikih | 9 - Informativne obcestne table |
| 5 - Turistične agencije | 10 - Drugje _____ |

5. *Kakšna se vam zdi cestna infrastruktura in dostop do znamenitosti v občini?*

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra
- 3 - Zadovoljiva

Priloga 2

4 - Slaba

5 - S cestno infrastrukturo nisem seznanjen

6. *Kakšna se vam zdi označenost s tablam in smerokazi? (možnih je več odgovorov)*

1 - Smerokazov je premalo

2 - Smerokazi so premajhni

2 - Smerokazi so postavljeni na nepravi lokaciji

3 - Pogrešal-a sem lepši izgled in urejenost smerokazov

4 - Zadovoljen-a sem z označenostjo in postavitvijo

7. *Kaj bi po vašem mnenju morala imeti, oziroma nuditi občina Cerknica svojim obiskovalcem? (možnih je več odgovorov).*

1 - Več nastanitvenih zmožljivosti

2 - Večjo gostinsko ponudbo

3 - Organizirane ogled po večjih znamenitostih

4 - Večjo informiranost obiskovalcev o turistični ponudbi

5 - Več prireditev in koncertov

8. *Ali bi se odločili za krajše vodene turistične ogled po nekaterih znamenitostih?*

1 - Da, z veseljem

2 - Da, v kolikor bi bili cenovno dostopni

3 - Ne, saj me taki ogledi ne zanimajo

4 - Ne, ker je dosedanja ponudba dovolj velika

5 - Vodeni turistični ogledi me ne zanimajo

9. *Kje bi po vašem mnenju morala stati glavna informacijska točka v občini?*

1 - V centru mesta Cerknice

2 - Pred vhodom na Cerkniško jezero

3 - Takoj po izstopu iz avtoceste

4 - V kateri od vasi na obrobju Cerkniškega jezera

5 - Vseeno mi je

10. *Boste katero od znamenitosti obiskali še kdaj?*

1 - Da, bil-a sem navdušen

2 - Da, v kolikor mi bo čas dopuščal

3 - Da, v kolikor bodo finančno dostopne

3 - Ne, bilo ni nič posebnega

4 - Mogoče

11. *Nam lahko zaupate, kolikokrat v svojem življenju ste že obiskali Rakov Škocjan?*

1 - Danes sem prvič

2 - Danes sem drugič

3 - Danes sem tretjič

4 - Rakov Škocjan sem obiskal že večkrat

5 - Sem stalni obiskovalec v Rakovem Škocjanu

12. *Nam zaupate, ali je Rakov Škocjan danes vaša končna ali le vmesna izletniška točka?*

- 1 - Dnevni izlet iz domačega kraja
- 2 - Dnevni izlet iz dopustniškega kraja
- 3 - Ustavili smo se, ker smo videli tablo
- 4 - Ustavili smo se na poti na dopust
- 5 - Ustavili smo se na poti z dopusta

13. *Nam lahko prosim navedete kje ste našli informacije o Rakovem Škocjanu? (možnih je več odgovorov)*

- | | |
|---|-------------------------------------|
| 1 - Radio in televizija | 6 - Internet |
| 2 - Informativne karte | 7 - Turistični informacijski centri |
| 3 - Časopisi in revije | 8 - Prijatelji, sorodniki, znanci |
| 4 - Informacije pri gostinskih ponudnikih | 9 - Informativne občestne table |
| 5 - Turistične agencije | 10 - Drugje _____ |

14. *Kaj menite, boste še obiskali Rakov Škocjan?*

- 1 - Da, prav gotovo
- 2 - Da, precej verjetno
- 3 - Da, verjetno
- 4 - Ne
- 5 - Ne vem

15. *Kaj Vas je v Rakovem Škocjanu najbolj navdušilo? (možnih je več odgovorov)*

- 1 - Mali in Veliki naravni most
- 2 - Neokrnjena narava
- 3 - Naravoslovna učna pot
- 4 - Jame (Zelška ali Tkalca jama)
- 5 - Drugo: _____

16. *Kaj najbolj pogrešate, vaše pripombe in predlogi za izboljšanje turistične ponudbe v občini?*

Splošni podatki o osebi, ki izpolnjuje anketo:

17. *Iz katere države prihajate? (obkrožite ustrezno državo)*

- 1 - Slovenija
- 2 - Tujina: _____

Priloga 2

18. Dosežena izobrazba:

- 1 - Doktorat, magisterij
- 2 - Fakulteta ali višja šola
- 3 - Srednja šola
- 4 - Poklicna šola
- 5 - Drugo: _____

19. Starost:

- 1 - Pod 15 let
- 2 - 16-25 let
- 3 - 26-35 let
- 4 - 36-50 let
- 5 - Nad 50 let

20. Spol:

- 1 - Moški
- 2 - Ženski

Hvala za sodelovanje!

ANKETNI VPRAŠALNIK

namenjen obiskovalcem Križne jame

Sem Gašper Modic, študent UP, Fakultete za management v Kopru in pišem diplomsko nalogo s področja razvoja turizma v občini Cerknica. Vprašalnik, ki je pred vami, mi bo v veliko pomoč pri pripravi diplomskega dela, zato Vas vljudno prosim, če si vzamete nekaj minut in odgovorite na zastavljena vprašanja.

1. Kako ocenjujete turistično ponudbo v Cerkniški občini?

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra
- 3 - Zadovoljiva
- 4 - Slaba
- 5 - S turistično ponudbo nisem seznanjen

2. Ali ste pred obiskom že slišali za katero od treh zanimivosti v občini: Cerkniškem jezeru, Križni jami ali Rakovem Škocjanu?

- 1 - Da, za Cerkniško jezero
- 2 - Da, za Križno jamo
- 3 - Da, za Rakov Škocjan
- 4 - Da, za vse
- 5 - Ne, o nobeni

3. Kako ocenjujete predstavitev in promocijo zgodovinskih, naravnih in kulturnih znamenitosti v občini?

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra
- 3 - Zadovoljiva
- 4 - Slaba
- 5 - S predstavitvami in promocijami nisem seznanjen

4. V kolikor ste že slišali za katero od znamenitosti v občini, kako ste izvedeli zanje? (možnih je več odgovorov)

- | | |
|---|-------------------------------------|
| 1 - Radio in televizija | 6 - Internet |
| 2 - Informativne karte | 7 - Turistični informacijski centri |
| 3 - Časopisi in revije | 8 - Prijatelji, sorodniki, znanci |
| 4 - Informacije pri gostinskih ponudnikih | 9 - Informativne obcestne table |
| 5 - Turistične agencije | 10 - Drugje _____ |

5. Kakšna se vam zdi cestna infrastruktura in dostop do znamenitosti v občini?

- 1 - Odlična
- 2 - Dobra

Priloga 3

- 3 - Zadovoljiva
- 4 - Slaba
- 5 - S cestno infrastrukturo nisem seznanjen

6. *Kakšna se vam zdi označenost s tablam in smerokazi? (možnih je več odgovorov)*

- 1 - Smerokazov je premalo
- 2 - Smerokazi so premajhni
- 2 - Smerokazi so postavljeni na nepravi lokaciji
- 3 - Pogrešal-a sem lepši izgled in urejenost smerokazov
- 4 - Zadovoljen-a sem z označenostjo in postavitvijo

7. *Kaj bi po vašem mnenju morala imeti, oziroma nuditi občina Cerknica svojim obiskovalcem? (možnih je več odgovorov).*

- 1 - Več nastanitvenih zmogljivosti
- 2 - Večjo gostinsko ponudbo
- 3 - Organizirane ogleda po večjih znamenitostih
- 4 - Večjo informiranost obiskovalcev o turistični ponudbi
- 5 - Več prireditev in koncertov

8. *Ali bi se odločili za krajše vodene turistične ogleda po nekaterih znamenitostih?*

- 1 - Da, z veseljem
- 2 - Da, v kolikor bi bili cenovno dostopni
- 3 - Ne, saj me taki ogleda ne zanimajo
- 4 - Ne, ker je dosedanja ponudba dovolj velika
- 5 - Vodeni turistični ogleda me ne zanimajo

9. *Kje bi po vašem mnenju morala stati glavna informacijska točka v občini?*

- 1 - V centru mesta Cerknice
- 2 - Pred vhodom na Cerkniško jezero
- 3 - Takoj po izstopu iz avtoceste
- 4 - V kateri od vasi na obrobju Cerkniškega jezera
- 5 - Vseeno mi je

10. *Boste katero od znamenitosti obiskali še kdaj?*

- 1 - Da, bil-a sem navdušen
- 2 - Da, v kolikor mi bo čas dopuščal
- 3 - Da, v kolikor bodo finančno dostopne
- 3 - Ne, bilo ni nič posebnega
- 4 - Mogoče

11. *Nam lahko zaupate, kolikokrat v svojem življenju ste že obiskali Križno jamo?*

- 1 - Danes sem prvič
- 2 - Danes sem drugič
- 3 - Danes sem tretjič

- 4 - Jamo sem obiskal že večkrat
- 5 - Sem stalni obiskovalec jame

12. *Nam zaupate, ali je Križna jama danes vaša končna ali le vmesna izletniška točka?*

- 1 - Dnevni izlet iz domačega kraja
- 2 - Dnevni izlet iz dopustniškega kraja
- 3 - Ustavili smo se, ker smo videli tablo
- 4 - Ustavili smo se na poti na dopust
- 5 - Ustavili smo se na poti z dopusta

13. *Nam lahko prosim navedete kje ste našli informacije o Križni jami? (možnih je več odgovorov)*

- | | |
|---|-------------------------------------|
| 1 - Radio in televizija | 6 - Internet |
| 2 - Informativne karte | 7 - Turistični informacijski centri |
| 3 - Časopisi in revije | 8 - Prijatelji, sorodniki, znanci |
| 4 Informacije pri gostinskih ponudnikih | 9 - Informativne občestne table |
| 5 - Turistične agencije | 10 - Drugje _____ |

14. *Kaj menite, boste še obiskali Križno jamo?*

- 1 - Da, prav gotovo
- 2 - Da, precej verjetno
- 3 - Da, verjetno
- 4 - Ne
- 5 - Ne vem

15. *Kaj vas je v jami najbolj navdušilo? (možnih je več odgovorov)*

- 1 - Kostni jamskega medveda
- 2 - Vožnja s čolnom
- 3 - Kapniki in dvorane
- 4 - Živali (netopirji, žuželke, ...)
- 5 - Drugo

16. *Kaj najbolj pogrešate, vaše pripombe in predlogi za izboljšanje turistične ponudbe v občini?*

Splošni podatki o osebi, ki izpolnjuje anketo:

17. *Iz katere države prihajate? (obkrožite ustrezno državo)*

- 1 - Slovenija
- 2 - Tujina: _____

Priloga 3

18. Dosežena izobrazba:

- 1 - Doktorat, magisterij
- 2 - Fakulteta ali višja šola
- 3 - Srednja šola
- 4 - Poklicna šola
- 5 - Drugo: _____

19. Starost:

- 1 - Pod 15 let
- 2 - 16-25 let
- 3 - 26-35 let
- 4 - 36-50 let
- 5 - Nad 50 let

20. Spol:

- 1 - Moški
- 2 - Ženski

Hvala za sodelovanje!